ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

បឋមសិក្សា

សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

WOORI BANK
ChildFund Korea
ChildFund Cambodia
Teach For Cambodia

អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

បឋមសិក្សា

សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឆ្នាំ២០២៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

លេខ: ១៥៤០ អយក.ប្រក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការអនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយ
សៀវភៅអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ បឋមសិក្សា សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

- បានឃើញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៨២៣/១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពី ការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០១៩៦/០១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣២ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការអប់រំ
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យ លេខ ២០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៦ ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃក្រសួង និងរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យ លេខ ១០១ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពី ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- យោងសេចក្តីសម្រេចលេខ ១១ អយក.សសរ. ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ស្តីពីប្រព័ន្ធអនុម័តសៀវភៅសិក្សា និងសម្ភារឧបទេស
- យោងលិខិតលេខ ១១៨៩-២៤ ចុះថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៧កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ របស់អង្គការឆោលហ្វានកម្ពុជា
- យោងលិខិតលេខ ៣៦៦ អគ.អរ ចុះថ្ងៃអង្គារ ១២កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ របស់អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ

អាសយដ្ឋានលេខ៨០ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ កម្ពុជា ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥-២៣) ២២០ ៦៧៣ / ២២០ ៣០៤ ទូរសារ: (៨៥៥-២៣) ២១៧ ២៥០ / ២១២ ៥១២
អ៊ីមែល: info@moeys.gov.kh / administration@moeys.gov.kh គេហទំព័រ: www.moeys.gov.kh

សម្រេច

ប្រការ១._ អនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅ **«អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ បឋមសិក្សា សម្រាប់គ្រូបង្រៀន»** ដែលរៀបចំឡើងដោយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រោមកិច្ចសហការពីអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា អង្គការឆាលហ្វានកូរ៉េ និងអង្គការបង្រៀនដើម្បីកម្ពុជា តាមរយៈជំនួយឧបត្ថម្ភពីមូលនិធិធនាគារអ៊ូរី(ខេមបូឌា) ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាឯកសារជំនួយការបង្រៀននិងរៀន កម្រិតបឋមសិក្សា នៅតាមសាលារៀនបឋមសិក្សាទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ប្រការ២._ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ នាយកដ្ឋានបឋមសិក្សា នាយកដ្ឋានអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធនិងបរិយាបន្ន នាយកដ្ឋានបរិវត្តកម្មឌីជីថល នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា មន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡារាជធានី ខេត្ត ការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡានៃរដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សាលារៀនបឋមសិក្សា និងអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា មានភារកិច្ចអនុវត្តប្រកាសនេះ។ ទ.ន

ថ្ងៃ ចន្ទ ៧រោច ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤

កន្លែងទទួល៖
- គ្រប់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន
- គ្រប់អគ្គនាយកដ្ឋាន និងអគ្គាធិការដ្ឋាន
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី «ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន»
- ដូចប្រការ២ «ដើម្បីអនុវត្ត»
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង់ជួន ណារ៉ុន

អារម្ភកថា

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវស្ដីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញថា មនុស្សភាគច្រើនមិនទាន់មានចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុទូលំទូលាយនៅឡើយ ដោយសារអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុមាននិយមន័យផ្សេងៗគ្នាច្រើន ប៉ុន្តែគោលគំនិតរួមគឺមានលក្ខណៈចម្រុះ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងមិនត្រឹមតែចំណេះដឹងប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងឆ្លុះបញ្ចាំងនូវជំនាញ អាកប្បកិរិយា និងឥរិយាបថជាក់ស្ដែងផងដែរ។ ដូច្នេះអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុមានគោលបំណងអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង និងជំនាញហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចឱ្យសិស្សប្រើប្រាស់ធនធានបានឱ្យល្អប្រសើរបំផុត។

ឯកសារណែនាំនេះ អភិវឌ្ឍឡើងដើម្បីណែនាំសិស្សានុសិស្សបានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុនាពេលអនាគតដែលពួកគេអាចនឹងជួបប្រទះ ព្រមទាំងទទួលបានជំនាញក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់ ការសម្រេចចិត្ត ការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង និងទំនួលខុសត្រូវសង្គម រួមទាំងរៀនពីរបៀបរៀបចំថវិកា សន្សំ ចំណាយ និងបរិច្ចាគ ដែលអាចឱ្យសិស្សមានភាពវិជ្ជមានលើទម្លាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងបង្កើនសុខុមាលភាព។ ឯកសារនេះរួមមានសម្ភារៈសម្រាប់សិស្សដូចជាសន្លឹកកិច្ចការ ផ្ទាំងរូបភាព ព្រមទាំងគន្លឹះសំខាន់ៗនិងចំណេះដឹងផ្សេងៗសម្រាប់គ្រូ ដែលជាជំនួយក្នុងការបង្រៀនដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀនដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងពេលបង្រៀនក្នុងថ្នាក់។

ឯកសារណែនាំនេះបានរៀបចំឡើងជា១០មេរៀន ដែលមេរៀននីមួយៗតម្រូវឱ្យសិស្សអនុវត្តសកម្មភាពសំខាន់ដោយផ្អែកលើវិធីសាស្ត្របង្រៀនបែបគម្រោង និងយុទ្ធសាស្ត្របង្រៀនផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យសិស្សគ្រប់ៗគ្នាមានឱកាសចូលរួមសិក្សាឈ្វេងយល់ ចែករំលែកចំណេះដឹង និងទទួលបានលទ្ធផលត្រឹមត្រូវក្នុងការសិក្សា ហើយអាចជាបទពិសោធល្អក្នុងការយកទៅអនុវត្តជាក់ស្ដែងនៅក្នុងគ្រួសារ សហគមន៍ និងសង្គម។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា ឯកសារនេះ នឹងចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍចំណេះដឹងអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុដល់សិស្សានុសិស្សឱ្យមានបំណិនច្បាស់លាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់កាន់តែប្រសើរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងខ្ញុំនៅតែរង់ចាំទទួលនូវទទួលនូវមតិកែលម្អនិងស្ថាបនាពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ អ្នកសិក្សា អ្នកអាន និងអ្នកចាប់អារម្មណ៍នានា ដើម្បីធ្វើឱ្យឯកសារនេះកាន់តែសុក្រឹត៕

គណៈកម្មការនិពន្ធ

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រង

ឯកឧត្តម បណ្ឌិតសភាចារ្យ **ហង់ជួន ណារ៉ុន** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
ឯកឧត្តម **អ៊ុំ ឌិនណា** អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ
លោក **សុខ ថា** ប្រធាននាយកដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន
លោក **ស៊ុន ប៊ុណ្ណា** ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា
លោក **លឹម ខណ្ឌា** ប្រធាននាយកដ្ឋានសំណង់
លោក **អ៊ិត ជេដ្ឋា** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ
លោកស្រី **អ៊ុក ណារិន** មន្ត្រីគ្រប់គ្រងកម្មវិធីនៃអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា
លោក **ស៊ីម មុនីរ័ត្ន** នាយកប្រតិបត្តិនិងជាតំណាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

គណៈកម្មការនិពន្ធ

កញ្ញា **សេង ស៊ីណែត**
លោកស្រី **អឿន ចំរុង**
លោក **អ៊ិន ដាវី**
លោក **ស៊ីន ដារ៉ា**
លោក **លឹម សុត្ថារិទ្ធ**
លោកស្រី **អ៊ិត ចណ្ណា**
កញ្ញា **ឈឿង ថាលីណា**

ជំនួយការបច្ចេកទេស

Ms. Namhee Yoon, ChildFund Korea
Ms. HEM Mary, External Consultant
Ms. Pauline, External Consultant
លោក **នៅ សំណាង** អង្គការឆាលហ្វាន កម្ពុជា

មាតិកា

១- សេចក្ដីផ្ដើម 1

២- គោលបំណងនៃឯកសារណែនាំ 2

៣- ការពន្យល់អំពីរបៀបប្រើប្រាស់ឯកសារណែនាំ 2

៤- ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃមេរៀន 3

៥- ការវាយតម្លៃ 4

មេរៀនទី១ ៖ ការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក 5

មេរៀនទី២ ៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ 10

មេរៀនទី៣ ៖ ប្រវត្តិប្រាក់រៀល 17

មេរៀនទី៤ ៖ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ 23

មេរៀនទី៥ ៖ ការកំណត់គោលដៅហិរញ្ញវត្ថុ 28

មេរៀនទី៦ ៖ ការត្រៀមខ្លួនសន្សំ 39

មេរៀនទី៧ ៖ ការរកប្រាក់ 44

មេរៀនទី៨ ៖ ជម្រើសរបស់ខ្ញុំក្នុងការចំណាយ 50

មេរៀនទី៩ ៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ធ្វើកិច្ចការល្អៗ 58

មេរៀនទី១០៖ បញ្ចប់មេរៀនអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ 69

ទម្រង់វាយតម្លៃឥរិយាបថសិស្ស 72

តារាងពិន្ទុវាយតម្លៃឥរិយាបថសិស្ស 73

ការសង្កេតថ្នាក់រៀន - ស្វ័យវាយតម្លៃគ្រូបង្រៀន 74

១- សេចក្តីផ្តើម

ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាជំនាញមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូបដែលត្រូវទទួលបាន។ ការពិតវាផ្តល់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់មនុស្ស ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តបានត្រឹមត្រូវ និងជៀសវាងកំហុសឆ្គងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ វាជួយឱ្យយើងចេះរៀបចំថវិកាសម្រាប់គ្រាមានអាសន្ន សម្រេចបានស្ថិរភាពថវិកា ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពជីវិត សម្រេចបានគោលដៅ និងបង្កើនទំនុកចិត្ត។

Standard & Poor's Ratings Services បានសិក្សាស្រាវជ្រាវជាសកលក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ដើម្បីស្ទង់ចំណេះដឹងអំពីមូលដ្ឋានចំនួនបួននៃទស្សនៈហិរញ្ញវត្ថុ៖ ហានិភ័យផ្សេងៗ អតិផរណា អក្ខរកម្មលេខ និងការប្រាក់ បានបង្ហាញថា មនុស្សពេញវ័យមួយភាគបីនៅលើពិភពលោកមានចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ លើសពីនេះ វាបានបង្ហាញពីការប្រែប្រួលសំខាន់ៗរវាងប្រទេស និងក្រុមមនុស្សផ្សេងគ្នា។ ស្ត្រីដែលមានជីវភាពក្រីក្រនិងការអប់រំទាបទំនងជាទទួលរងពីគម្លាតនៃចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ មិនថានៅក្នុងប្រទេសដែលបានអភិវឌ្ឍ ឬកំពុងអភិវឌ្ឍ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការសិក្សាបានគូសបញ្ជាក់ពីភាពស្រដៀងគ្នារវាងមនុស្សដែលមានចំណេះដឹងខ្ពស់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ អ្នកដែលប្រើប្រាស់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុដូចជា គណនីធនាគារឬបណ្ណឥណទាន ទំនងជាមានចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុខ្ពស់ដោយមិនគិតពីប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ។

ការសិក្សានេះបានបង្ហាញថា "ទំនាក់ទំនងរវាងចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុនិងសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ អាចដំណើរការក្នុងទិសដៅពីរ គឺនៅពេលមានចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុខ្ពស់អាចនាំឱ្យមានបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនិងមានប្រតិបត្តិការគណនីឬការប្រើប្រាស់ឥណទាន ដែលអាចឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់មានជំនាញហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែស៊ីជម្រៅ។[1] ការវិភាគស្ថានភាពចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុបានគូសបញ្ជាក់ថា ១៨%នៃមនុស្សពេញវ័យនៅកម្ពុជាមានចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។

បន្ថែមលើការវិភាគនេះ ការសិក្សាអំពីចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលធ្វើឡើងដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានបង្ហាញថា ប្រជាជនកម្ពុជាភាគច្រើនមានអត្រាទាបនៃចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ[2] បើទោះជាវាត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាមានសារៈសំខាន់ក៏ដោយ។ ការសិក្សាមួយផ្សេងទៀតដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមហ៊ុនព្រូដិនសលនៅទូទាំងអាស៊ីបានបង្ហាញថា ទោះបីជាឪពុកម្តាយ៩៦%ទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃការរៀនជំនាញជំនាញគ្រប់គ្រងប្រាក់ក៏ដោយ ប៉ុន្តែមានឪពុកម្តាយតែ១៣%ប៉ុណ្ណោះដែលជឿថា កូនរបស់ពួកគេមានជំនាញគ្រប់គ្រងប្រាក់។ ការវាយតម្លៃទូទៅមួយ[3] ធ្វើឡើងដោយ KAPE ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២បានបង្ហាញថា ក្នុងចំណោមសាលាដែលបានស្ទង់មតិមួយចំនួនធំ(42%)[4] បានរាយការណ៍ពីការបង្រៀនវគ្គចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីបំណិនជីវិតរបស់ពួកគេ ទោះបីជាទាន់មិនច្បាស់ថា វាស្ថិតក្នុងកម្រិតណានៃចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុក៏ដោយ។

សរុបមក ការស្ទង់មតិទាំងនេះបានបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការរៀនអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ ដើម្បីលើកកម្ពស់ជំនាញហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់កុមារនិងយុវជន។ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ មាននិយមន័យផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិរួមគឺមានលក្ខណៈចម្រុះដែលមិនត្រឹមតែឆ្លុះបញ្ចាំងពីចំណេះដឹងប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងជំនាញឥរិយាបថ និងអាកប្បកិរិយាជាក់ស្តែងផងដែរ។ ដូច្នេះអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុមានគោលបំណងអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង និងជំនាញហិរញ្ញវត្ថុដែលជួយឱ្យសិស្សអាចប្រើប្រាស់ធនធានឱ្យបានល្អបំផុត ។

[1] ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជុំវិញពិភពលោក៖ ការយល់ដឹងពីការស្ទង់មតិ S&P Global Finlit ឆ្នាំ២០១៥

[2] ការសិក្សារបស់វិទ្យាស្ថានធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានរកឃើញក្នុងឆ្នាំ២០១៧ថា ពិន្ទុសរុបនៃចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា (11.5 ពិន្ទុក្នុងចំណោម 21) គឺនៅកម្រិតទាបនៃជួរដែលឃើញនៅក្នុងគំរូនៃប្រទេសចំនួន៣០ ដែលបានអនុវត្តទម្រង់ស្ទង់មតិស្តង់ដារដែលត្រូវបានបង្កើត ឡើងដោយ OECD/INFE ។

[3] អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុចំពោះកុមារ ព្រូដិនសល ឆ្នាំ២០១១

[4] ការវាយតម្លៃទូទៅនៃចំណេះដឹងផ្នែកឌីជីថល និងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបង្កើតឡើងដោយ KAPE សម្រាប់មូលនិធិកុមារកម្ពុជាក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២។

២- គោលបំណងនៃឯកសារណែនាំ

ឯកសារណែនាំនេះមានគោលបំណងបង្រៀនសិស្សអំពីសារៈសំខាន់នៃការយល់ដឹងអំពីហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុនាពេលអនាគតដែលពួកគេអាចជួបប្រទះ។ តាមរយៈឯកសារនេះ សិស្សនឹងទទួលបានជំនាញក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់ ការសម្រេចចិត្ត ការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង និងទំនួលខុសត្រូវសង្គម ព្រមទាំងរៀនពីរបៀបរៀបចំថវិកា សន្សំ ចំណាយ និងបរិច្ចាគ ដែលអាចឱ្យសិស្សមានភាពវិជ្ជមានលើទម្លាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងបង្កើនសុខុមាលភាព។ ឯកសារនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់គ្រូបង្រៀនប្រើប្រាស់ទៅតាមការពន្យល់ខាងក្រោម។ ឯកសារនេះរួមមាន សម្ភារៈសម្រាប់សិស្សដូចជា សន្លឹកកិច្ចការ និងផ្ទាំងរូបភាព។ បន្ថែមពីលើនេះ វាផ្តល់ឱ្យគ្រូនូវគន្លឹះនិងចំណេះដឹងសំខាន់ៗដើម្បីជួយក្នុងការជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្របង្រៀនដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់ថ្នាក់រៀន។

៣- ការពន្យល់អំពីរបៀបប្រើប្រាស់ឯកសារណែនាំ

នៅក្នុងឯកសារណែនាំនេះ មេរៀននីមួយៗត្រូវបានបែងចែកជាផ្នែកផ្សេងៗគ្នា។ ផ្នែកនីមួយៗមានគោលបំណងរៀងៗខ្លួន។

	រយៈពេល៖ និមិត្តសញ្ញានេះបង្ហាញពីពេលវេលាសម្រាប់បង្រៀនមេរៀនទាំងមូល។
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន៖ ផ្នែកនេះប្រាប់ព័ត៌មានអំពីរបៀបរៀបចំថ្នាក់ ឬទីតាំងផ្សេងទៀតដែលត្រូវប្រើសម្រាប់សកម្មភាពសិក្សា។ វាក៏ផ្តល់ការណែនាំអំពីរបៀបរៀបចំសម្ភារៈចាំបាច់សម្រាប់សកម្មភាពផងដែរ។
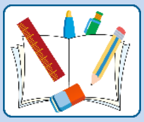	**សម្ភារៈដែលចាំបាច់៖** ផ្នែកនេះបង្ហាញទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសម្ភារៈដែលចាំបាច់ដូចជា ប៊ិក ក្រដាស ឬសន្លឹកកិច្ចការថតចម្លង។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បង្ហាញនូវអ្វីដែលនឹងអាចសម្រេចបាន នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន។

✦ ជំហាន និងដំណើរការ

សៀវភៅនេះជាមេរៀនជាក់ស្តែង។ នៅក្នុងផ្នែកនេះមានព័ត៌មានលម្អិតអំពីវិធីសាស្ត្របង្រៀន រួមបញ្ចូលទាំងសកម្មភាពដែលអាចធ្វើបាន សំណួរជំរុញ ឧទាហរណ៍ដើម្បីពន្យល់លំហាត់ឱ្យច្បាស់ និងកិច្ចការបន្ថែមជាជម្រើស។

មេរៀននីមួយៗត្រូវបានបែងចែកជាផ្នែកផ្សេងៗ។ ផ្នែកទីមួយ គឺជាសេចក្តីផ្តើម ដែលផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងចំណេះដឹងដែលមានស្រាប់ឬរំឭកមេរៀនមុន។ នៅផ្នែកទីពីរ បង្រៀនសកម្មភាពសំខាន់ដោយផ្អែកលើវិធីសាស្ត្របង្រៀនបែបគម្រោង និងវិធីបង្រៀនផ្សេងៗ។ សកម្មភាពសំខាន់មួយឬច្រើនគឺ អាស្រ័យលើមេរៀននីមួយៗ។ ក្នុងផ្នែកចុងក្រោយ គឺជានានូវលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សតាមរយៈវិធីផ្សេងៗគ្នា។

✦ **សន្លឹកកិច្ចការ**

បន្ទាប់ពីមេរៀននីមួយៗ មានសន្លឹកកិច្ចការសម្រាប់សិស្សភាគច្រើនត្រូវថតចម្លង និងកាត់សន្លឹកកិច្ចការទាំងនោះ ហើយនៅពេលខ្លះ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូគ្រាន់តែបង្ហាញដល់សិស្ស។ មិនមែនគ្រប់មេរៀនទាំងអស់សុទ្ធតែមានសន្លឹកកិច្ចការនោះទេ។

៤- ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃមេរៀន

ចំណងជើងមេរៀន	រយៈពេល	លទ្ធផលសិក្សា
មេរៀនទី១៖ ការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក	៤០នាទី	- ចាប់ផ្តើមស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក - បង្កើតវិន័យក្នុងថ្នាក់រៀនប្រកបដោយបរិយាបន្ន - គោរពភាពចម្រុះនៃអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកដទៃ។
មេរៀនទី២៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ	៤០នាទី	- កំណត់និយមន័យនៃពាក្យទាក់ទងនឹងអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ - ចែករំលែកគំនិតអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការសិក្សាពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ - កំណត់ការរំពឹងទុកក្នុងការសិក្សាពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ - បង្កើតនិយមន័យនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។
មេរៀនទី៣៖ ប្រវត្តិរបស់លុយ	៤០នាទី	- ពណ៌នាអំពីវិធីផ្សេងគ្នានៃការផ្លាស់ប្តូរទំនិញ កាក់ និងប្រាក់ - ពន្យល់ពីការវិវត្តនៃប្រាក់នៅកម្ពុជា - កាន់តែស្គាល់រូបិយប័ណ្ណរបស់ខ្មែរ។
មេរៀនទី៤៖ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ	៤០នាទី	- ប៉ាន់ប្រមាណតម្លៃនៃវត្ថុផ្សេងៗដែលពួកគេបានឃើញ - កំណត់អាទិភាពជ្រើសរើសវត្ថុទាក់ទងនឹងតម្រូវការ ឬចំណង់។
មេរៀនទី៥៖ ការកំណត់គោលដៅហិរញ្ញវត្ថុ	៨០នាទី (២ វគ្គ)	- ស្គាល់ប្រភេទផ្សេងៗក្នុងការសន្សំ - បង្កើតប្រអប់សន្សំផ្ទាល់ខ្លួន - បង្កើតផែនការសន្សំសម្រាប់រយៈពេលខ្លី ឬវែង។
មេរៀនទី៦៖ ត្រៀមខ្លួនសន្សំ	៤០នាទី	- បង្កើតសៀវភៅកត់ត្រាការសន្សំប្រចាំសប្តាហ៍/ខែ - សាកល្បងប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំតាមរយៈការលេងល្បែងសិក្សា។
មេរៀនទី៧៖ ការរកលុយ	៤០នាទី	- បង្ហាញពីវិធីផ្សេងៗក្នុងការរកលុយ - រាប់ឈ្មោះការងារដែលពួកគេចូលចិត្ត និងមិនចូលចិត្ត។
មេរៀនទី៨៖ ជម្រើសរបស់ខ្ញុំក្នុង	៨០នាទី	- ពន្យល់ពីគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃការចំណាយ

ការចំណាយ	(២ វគ្គ)	- ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើការចំណាយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងឆ្លាតវៃដោយប្រើករណីសិក្សាដែលមានបង្ហាញក្នុងថ្នាក់។
មេរៀនទី៩៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ធ្វើកិច្ចការល្អៗ	១២០នាទី (៣ វគ្គ)	- ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការជួយអ្នកដទៃ - ផ្តល់ឧទាហរណ៍អំពីសកម្មភាពដើម្បីគាំទ្រដល់អ្នកដទៃនៅក្នុងសាលា និងសហគមន៍ - ពណ៌នាអំពីមនុស្សដែលប្រហែលជាត្រូវការជំនួយ។
មេរៀនទី១០៖ បញ្ចប់ដំណើរការមេរៀនអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ	៤០នាទី	- បញ្ចេញគំនិត និងអារម្មណ៍ស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានលក្ខណៈដើម និងពិតប្រាកដ។ - បង្ហាញសមត្ថភាពតាមរយៈការនិយាយខ្លីៗអំពីរបៀបដែលចំណេះដឹង និងអាកប្បកិរិយារបស់ពួកគេស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុមានភាពប្រសើរឡើង។

៥- ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃសិស្សមានពីរផ្នែក។ មួយផ្នែកជាការវាយតម្លៃមុនវគ្គ ឬក្រោយវគ្គ។ ការវាយតម្លៃសិស្សមុនវគ្គធ្វើឡើងក្នុងមេរៀនទី២ និងការវាយតម្លៃសិស្សក្រោយវគ្គនឹងអនុវត្តនៅបញ្ចប់មេរៀនទី១០។ ផ្នែកមួយទៀត ជាការវាយតម្លៃឥរិយាបថសិស្ស។ គ្រូអាចបំពេញទម្រង់សង្កេតឥរិយាបថសិស្សនៅមេរៀនទី៨ ទី៩ ឬទី១០។ ការវាយតម្លៃទាំងពីរចំណុចនេះមានសារៈសំខាន់ក្នុងការវាស់ចំណេះដឹងនិងឥរិយាបថសិស្សម្នាក់ៗ។ ចំពោះការវាយតម្លៃនេះ ពិន្ទុសរុបគឺ៥០ ដោយក្នុងនោះពិន្ទុ៣៥សម្រាប់ឥរិយាបថសិស្សនិងពិន្ទុ១៥សម្រាប់ការធ្វើតេស្តក្រោយវគ្គ។

ទម្រង់សង្កេតថ្នាក់រៀន រៀបចំឡើងដើម្បីជួយគ្រូធ្វើស្វ័យវាយតម្លៃលើការបង្រៀនរបស់គាត់ក្នុងការបង្រៀនមេរៀននេះ។ គ្រូអាចអភិវឌ្ឍការបង្រៀនរបស់ខ្លួនតាមរយៈការបំពេញទម្រង់នេះ។ នាយកសាលា ការិយាល័យ និងមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ អាចប្រើប្រាស់ទម្រង់នេះ ដើម្បីសង្កេតការបង្រៀនរបស់លោកគ្រូអ្នកគ្រូនៅក្នុងថ្នាក់រៀន។

មេរៀនទី ១ ការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ១.១ និង១.២ - អានសន្លឹកកិច្ចការ១.៣៖ គន្លឹះនៃច្បាប់ប្រាមដៃទាំងប្រាំ។
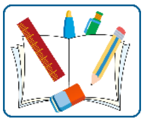	**សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់** - សន្លឹកកិច្ចការ១.១៖ នេះគឺជាខ្ញុំ - សន្លឹកកិច្ចការ១.២៖ ច្បាប់ប្រាមដៃទាំងប្រាំ - សន្លឹកកិច្ចការ១.៣៖ ព័ត៌មានជំនួយអំពីច្បាប់ប្រាមដៃទាំងប្រាំ - ស្កុត - ក្រដាស A4 (ពណ៌ស និងពណ៌ផ្សេងៗ) ផ្ទាំងក្រដាសធំ - ប៊ិក និងខ្មៅដៃពណ៌ កន្ត្រៃ កាវ។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - ចាប់ផ្ដើមស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក - បង្កើតវិន័យក្នុងថ្នាក់រៀនប្រកបដោយបរិយាបន្ន - គោរពភាពចម្រុះនៃអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកដទៃ។

សេចក្ដីផ្ដើម៖ ការណែនាំខ្លួន (១៥នាទី)

គ្រូចាប់ផ្ដើមវគ្គដោយនិយាយថា ជាដំបូង ដើម្បីចាប់ផ្ដើមដំណើរនេះ វាជារឿងគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមកបន្ថែម និងស្វែងរកអ្វីដែលថ្មីអំពីមិត្តរួមថ្នាក់របស់ប្អូន។ ដើម្បីធ្វើបែបនេះ ប្អូនត្រូវសរសេរអំពីខ្លួនឯង តើប្អូនជានរណា? តើប្អូនមកពីណា?។ល។ ដោយប្រើសន្លឹកកិច្ចការ១.១៖ នេះគឺជាខ្ញុំ ដែលបានចែក ជូន។ សិស្សមានពេល ៥នាទីដើម្បីសរសេរអំពីខ្លួនឯង។

សិស្សបំពេញការណែនាំខ្លួន (សន្លឹកកិច្ចការ១.១៖ នេះគឺជាខ្ញុំ)។ នៅពេលបញ្ចប់ គ្រប់គ្នាអាចបិទក្រដាសណែនាំខ្លួននៅលើក្ដារខៀន។ សិស្សគ្រប់គ្នាអាចដើរទៅអានប្រវត្តិរូបរបស់មិត្តរួមថ្នាក់ផ្សេងទៀត។

បន្ទាប់មកគ្រូសួរថា តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះពីសកម្មភាពនេះ? តើប្អូនចង់ដឹងបន្ថែមអំពីមិត្តភក្ដិដែរឬទេ? ហេតុអ្វី?

គ្រូសរសើរសិស្សចំពោះការចូលរួម។

✦ **សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖** ការបង្កើតបទបញ្ញត្តិសម្រាប់ថ្នាក់រៀន - ច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំ (២៥នាទី)

គ្រូបន្តមេរៀន ហើយនិយាយថា ប្អូនៗទាំងអស់គ្នា! ក្នុងមេរៀនអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ (ចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុ) នេះ យើងនឹងបង្កើតបរិយាកាសសិក្សាដែលមានសុវត្ថិភាព ដើម្បីទទួលបានការសប្បាយ ការគោរព និងការចូលរួម ដោយត្រូវបង្កើតបទបញ្ញត្តិក្នុងថ្នាក់។ តាមគំនិតរបស់ប្អូន តើយើងគួរធ្វើ ឬមិនគួរធ្វើអ្វីក្នុងថ្នាក់នេះ?

សិស្សទទួលបានក្រដាសមួយសន្លឹក (កាត VIPP) = (ក្រដាស A4 កាត់ជាបួន) ដើម្បីសរសេរពាក្យមួយ ទាក់ទងនឹងអ្វីដែលពួកគេគួរធ្វើ ឬមិនគួរធ្វើ នៅក្នុងថ្នាក់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ បន្ទាប់មក សិស្សរាល់គ្នាបិទកាត VIPP នៅលើក្តារខៀន។

គ្រូបង្ហាញសន្លឹកកិច្ចការ១.២ (រូបភាពនៃម្រាមដៃទាំងប្រាំ) ឬគូរម្រាមដៃនីមួយៗដោយខ្លួនឯង។ បន្ទាប់មកពន្យល់ពីសញ្ញាម្រាមដៃប្រាំ ដើម្បីរៀបចំបទបញ្ញត្តិក្នុងថ្នាក់រៀន។ សិស្សគ្រប់គ្នាអាចចងចាំនិងអនុវត្តគ្រប់ទីកន្លែង។ ខាងក្រោមនេះជាអត្ថន័យតំណាងឱ្យម្រាមដៃនីមួយៗ៖

១- ម្រាមដៃកូនតំណាងឱ្យ «**សុវត្ថិភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវអារម្មណ៍**»។ ជាទូទៅ ម្រាមដៃកូនងាយនឹងទទួលរងការឈឺចាប់បំផុត។ ឧទាហរណ៍៖ ចូរស្រឡាញ់ខ្លួនឯង និងអ្នកដទៃ។

២- ម្រាមដៃនាង៖ គូស្វាមីភរិយាជាច្រើនពាក់ចិញ្ចៀនលើម្រាមដៃនេះ។ វាតំណាងឱ្យ «**ការចូលរួម និងការប្តេជ្ញាចិត្ត**»។ ឧទាហរណ៍៖ ត្រូវចូលរួមសកម្ម។

៣- ម្រាមដៃកណ្តាលជាធម្មតាមានន័យអវិជ្ជមាននិងអាក្រក់ ប៉ុន្តែសម្រាប់ថ្នាក់របស់យើង វាតំណាងឱ្យ «**ការគោរព**»។ ឧទាហរណ៍៖ គោរពអត្តសញ្ញាណរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក។

៤- ម្រាមដៃចង្អុលជាធម្មតាត្រូវបានប្រើដើម្បីផ្តល់ «**ទិសដៅ**» តើប្អូននឹងធ្វើអ្វីដើម្បីទៅដល់គោលដៅរបស់ប្អូន? ឧទាហរណ៍៖ ផ្តោតអារម្មណ៍លើមេរៀន។

៥- លើកមេដៃឡើង។ ឧទាហរណ៍៖ ធ្វើបានល្អ!

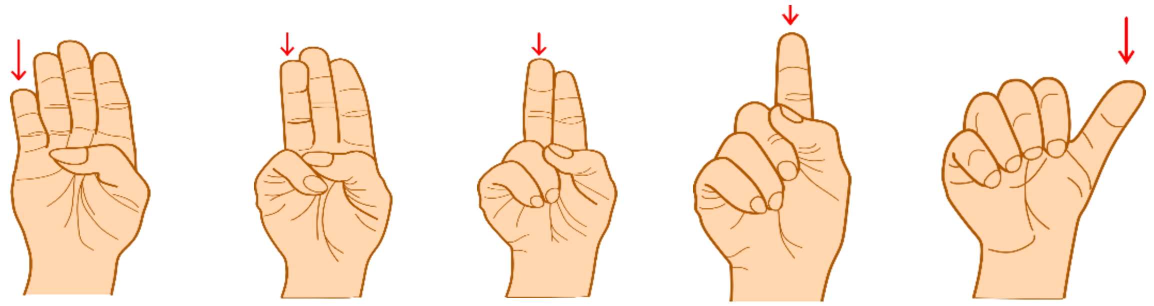

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម គ្រូអាចអានសន្លឹកកិច្ចការ១.៣៖ ព័ត៌មានជំនួយអំពីច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំ។

គ្រូជ្រើសរើសសិស្សស្ម័គ្រចិត្តប្រាំនាក់ទៅឈរជិតក្តារខៀន ដើម្បីដាក់ចម្លើយទៅតាមប្រភេទដែលត្រឹមត្រូវស្តីពីច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំដែលសិស្សម្នាក់តំណាងឱ្យម្រាមដៃមួយ។ ប្រសិនបើសិស្សរកឃើញពាក្យដូចគ្នា ពួកគេអាចដកវាចេញបាន។ បន្ទាប់មក គ្រូសួរ៖ តើប្អូនគិតថាពាក្យទាំងនេះត្រូវនឹងច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំដែរឬទេ? បើមិនដូច្នោះទេ ប្អូនអាចស្វែងរកពាក្យ ឬឃ្លាបន្ថែមទៀតដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីម្រាមដៃទាំងនោះ។

សិស្សនឹងរចនាម្រាមដៃនៅក្នុងផ្ទាំងក្រដាសធំដ៏ស្រស់ស្អាត ដើម្បីបង្ហាញនៅលើក្តារខៀន។ សិស្សត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យបង្កើតផ្ទាំងក្រដាសធំដោយប្រើសម្ភារៈផ្សេងគ្នាដូចជា ក្រដាសពណ៌ និងខ្មៅដៃពណ៌ជាដើម។

ដើម្បីបិទបញ្ចប់សកម្មភាពនេះ គ្រូអាចសរសើរសិស្សថា ល្អណាស់! គំនិតរបស់ប្អូនពិតជាមានប្រយោជន៍ ហើយច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំត្រូវបានបង្កើតឡើងរួចហើយ។ យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវគោរព និងអនុវត្តច្បាប់នេះក្នុងថ្នាក់របស់យើងជាប្រចាំ។ ប្អូននឹងក្លាយជាកូនល្អ សិស្សល្អ និងជាពលរដ្ឋល្អក្នុងសង្គមយើង។

គ្រូឱ្យសិស្សឆ្លុះបញ្ចាំងពីសកម្មភាពថ្ងៃនេះ ហើយអាចសួរថា តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះនៅថ្ងៃនេះ? តើប្អូនចូលចិត្តអ្វីខ្លះសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ? តើប្អូនទទួលបានចំណេះដឹងអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ ពេលប្អូនត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ?

សន្លឹកកិច្ចការ១.១៖ នេះគឺជាខ្ញុំ

នេះគឺជាខ្ញុំ

ខ្ញុំឈ្មោះ ______________________________

ខ្ញុំមានអាយុ __________ ឆ្នាំ។ ខ្ញុំមានបងប្អូនចំនួន ____________ នាក់។

ខ្ញុំរស់នៅក្នុងស្រុក ____________ ខេត្ត __________ ប្រទេស ____________

ខ្ញុំចូលចិត្ត៖ ______________________________

ខ្ញុំមិនចូលចិត្ត៖ ______________________________

ក្ដីសុបិនរបស់ខ្ញុំចង់ក្លាយជា៖ ______________________________

សន្លឹកកិច្ចការទី១.២៖ ច្បាប់ម្រាមដៃទាំង៥

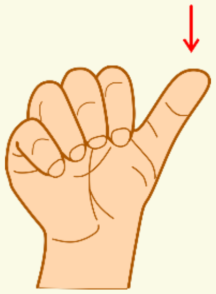

លើកមេដៃឡើង

ទិសដៅ ម្រាមដៃចង្អុល

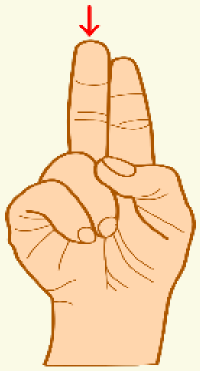

ការគោរព ម្រាមដៃកណ្ដាល

ការប្ដេជ្ញាចិត្ត ម្រាមដៃនាង

សុវត្ថិភាព ម្រាមដៃកូន

សន្លឹកកិច្ចការទី១.៣៖ ព័ត៌មានជំនួយអំពីច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំ[5]

១- **ម្រាមដៃកូន៖** តំណាងឱ្យ «**សុវត្ថិភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវអារម្មណ៍**»។ ជាទូទៅ ម្រាមដៃកូនជាម្រាមដៃតូចជាងគេ និងងាយទទួលរងការឈឺចាប់បំផុត។ នេះជាឧទាហរណ៍គំរូមួយចំនួន៖
- ចូរស្រឡាញ់ខ្លួនឯង និងអ្នកដទៃ
- និយាយដោយគួរសម
- ជួយថែរក្សាមិត្តភក្តិដែលខ្សោយ
- រីករាយជាមួយគ្នា។

២- **ម្រាមដៃនាង៖** គូស្វាមីភរិយាជាច្រើនពាក់ចិញ្ចៀនលើម្រាមដៃនេះ។ វាតំណាងឱ្យ «**ការចូលរួម និងការប្តេជ្ញាចិត្ត**»។ យើងនឹងប្តេជ្ញាសាកល្បងធ្វើសកម្មភាពថ្មីៗនិងសិក្សាឱ្យបានច្រើន។ នេះជាឧទាហរណ៍គំរូមួយចំនួន៖
- មានវត្តមាននៅក្នុងថ្នាក់
- ចូលរួមសកម្ម
- ចែករំលែក ឬផ្តួចផ្តើមគំនិត
- ចេះធ្វើការងារជាក្រុមបានល្អ
- ចូលរួមក្នុងសកម្មភាព។

៣- **ម្រាមដៃកណ្តាល៖** ជាធម្មតាមានន័យអវិជ្ជមាន និងអាក្រក់ ប៉ុន្តែសម្រាប់ថ្នាក់របស់យើង វាតំណាងឱ្យ «**ការគោរព**»។ នេះជាឧទាហរណ៍គំរូមួយចំនួន៖
- គោរពអត្តសញ្ញាណរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក
- ស្តាប់មិត្តរបស់ប្អូនដោយយកចិត្តទុកដាក់
- លើកដៃរបស់ប្អូននៅពេលចង់និយាយ ហើយរង់ចាំដល់វេនរបស់ប្អូន
- រៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់ថ្នាក់រៀនរបស់ប្អូនឱ្យបានទៀងទាត់។

៤- **ម្រាមដៃចង្អុល៖** ជាធម្មតាត្រូវបានប្រើដើម្បីផ្តល់ «**ទិសដៅ**»។ នេះជាឧទាហរណ៍គំរូមួយចំនួន៖
- ចូរអាន និងធ្វើតាមការណែនាំដោយយកចិត្តទុកដាក់ មុនពេលចាប់ផ្តើមសកម្មភាព
- ចូរផ្តោតលើការសិក្សារបស់ប្អូន ដើម្បីសម្រេចគោលដៅបាន។

៥- **លើកមេដៃឡើង** តើវាមានន័យយ៉ាងណាចំពោះប្អូន?
- ធ្វើបានល្អ / ប្អូនធ្វើបានល្អ
- ល្អណាស់ / ល្អឥតខ្ចោះ
- អបអរសាទរ ឬអស្ចារ្យមែន។

[5] បំផុសគំនិតដោយកិច្ចសន្យាម្រាមដៃទាំងប្រាំ សៀវភៅណែនាំស្តីពីទិដ្ឋភាពទូទៅសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធីសិក្សា ភែស (P.A.C.E.) សម្រាប់សិស្សស្រីវ័យជំទង់

មេរៀនទី ២ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានកិច្ចតែងការទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ២.១។
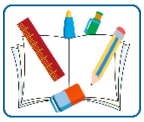	**សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់** - សន្លឹកកិច្ចការ២.១៖ តេស្តមុនវគ្គ - ក្រដាសផ្ទាំងធំ ក្រដាស A4 ពណ៌ស និងពណ៌ផ្សេងៗ ហ្វឺត កន្ត្រៃ។ល។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - កំណត់និយមន័យនៃពាក្យទាក់ទងនឹងអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ - ចែករំលែកគំនិតអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការសិក្សាពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ - កំណត់ការរំពឹងទុកក្នុងការសិក្សាពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ - បង្កើតនិយមន័យនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។

សេចក្តីផ្តើម៖ តេស្តមុនវគ្គ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ (១៥នាទី)

គ្រូប្រាប់ឱ្យសិស្សបំពេញសន្លឹកកិច្ចការទី២.១៖ តេស្តមុនវគ្គ មុនពេលចាប់ផ្តើមមេរៀនអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ ការវាយតម្លៃនេះមានគោលបំណងឱ្យសិស្សយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ មុនពេលចាប់ផ្តើម សិស្សត្រូវយករបស់របរផ្ទាល់ខ្លួនទាំងអស់ចេញពីតុ ហើយដាក់វានៅក្រោមតុរបស់ពួកគេ ឬនៅផ្នែកខាងក្រោយនៃថ្នាក់រៀន។

នៅពេលតេស្តចាប់ផ្តើម សិស្សនឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យជជែកគ្នាឡើយ។ ប្រសិនបើពួកគេមានសំណួរទាក់ទងនឹងតេស្ត ពួកគេត្រូវលើកដៃសួរគ្រូ។ ពួកគេមិនអាចសួរមិត្តភក្តិបានទេ។ សិស្សមានពេល១៥នាទីដើម្បីបញ្ចប់តេស្ត។ នៅពេលសល់រយៈពេលវេលា៥នាទី គ្រូត្រូវសរសេរនៅលើក្តារខៀនជាការក្រើនរម្លឹក។ ប្រសិនបើសិស្សធ្វើចប់មុនម៉ោង ពួកគេអាចប្រគល់តេស្ត ហើយចេញទៅរង់ចាំនៅខាងក្រៅថ្នាក់។ ឥឡូវនេះ សិស្សអាចចាប់ផ្តើមធ្វើតេស្ត។

ចម្លើយតេស្តមុន ឬក្រោយវគ្គ៖

១- មិនមានចម្លើយត្រូវឬខុស	២- ក ខ គ ឃ	៣- ខ
៤- គ	៥- ក	៦- សៀវភៅសរសេរ សម្លៀកបំពាក់ កង់ កុំព្យូទ័រយួរដៃ
៧- ខ	៨- ចាស/បាទ	៩- មិនមានចម្លើយត្រូវ ឬខុស
១០- ចាស/បាទ	១១- ឃ	១២- គ
១៣- គ	១៤- គ	១៥- ក
១៦- ឃ	១៧- ក	១៨- មិនមានចម្លើយត្រូវ ឬខុស

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ (២០នាទី)

គ្រូស្វាគមន៍សិស្សមកកាន់ដំណើរការសិក្សាអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ហើយសួរថា នៅពេលប្អូនឮពាក្យថា អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ តើប្អូនគិតដល់អ្វីមុនគេ? (១០នាទី)

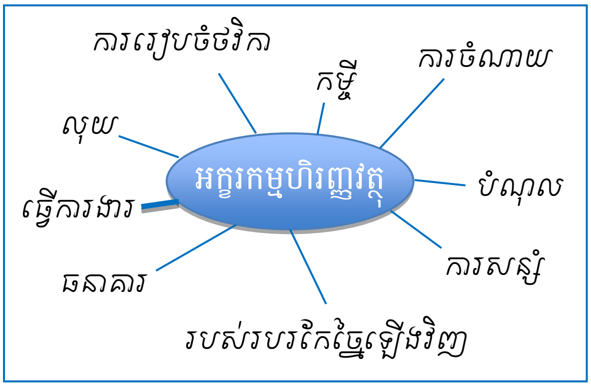

គ្រូគូរផែនទីគំនិត (mind map) ដែលទទេមួយ បន្ទាប់មកសរសេរចម្លើយរបស់សិស្សស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ (FL) នៅលើក្តារខៀនជាទម្រង់ផែនទីគំនិត។ នៅខាងស្តាំនេះគឺជាឧទាហរណ៍នៃផែនទីគំនិត។

ចម្លើយមួយចំនួនដែលអាចមាននៅក្នុងផែនទីគំនិតរួមមានដូចខាងក្រោម៖ លុយ របស់របរកែច្នៃឡើងវិញ ការលក់ ធ្វើការងារ រកលុយ សន្សំ ធនាគារ កម្ចី និងបំណុលជាដើម។

ផែនទីគំនិត គឺជាដ្យាក្រាមរូបភាពដែលត្រូវបានប្រើដើម្បីរៀបចំទិន្នន័យ ឬព័ត៌មានផ្សេងៗទាក់ទងនឹងគំនិត ឬប្រធានបទមួយ។ ប្រធានបទនោះត្រូវសរសេរនៅចំកណ្តាលរង្វង់ ហើយសិស្សទាំងអស់អាចចែករំលែកពាក្យដែលផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងប្រធានបទនោះ។ ក្បួនច្បាប់សម្រាប់ផែនទីគំនិត៖

- គំនិតកាន់តែច្រើន កាន់តែល្អ!
- គ្មានការរិះគន់។
- គ្មានគំនិតណាជាគំនិតមិនល្អនោះទេ។
- បង្កើតគំនិតថ្មីផ្សេងទៀត។
- បញ្ចូលគំនិតទាំងអស់។

បន្ទាប់មក គ្រូសួរសិស្សទាំងអស់នូវសំណួរខាងក្រោម៖ បាទ/ចាស ទេ គ្មានយោបល់។

- តើប្អូនគិតថាក្មេងដែលមានអាយុដូចប្អូនអាចសិក្សាអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុបានដែរឬទេ? ___ ___ ___
- ពេលប្អូនមានលុយ តើប្អូនធ្លាប់ជួយអ្នកដែលត្រូវការជំនួយដែរឬទេ? ___ ___ ___
- តើប្អូនគិតថាប្អូននឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការសិក្សាអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែរឬទេ? ___ ___ ___
- តើប្អូនមានការរំពឹងទុកពីកម្មវិធីសិក្សានេះដែរឬទេ? ___ ___ ___

ប្រសិនបើសិស្សយល់ព្រម សូមឱ្យពួកគេលើកដៃ ឬក្រោកឈរ។ បន្ទាប់មក សូមឱ្យសិស្សផ្តល់មូលហេតុសម្រាប់សំណួរនីមួយៗ។ គ្រូកត់ត្រាចំនួនសិស្សដែលនិយាយថា «បាទ/ចាស» «ទេ» ឬ «គ្មានយោបល់»។ រយៈពេល១០នាទី។

ចំណាំ៖ គ្រូត្រូវសរសេរចម្លើយរបស់សិស្ស (ពាក្យ/ឃ្លាគន្លឹះ) នៅលើក្តារខៀន ដើម្បីបង្កើតជានិយមន័យនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ មុនពេលបញ្ចប់មេរៀនថ្ងៃនេះ។

គ្រូអរគុណសិស្សដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងពន្យល់ថា ដោយប្រើប្រាស់ចម្លើយរបស់ប្អូនទាំងអស់ស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលបានសរសេរនៅលើក្តារខៀន យើងចង់បង្កើតនិយមន័យអក្ខរកម្មផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាមួយគ្នា។ គ្រូឱ្យសិស្សធ្វើកិច្ចការជាដៃគូដើម្បីសរសេរនិយមន័យ ហើយពួកគេមានពេល៥នាទីដើម្បីបង្កើតនិយមន័យ។

ជាមួយដៃគូ សិស្សចាប់ផ្ដើមសរសេរនិយមន័យមួយនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ សិស្សនឹងចែករំលែកនិយមន័យរបស់ពួកគេជាមួយមិត្តរួមថ្នាក់ទាំងអស់។

គ្រូសំយោគគំនិតរបស់សិស្សទាក់ទងនឹងនិយមន័យអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ គ្រូប្រៀបធៀបនិយមន័យរបស់សិស្សជាមួយនិយមន័យផ្លូវការនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ហើយសួរសិស្សថា តើនិយមន័យទាំងនេះដូចគ្នាយ៉ាងណា? តើខុសគ្នាយ៉ាងណា? តើមានអ្វីខ្វះខាតនៅក្នុងនិយមន័យរបស់សិស្ស?

បន្ទាប់ពីការពិភាក្សាខ្លីមួយ គ្រូបញ្ចប់ការពិភាក្សា ហើយសម្រេចចុងក្រោយលើនិយមន័យនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ ខាងក្រោមនេះ គ្រូនឹងឃើញនិយមន័យរបស់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។

និយមន័យរបស់កម្មវិធីសិក្សាអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ បង្កើតជំនាញរបស់សិស្សក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់ ការសម្រេចចិត្ត ការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង និងទំនួលខុសត្រូវក្នុងសង្គម។ សិស្សសិក្សាពីរបៀបរៀបចំថវិកា សន្សំ ចំណាយ និងបរិច្ចាគ ដែលអាចធ្វើឱ្យពួកគេមានភាពវិជ្ជមានលើទម្លាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងបង្កើនសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ។

ចំណាំ៖ គ្រូក៏អាចប្រើនិយមន័យនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា សម្រាប់ជាជម្រើសមួយបន្ថែមលើនិយមន័យខាងលើ៖

និយមន័យរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា៖ អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ជាការអនុវត្តចំណេះដឹង ការយល់ដឹង ជំនាញ គុណតម្លៃ និងអាកប្បកិរិយាក្នុងបរិបទហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលម្នាក់ៗធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹងពេញលេញ និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់របស់ខ្លួន ដែលជះឥទ្ធិពលលើខ្លួនឯង អ្នកដទៃ សហគមន៍ និងបរិស្ថាន។

ការឆ្លុះបញ្ចាំង (៥នាទី)

គ្រូសួរថា តើប្អូនបានរៀនអ្វីខ្លះនៅថ្ងៃនេះ? តើប្អូនចូលចិត្តអ្វីខ្លះសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ? តើប្អូនទទួលបានចំណេះដឹងអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ?

សន្លឹកកិច្ចការ២.១ ៖ តេស្តមុន ឬក្រោយវគ្គ

សូមយកចិត្តទុកដាក់អានការណែនាំសម្រាប់សំណួរខាងក្រោមទាក់ទងនឹងអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់មកជ្រើសរើសចម្លើយដែលប្អូនគិតថាត្រឹមត្រូវ។ សំណួរខ្លះអាចមានចម្លើយត្រឹមត្រូវច្រើនជាងមួយ ចំណែកឯសំណួរផ្សេងទៀតអាចមានចម្លើយត្រឹមត្រូវតែមួយប៉ុណ្ណោះ។

១- តើប្អូនធ្លាប់បានចូលរៀនវគ្គសិក្សាស្ដីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុពីមុនមកដែរឬទេ? □បាទ/ចាស □ទេ

២- អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសំដៅលើ៖ (សូមគូសយកចម្លើយទាំងឡាយណាដែលត្រឹមត្រូវ)

ក- ការសន្សំ

ខ- ការចំណាយ

គ- ការរកប្រាក់ចំណូល

៣- តើនរណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់នៅប្រទេសកម្ពុជា?

ក- ធនាគារ អេស៊ីលីដា

ខ- ធនាគារជាតិ

គ- ធនាគារ អ៊ូរី

ឃ- ធនាគារ ABA។

៤- តើរូបិយបណ្ណមួយណាត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន?

សូមយកចិត្តទុកដាក់អានការណែនាំសម្រាប់សំណួរខាងក្រោមទាក់ទងនឹងអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់មកជ្រើសរើសចម្លើយដែលប្អូនគិតថាត្រឹមត្រូវ។ សំណួរខ្លះអាចមានចម្លើយត្រឹមត្រូវច្រើនជាងមួយ ចំណែកឯសំណួរផ្សេងទៀតអាចមានចម្លើយត្រឹមត្រូវតែមួយប៉ុណ្ណោះ។

១- តើប្អូនធ្លាប់បានចូលរៀនវគ្គសិក្សាស្ដីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុពីមុនមកដែរឬទេ? □បាទ/ចាស □ទេ

២- អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសំដៅលើ៖ (សូមគូសយកចម្លើយទាំងឡាយណាដែលត្រឹមត្រូវ)

ក- ការសន្សំ

ខ- ការចំណាយ

គ- ការរកប្រាក់ចំណូល

ឃ- ការបរិច្ចាគ។

៣- តើនរណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់នៅប្រទេសកម្ពុជា?

ក- ធនាគារ អេស៊ីលីដា

ខ- ធនាគារជាតិ

គ- ធនាគារ អ៊ូរី

ឃ- ធនាគារ ABA។

៤- តើរូបិយបណ្ណមួយណាដែលកំពុងប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន?

ក-

ខ-

គ-

ឃ-

៥- ក្នុងចំណោមជម្រើសខាងក្រោម តើប្អូននឹងត្រូវចំណាយប្រាក់សន្សំរបស់ប្អូនជាបន្ទាន់ទៅលើជម្រើសមួយណា?

ក- ការព្យាបាល

ខ- ម្ហូបអាហារ

គ- ទូរទស្សន៍ឆ្លាតវៃ

ឃ- ថ្ងៃឈប់សម្រាក។

៦- សូមរៀបលំដាប់វត្ថុខាងក្រោមពីតម្លៃថោកបំផុតទៅតម្លៃថ្លៃបំផុត ដោយផ្អែកលើបទពិសោធរបស់ប្អូន។

សម្លៀកបំពាក់	កង់	សៀវភៅសរសេរ	កុំព្យូទ័រយួរដៃ

តម្លៃថោកបំផុត	១-
	២-
	៣-
តម្លៃថ្លៃបំផុត	៤-

៧- សម្រាប់គោលដៅរយៈពេលខ្លី តើប្អូនគិតថាត្រូវសន្សំរយៈពេលប៉ុន្មាន? សូមជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវ។

ក- ១ ឆ្នាំ

ខ- ៦ ខែ

គ- ៣ ឆ្នាំ

ឃ- ៩ ខែ។

៨- តើប្អូនគិតថាក្មេងអាយុប្រហែលប្អូនអាចសន្សំប្រាក់នៅធនាគារបានដែរឬទេ? □បាទ/ចាស □ទេ

៩- តើប្អូនសន្សំប្រាក់ញឹកញាប់ប៉ុណ្ណា?

ក- ជានិច្ចកាល

ខ- ញឹកញាប់

គ- ម្តងម្កាល

ឃ- កម្រណាស់

ង- មិនដែលទេ។

១០- តើការកែច្នៃរបស់របរឡើងវិញជាផ្នែកមួយនៃសកម្មភាពសន្សំដែរឬទេ? □បាទ/ចាស □ទេ

១១- តើវត្ថុមួយណាខាងក្រោមមិនមែនជាគោលដៅសន្សំរយៈពេលខ្លី? (សូមជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវ)

ក- ស្បែកជើង

ខ- កង់

គ- វចនានុក្រម

ឃ- ម៉ូតូ។

១២- តើវត្ថុមួយណាខាងក្រោមជាគោលដៅសន្សំរយៈពេលវែង? (សូមជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវ)

ក- កាតាប

ខ- សៀវភៅរឿង

គ- នាឡិកាឆ្លាតវៃ

ឃ- សម្លៀកបំពាក់។

១៣- តើរបស់មួយណាខាងក្រោមជាការចង់បាន? (សូមជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវ)

ក- ម្ហូបអាហារ

ខ- ទឹក

គ- ទូរសព្ទឆ្លាតវៃ

ឃ- ទីជម្រកស្នាក់នៅ។

១៤- តើវត្ថុមួយណាខាងក្រោមជាតម្រូវការ? (សូមជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវ)

ក- ក្តារជិះស្គី

ខ- នាឡិកាថ្លៃៗ

គ- សម្លៀកបំពាក់

ឃ- សម្លៀកបំពាក់ហ៊ឺហា។

១៥- វិធីល្អបំផុតដើម្បីបង្កើនប្រាក់របស់ប្អូនគឺ៖

ក- ចំណាយតិចជាងមុន

ខ- ទិញច្រើនជាងមុន

គ- ញ៉ាំច្រើនជាងមុន

ឃ- ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ។

១៦- តើរបស់មួយណាខាងក្រោមដែលអាចបរិច្ចាគបាន?

ក- ពេលវេលា

ខ- ជំនាញ

គ- ទំនិញ

ឃ- ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ។

១៧- តើល្បះមួយណាដែលបង្ហាញពីវិធីនៃការផ្តល់ឱ្យសហគមន៍វិញ?

ក- ជួយមនុស្សដែលត្រូវការជំនួយ

ខ- ការជួយដោយខ្លួនមិនពេញចិត្ត

គ- ធ្វើឱ្យល្បីល្បាញនៅក្នុងសហគមន៍

ឃ- បង្កបញ្ហាដល់មនុស្សដែលត្រូវការជំនួយ។

១៨- តើប្អូនមានទំនុកចិត្តកម្រិតណាក្នុងការនិយាយអំពីការសន្សំប្រាក់ជាមួយក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិ?

ក- មានទំនុកចិត្តខ្លាំងណាស់

ខ- មានទំនុកចិត្ត

គ- មានទំនុកចិត្តខ្លះ

ឃ- មិនសូវមានទំនុកចិត្តសោះ

ង- គ្មានទំនុកចិត្តសោះ។

មេរៀនទី ៣ ប្រវត្តិប្រាក់រៀល

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងរូបភាព - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ ៣.១ - បោះពុម្ពផ្ទាំងរូបភាពទី១។
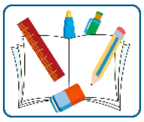	**សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់** - រូបភាព៖ ការដោះដូរទំនិញ (រូបភាពត្រី និង គ្រាប់សណ្ដែក) - សន្លឹកកិច្ចការ ៣.១៖ ករណីសិក្សា (ការវិវត្តនៃលុយ) - ក្រដាស កន្ត្រៃ ក្រដាសពណ៌ កម្រងស្នាដៃរបស់សិស្ស - ផ្ទាំងរូបភាពទី១៖ ការវិវត្តនៃប្រាក់រៀលនៅប្រទេសកម្ពុជា។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - ពណ៌នាអំពីវិធីផ្សេងគ្នានៃការផ្លាស់ប្ដូរទំនិញ កាក់ និងប្រាក់ - ពន្យល់ពីការវិវត្តនៃប្រាក់រៀលនៅកម្ពុជា - កាន់តែស្គាល់រូបិយបណ្ណរបស់ខ្មែរ។

សេចក្ដីផ្ដើម៖ (៥នាទី)

គ្រូស្វាគមន៍សិស្ស៖ សួស្ដីសិស្សទាំងអស់គ្នា។ តើប្អូនចាំបានអ្វីខ្លះពីច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំនៅក្នុងថ្នាក់យើង? គ្រូគួររំលឹកសិស្សថា ត្រូវលើកដៃជាមុនសិន មុននឹងឆ្លើយសំណួរ។ គ្រូណែនាំអំពីមេរៀនថ្មី៖ យើងនឹងចាប់ផ្ដើមមេរៀនថ្មីមួយដែលមានចំណងជើងថា **ប្រវត្តិប្រាក់រៀល**។ បច្ចុប្បន្នជាសម័យទំនើប មានធនាគារក្នុងការទុកដាក់ប្រាក់ ប៉ុន្តែវាសំខាន់ផងដែរដើម្បីដឹងពីប្រវត្តិប្រាក់រៀល។ តើប្អូនគិតថា រាប់ពាន់ឆ្នាំមុនមនុស្សបានប្រើអ្វីក្នុងការទិញដូរ? តស់ ស្វែងយល់ពីប្រវត្តិរបស់ប្រាក់រៀលទាំងអស់គ្នា។

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ ប្រវត្តិរបស់ប្រាក់រៀលនៃប្រទេសកម្ពុជា (២០នាទី)

គ្រូបង្ហាញរូបភាព៣.១៖ ការដោះដូរទំនិញ (ត្រី និងគ្រាប់សណ្ដែក) ដល់ថ្នាក់ទាំងមូល ហើយសួរថា តើប្អូនឃើញអ្វីខ្លះនៅក្នុងរូបភាពនេះ? ឬរូបភាពនេះនិយាយអំពីអ្វី? សិស្សនឹងចែករំលែកគំនិតនៅក្នុងថ្នាក់ ហើយគ្រូសម្របសម្រួលគំនិត ព្រមទាំងពន្យល់ថា រយៈពេលរាប់ពាន់ឆ្នាំមុន ប្រជាជនខ្មែរមិនប្រើប្រាក់ទាល់តែសោះ។ មធ្យោបាយនៃការទូទាត់របស់ពួកគេគឺ តាមរយៈការដោះដូរ ឬផ្លាស់ប្ដូរទំនិញគ្នាទៅវិញទៅមក។

តស់ យើងស្វែងយល់ពីគំនិតនេះទាំងអស់គ្នា។

គ្រូបែងចែកសិស្សជាក្រុម ក្នុងមួយក្រុមមានគ្នាពី៤-៦នាក់ (ចម្រុះសិស្សប្រុសស្រី)។ គ្រូចែកសន្លឹកកិច្ចការ ៣.១៖ ករណីសិក្សា (ការវិវត្តនៃប្រាក់រៀល) ដល់សិស្សគ្រប់គ្នាអានដោយស្ងៀមស្ងាត់រយៈពេលពី១០-១៥នាទី ហើយឆ្លើយសំណួរដែលបានផ្តល់ជូនក្នុងករណីសិក្សា។ បន្ទាប់មក សិស្សរំលែកគំនិតរបស់ពួកគេស្តីពីរឿងនោះ ហើយឆ្លើយសំណួរដែលមាននៅក្នុងក្រុមតូចៗរបស់ពួកគេ។ សមាជិកម្នាក់កត់ត្រាគំនិតដែលបានពិភាក្សា និងចម្លើយនៅលើក្រដាស A4 ហើយបង្ហាញដល់មិត្តរួមថ្នាក់ទាំងមូល។ បញ្ជីខាងក្រោមគឺ ជាសេចក្តីសង្ខេបនៃសំណួរសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលក្រុមត្រូវឆ្លើយ។ គ្រូស្តាប់ចម្លើយរបស់ក្រុម និងផ្តល់ការណែនាំដែលចាំបាច់ ប្រសិនបើចម្លើយហាក់ដូចជាខុស។

គ្រូអាចបង្ហាញសំណួរដែលមានក្នុងករណីសិក្សានៅលើក្តារខៀនដើម្បីឱ្យសិស្សបានឃើញទាំងអស់គ្នា។

១- តើមនុស្សប្រើប្រាស់អ្វីខ្លះ ដើម្បីដោះដូរ ឬទិញ?

២- បើមនុស្សយករបស់របរដូចជា អង្ករ សាច់ជាដើម ដើម្បីដោះដូរសម្រាប់ជីវិតប្រចាំថ្ងៃ តើវាមានភាពងាយស្រួល ឬពិបាក? ហេតុអ្វី?

៣- តើមនុស្សបានបង្កើតអ្វីខ្លះ ដើម្បីទិញអ្វីមួយកាន់តែមានភាពងាយស្រួល និងឆាប់រហ័ស?

៤- ក្រោយអាណានិគមបារាំង តើរូបិយបណ្ណប្រាក់រៀលចាប់ផ្តើមបោះពុម្ពនៅពេលណា? ដោយនរណា?

៥- តើមានអ្វីកើតឡើងចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់១៩៧៩?

៦- ហេតុអ្វីបានជាកម្ពុជាប្រើប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកដែរ?

ចម្លើយសំខាន់ៗដែលអាចកើតមាន៖

១- មុនពេលប្រើប្រាក់ មនុស្សបានទិញរបស់របរដោយការផ្លាស់ប្តូរគ្នាដូចជា គ្រាប់ពូជ ស្រូវ សត្វ ផ្លែឈើ។

២- វាអាចមានភាពងាយស្រួលប្រសិនបើអ្នកប្តូររបស់មួយស្មើៗគ្នា។ វាមិនងាយស្រួលទេ ប្រសិនបើអ្នកប្តូររបស់មួយ និងបានមកវិញនូវរបស់ច្រើនដែលពិបាកយកតាមខ្លួន ដោយសារទម្ងន់និងទំហំ។ *ឧទាហរណ៍៖* ត្រីពីរក្បាល ត្រូវប្តូរបានមកវិញនូវបន្លែមួយកន្ត្រក គ្រឿងផ្សំ និងអង្ករ។ល។

៣- មនុស្សបានបង្កើតប្រាក់ដំបូងដោយប្រើលោហៈ ហើយក្រោយមកទៀតបង្កើតជាក្រដាសប្រាក់វិញ ពីព្រោះវាស្រាលជាង និងងាយស្រួលប្រើ។

៤- ប្រទេសកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលនៅឆ្នាំ១៩៥៤។ ប្រាក់នេះត្រូវបានបោះពុម្ពដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

៥- ចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥ដល់១៩៧៩ របបខ្មែរក្រហមបានបំផ្លាញប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចនិងប្រព័ន្ធធនាគារផងដែរ។

៦- កម្ពុជាក៏ប្រើប្រាក់ដុល្លារដែរ ព្រោះនៅឆ្នាំ១៩៩១ និង១៩៩២ ពេលអង្គការសហប្រជាជាតិ អាជ្ញាធរអន្តរកាល (អ៊ុនតាក់) កសាងរដ្ឋនៅកម្ពុជាឡើងវិញ ប្រាក់ដុល្លារបានប្រើប្រាស់រហូតដល់សព្វថ្ងៃ។

សកម្មភាពសំខាន់ទី២៖ ផ្ទាំងរូបភាពការវិវត្តនៃប្រាក់រៀលនៅប្រទេសកម្ពុជា (២០នាទី)

បន្ទាប់មក គ្រូបង្ហាញផ្ទាំងរូបភាពទី១៖ ការវិវត្តនៃប្រាក់រៀលក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដល់សិស្សទាំងអស់ក្នុងថ្នាក់។ គ្រូឱ្យសិស្សសង្កេតនិងស្វែងយល់ពីការផ្លាស់ប្តូររូបិយបណ្ណកម្ពុជាអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៥០រហូតដល់សព្វថ្ងៃ។

គ្រូសួរសំណួរទៅកាន់ក្រុមធំ៖

- តើប្អូនបានឃើញអ្វីខ្លះនៅលើក្រដាសប្រាក់?
- តើក្រដាសប្រាក់រៀលដែលមានតម្លៃតិចជាងគេបំផុតមានតម្លៃប៉ុន្មាន? តើក្រដាសប្រាក់នោះបានបង្កើតនៅឆ្នាំណា?
- តើក្រដាសប្រាក់រៀលដែលមានតម្លៃច្រើនជាងគេបំផុតមានតម្លៃប៉ុន្មាន? តើរូបភាពក្នុងក្រដាសប្រាក់នោះប្រាប់ពីអ្វី?

ប្រវត្តិប្រាក់រៀលនៅកម្ពុជា

បន្ទាប់ពីប្រទេសកម្ពុជាទទួលបានឯករាជ្យនៅឆ្នាំ១៩៥៣ ប្រាក់រៀលកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជំនួសប្រាក់ ព្យ៉ាស់ ដែលជារូបិយបណ្ណឥណ្ឌូចិនបារាំង។

១៩៥៦-១៩៧០៖ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ភាសាផ្លូវការពីរ៖ ភាសាខ្មែរនិងភាសាបារាំង) ក្រដាសប្រាក់បង្ហាញពីការរស់នៅបែបជនបទធម្មតារបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ដែលមានរូបភាពច្រូតកាត់ នេសាទ និងការងារធ្វើស្រែចម្ការជាដើម។

១៩៧០-១៩៧៥៖ សម័យសាធារណរដ្ឋខ្មែរ

សម័យសាធារណរដ្ឋខ្មែរ រដ្ឋរបស់កម្ពុជាស្ថិតក្រោមរបបផ្តាច់ការយោធា ដែលគាំទ្រដោយសហរដ្ឋអាមេរិករបស់សេនាប្រមុខ លន់ នល់ ពីឆ្នាំ១៩៧០ដល់១៩៧៥។ ក្រដាសប្រាក់នាពេលនោះមានរូបភាព ស្ត្រីតម្បាញសិស្សានុសិស្សរៀន កវីក្រមង៉ុយ (អ៊ុក អ៊ូ) នៅលើក្រដាសប្រាក់៥ ០០០រៀល។

១៩៧៥-១៩៧៩៖ របបខ្មែរក្រហម

អំឡុងរបបខ្មែរក្រហមចាប់តាំងឆ្នាំ១៩៧៥ ពួកគេបានលុបបំបាត់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលទាំងស្រុង ហើយបានបង្កើតរូបិយប័ណ្ណថ្មីមួយដែរ ប៉ុន្តែមិនបានប្រើប្រាស់ជាសាធារណៈឡើយ។

១៩៧៩-១៩៩០៖ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

ក្រោយពីរបបប៉ុលពតត្រូវបានផ្តួលរំលំនៅឆ្នាំ១៩៧៩ ប្រាក់រៀលក៏ត្រូវបានបោះពុម្ពជាថ្មីនិងដាក់ឱ្យចរាចរឡើងវិញនៅថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៨០។ ប្រាក់រៀលក៏ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាលំដាប់ ដោយមានរូបភាពបុព្វបុរសខ្មែរ ប្រជាជន និងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដើម្បីជំរុញសាមគ្គីភាពជាតិ។

១៩៩០-១៩៩២៖ សម័យរដ្ឋកម្ពុជា

អង្គការសហប្រជាជាតិបានផ្តល់ជំនួយមនុស្សធម៌ជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកដល់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយប្រាក់ដុល្លារក៏បានចាប់ផ្តើមចរាចរកាន់តែច្រើនឡើងៗចាប់តាំងពីពេលនោះមក។ ប្រជាជនកម្ពុជាភាគច្រើនចូលចិត្តប្រើប្រាស់ប្រាក់ដុល្លារដើម្បីទិញដូរទំនិញនិងសេវាកម្មផ្សេងៗ។ ចំណែកឯរូបិយបណ្ណប្រាក់រៀលនៅតែបន្តចរាចរជាធម្មតា ហើយនៅលើក្រដាសប្រាក់រៀលបានបង្ហាញពីបូជនីយដ្ឋានខ្មែរ និងរូបភាពលោក សឹង ង៉ុកមិញ។

នៅឆ្នាំ១៩៧៩ ប្រាក់កាក់ដែលមានតម្លៃប្រាំសេន ដែលធ្វើពីអាលុយមីញ៉ូម បានបោះពុម្ពជាលើកដំបូង។ បន្ទាប់មកពុំមានផលិតប្រាក់កាក់បន្ថែមទៀតឡើយ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩៤ ទើបមានការផលិតប្រាក់កាក់បន្ថែមដែលមានតម្លៃហាសិបរៀល មួយរយរៀល ពីររយរៀល និងប្រាំរយរៀល។ ដោយសារប្រាក់កាក់ដែលផលិតពីអាលុយមីញ៉ូមមានទម្ងន់ធ្ងន់ និងពិបាកទុកដាក់ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរពុំសូវនិយមប្រើប្រាស់ប្រាក់កាក់នោះឡើយ។

សរុបនៃមេរៀនថ្ងៃនេះ តើប្អូនបានរៀនអ្វីខ្លះក្នុងថ្ងៃនេះ?

រូបភាព៖ ការដោះដូរទំនិញ (ត្រី និងគ្រាប់សណ្តែក)

សន្លឹកកិច្ចការ ៣.១៖ ករណីសិក្សា

នៅពេលដែលមនុស្សជាអ្នកបរបាញ់ ឬកសិករ ការដោះដូរជាទំនិញដំណើរការបានល្អ។ កសិករអាចយកស្រូវដូរយកបន្លែ ឬអ្នកបរបាញ់អាចយកសាច់ដូរយកស្រូវ។ ឧទាហរណ៍៖ ប្រសិនបើអ្នកមានមាន់មួយក្បាល អ្នកអាចដូរបានអង្ករពីរបាវ។ នៅពេលដែលជីវិតកាន់តែស្មុគស្មាញ ការដោះដូរជាទំនិញក៏មានភាពស្មុគស្មាញផងដែរ។ ការដោះដូរជាទំនិញនាំឱ្យមានការភាន់ច្រឡំ ហើយមនុស្សត្រូវការវិធីល្អជាងនេះដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម។

ក្រោយមកគេបានបង្កើតប្រាក់ ដោយប្រើលោហៈផ្សេងៗ។ នៅពេលដែលគេមានអារម្មណ៍ថាលោហៈមានទម្ងន់ធ្ងន់ពេក គេបានសម្រេចចិត្តប្រើប្រាក់ជាក្រដាស ដែលក្រោយមកបានវិវត្តទៅជាប្រាក់នាពេលបច្ចុប្បន្ន។

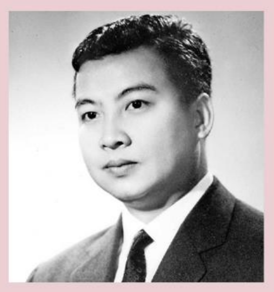

សម្តេចសីហនុ ដណ្តើមបានឯករាជ្យពេញលេញពីប្រទេសបារាំង និងបានបោះពុម្ពរូបិយបណ្ណជាតិដំបូងរបស់ខ្លួនគឺ ប្រាក់រៀលនៅក្នុងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ១៩៥៤។ ប៉ុន្តែពីឆ្នាំ១៩៧៥ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ក្រោមរបបខ្មែរក្រហម ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (ទីផ្សារពាណិជ្ជកម្ម ប្រាក់ និងធនាគារ) ត្រូវបានបំផ្លាញជាប្រព័ន្ធ។

នៅឆ្នាំ១៩៩១-១៩៩២ ប្រាក់ដុល្លារបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នៅពេលដែលអាជ្ញាធរអន្តរកាលអង្គការសហប្រជាជាតិនៅកម្ពុជា (អ៊ុនតាក់) ចូលមកកសាងរដ្ឋឡើងវិញ។ ពួកគេនាំយកប្រាក់ដុល្លាររបស់សហរដ្ឋអាមេរិកដើម្បីធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ទំនិញ ឬវត្ថុផ្សេងៗទៀត។ រូបិយបណ្ណពីរ (រៀលនិងដុល្លារ) ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ រដ្ឋាភិបាលជំរុញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់រូបិយបណ្ណប្រាក់រៀលឱ្យបានច្រើន ដើម្បីស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

១- តើមនុស្សប្រើប្រាស់អ្វីខ្លះ ដើម្បីដោះដូរ ឬទិញ?

២- បើមនុស្សយករបស់របរដូចជា អង្ករ សាច់ជាដើម ដើម្បីដោះដូរសម្រាប់ជីវិតប្រចាំថ្ងៃ តើវាមានភាពងាយស្រួល ឬពិបាក? ហេតុអ្វី?

៣- តើមនុស្សបានបង្កើតអ្វីខ្លះ ដើម្បីទិញអ្វីមួយកាន់តែមានភាពងាយស្រួល និងឆាប់រហ័ស ?

៤- ក្រោយអាណានិគមបារាំង តើរូបិយបណ្ណប្រាក់រៀលចាប់ផ្តើមបោះពុម្ពនៅពេលណា? ដោយនរណា?

៥- តើមានអ្វីកើតឡើងចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់១៩៧៩?

៧- ហេតុអ្វីបានជាកម្ពុជាប្រើប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកដែរ?

ផ្ទាំងរូបភាពទី១៖

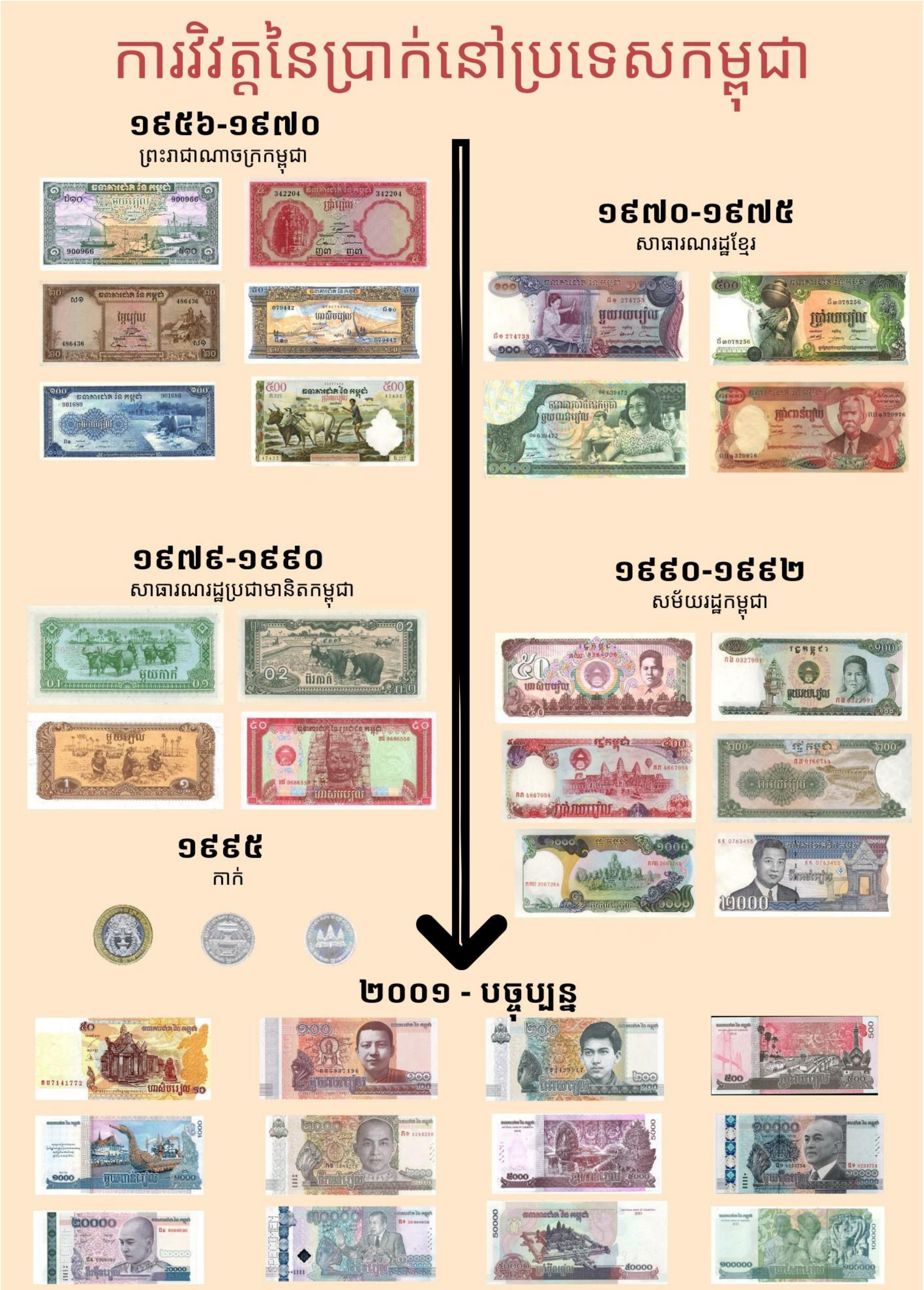

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

មេរៀនទី ៤ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ ៤.១ និងទី៤.២។
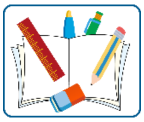	សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់ - សន្លឹកកិច្ចការ ៤.១៖ ចូរប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ - សន្លឹកកិច្ចការ ៤.២៖ ការចង់បាន និងតម្រូវការ - ក្រដាសវ៉ាម A4។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - ប៉ាន់ប្រមាណតម្លៃនៃវត្ថុផ្សេងៗដែលពួកគេបានឃើញ - កំណត់អាទិភាពជ្រើសរើសវត្ថុទាក់ទងនឹងតម្រូវការ ឬចំណង់។

សេចក្តីផ្តើម (៥នាទី)

គ្រូស្វាគមន៍សិស្ស៖ សូមស្វាគមន៍ត្រឡប់មកកាន់ថ្នាក់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ! តើប្អូនមានអារម្មណ៍យ៉ាងណានៅថ្ងៃនេះ? ប្រសិនបើប្អូនមានអារម្មណ៍ល្អ ឬមានថាមពលខ្លាំង សូមលើកមេដៃទាំងពីរឡើង។ ប្រសិនបើមានអារម្មណ៍ធម្មតា សូមបង្ហាញមេដៃទាំងពីរត្រង់ធម្មតា។ ហើយប្រសិនបើមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្ត ឬអស់កម្លាំង សូមទម្លាក់មេដៃទាំងពីរចុះ។

បន្ទាប់ពីលំហាត់នេះ គ្រូគួសង្កេតអារម្មណ៍របស់សិស្សភាគច្រើន។ ឧទាហរណ៍៖ ការប្រើប្រយោគដូចជា៖

- មើលទៅដូចជាអ្នកគ្រប់គ្នាមានអារម្មណ៍ល្អណាស់នៅថ្ងៃនេះ។ វាគួរតែជាពេលវេលាល្អសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ។
- មើលទៅដូចជាអ្នកភាគច្រើន ឬមួយចំនួននឿយហត់បន្តិចនៅថ្ងៃនេះ។ តើមានហេតុផលជាក់លាក់ដែរទេ?

មុននឹងចាប់ផ្តើមមេរៀន គ្រូសួរថា តើប្អូនណាចង់ចែករំលែកអ្វីដែលយើងបានរៀនកាលពីម្សិលមិញ?

គ្រូប្រហែលជាត្រូវបង្កើតបញ្ជីខ្លីមួយនៅលើក្តារខៀនអំពីអ្វីដែលសិស្សបានរៀននៅក្នុងមេរៀនមុន។ គូសបញ្ជាក់ចំណុចណាមួយដែលអាចពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងមេរៀនថ្ងៃនេះ។

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ (១០នាទី)

គ្រូចាប់ផ្តើមមេរៀនថ្មី៖ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ ហើយបន្ទាប់មកសួរសំណួរសិស្សទាំងអស់គ្នា៖ តើប្អូនដឹងពីតម្លៃរបស់វត្ថុជុំវិញខ្លួនដែរឬទេ?

គ្រូឱ្យសិស្សធ្វើការជាដៃគូ ហើយចែកសន្លឹកកិច្ចការ៤.១៖ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃ ដោយមានការណែនាំដូចខាងក្រោម៖

- មានវត្ថុបួនប្រភេទដូចជា សម្ភារៈបន្ទប់ទឹក សម្ភារៈផ្ទះបាយ សម្ភារៈនៅសាលារៀន និងសម្ភារៈកម្សាន្ត។
- ដៃគូនីមួយៗ សរសេរតម្លៃលើវត្ថុទាំងនោះ។
- បន្ទាប់មកឱ្យដៃគូនីមួយៗ ផ្លាស់ប្តូរសន្លឹកកិច្ចការជាមួយដៃគូផ្សេងទៀតដើម្បីប្រៀបធៀបតម្លៃគ្នា។

បន្ទាប់មក គ្រូសួរសំណួរដល់សិស្សទាំងអស់៖

- តើប្អូនឃើញថាការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញរវាងដៃគូប្អូន ដូចគ្នានឹងដៃគូផ្សេងដែរឬទេ? ហេតុអ្វី?
- ចម្លើយអាចឆ្លើយ៖ ការប៉ាន់ស្មានប្រែប្រួលឬមិនដូចគ្នា គឺអាស្រ័យលើបទពិសោធរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ។
- តើប្អូនដឹងដោយរបៀបណាថាតើវត្ថុ ឬទំនិញដែលប្អូនទិញមិនថ្លៃពេក?
- ចម្លើយអាចឆ្លើយ៖ ប្រៀបធៀបតម្លៃនៅក្នុងហាងផ្សេងៗគ្នាដើម្បីទទួលបានតម្លៃធូរថ្លៃ ឬសួរអ្នកដែលដឹងតម្លៃនោះ។
- តើប្អូនអាចបានប្រាក់ដោយរបៀបណា ដើម្បីទិញទំនិញទាំងនេះ? ចម្លើយអាចឆ្លើយ៖ បានពីឪពុកម្តាយ
- ប្រសិនបើឪពុកម្តាយរបស់ប្អូនទិញទំនិញទាំងនេះ តើពួកគាត់បានលុយតាមរបៀបណា? ចម្លើយអាចឆ្លើយ៖ បានពីការធ្វើការងារ។

> ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃ ជួយសិស្សស្វែងយល់ពីគំនិតនៃប្រាក់ និងតម្លៃរបស់វានៅក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ។ សិស្សកាន់តែយល់ដឹងអំពីតម្លៃទំនិញ និងសេវាកម្ម ដើម្បីសម្រេចចិត្តដោយមានពត៌មានគ្រប់គ្រាន់។ លើសពីនេះ ការអនុវត្តការប៉ាន់ស្មានតម្លៃអាចបង្កើនសមត្ថភាពរបស់សិស្សក្នុងការគណនាលេខបានរហ័ស និងលើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យគិតពីកត្តាផ្សេងៗដូចជា ទំហំ បរិមាណ និងគុណភាព នៅពេលធ្វើការប៉ាន់ស្មានតម្លៃ។ សរុបមក សិស្សអាចប្រើអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងមានការទទួលខុសត្រូវបន្ថែមទៀតនាពេលអនាគត។

សកម្មភាពសំខាន់ទី២៖ ការចង់បាន ឬតម្រូវការ (២០នាទី)

គ្រូចាប់ផ្តើមសកម្មភាពនេះដោយសរសេរពាក្យទាំងពីរនេះ (ការចង់បាន និងតម្រូវការ) នៅលើក្តារខៀន និងចាប់ផ្តើមការពិភាក្សារយៈពេលបីនាទីជាមួយសិស្សទាំងអស់ដោយសួរថា តើពាក្យទាំងពីរនេះខុសគ្នាដូចម្តេច។ គ្រូសរសេរនិយមន័យនៃការចង់បាន ឬតម្រូវការនៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន។

បន្ទាប់មកសិស្សធ្វើការងារជាក្រុមដោយមានគ្នាពី៤-៦នាក់ និងមានការណែនាំដូចខាងក្រោម៖ (១៥នាទី)

- គ្រូផ្តល់សន្លឹកកិច្ចការ៤.២៖ ការចង់បាន និងតម្រូវការដល់ក្រុមនីមួយៗ។
- ក្រុមនីមួយៗជ្រើសរើសវត្ថុបីដើម្បីបង្ហាញពីការចង់បានដោយសរសេរអក្សរកាត់(ច) នៅក្បែរវត្ថុទាំងនោះ និងជ្រើសរើសវត្ថុបីផ្សេងទៀតបង្ហាញពីតម្រូវការ ដោយសរសេរអក្សរកាត់(ត) នៅក្បែរវត្ថុទាំងនោះ។
- ក្រុមនីមួយៗគួរពន្យល់ពីមូលហេតុដែលគិតថាវត្ថុនោះជាតម្រូវការឬការចង់បាន។ គ្រូគូរតារាងចំណាត់ថ្នាក់ការចង់បាននិងតម្រូវការ ជាមួយឧទាហរណ៍គំរូ។ សិស្សធ្វើចំណាត់ថ្នាក់វត្ថុដែលពួកគេបានជ្រើសរើសទៅក្នុងកូឡោនការចង់បាន ឬតម្រូវការ។

- ក្រុមនីមួយៗពន្យល់ថា ហេតុអ្វីវត្ថុនោះស្ថិតក្នុងកូឡោនតម្រូវការ ឬកូឡោនការចង់បាន?
- គ្រូផ្តល់ក្រដាសរ៉ាម A4 ដល់ក្រុមនីមួយៗ ដើម្បីគូរតារាងដូចដែលបង្ហាញនៅលើក្តារខៀន បន្ទាប់មកក្រុមនីមួយៗសរសេរឈ្មោះវត្ថុដែលបានជ្រើសរើសក្នុងកូឡោន ការចង់បាន ឬតម្រូវការ។
- ក្រុមនីមួយៗពន្យល់ពីមូលហេតុនៃវត្ថុដែលបានដាក់ក្នុងកូឡោន ការចង់បាន ឬតម្រូវការ។
- គ្រូសម្របសម្រួលចម្លើយសិស្ស។

វត្ថុ	តម្រូវការ	ការចង់បាន	ការពន្យល់
ឧទាហរណ៍៖ ម្ហូបអាហារ	✓		អាហារគឺចាំបាច់សម្រាប់បរិភោគ និងទ្រទ្រង់ជីវិត។ យើងមិនអាចរស់បាន ប្រសិនបើគ្មានអាហារ។
ឧទាហរណ៍៖ ទូរសព្ទឆ្លាតវៃ	✓		ទូរសព្ទប្រើប្រាស់ដើម្បីភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយមនុស្ស ប៉ុន្តែមានវិធីផ្សេងទៀត ដើម្បីទំនាក់ទំនងគ្នា។ វាមិនចាំបាច់ខ្លាំងទេ។

គ្រូសួរសិស្សជាក្រុមធំ៖ ដូចម្តេចដែលហៅថា ការចង់បានឬតម្រូវការ? គ្រូសរសេរនិយមន័យការចង់បាន និងតម្រូវការនៅលើក្តារខៀន។

ការចង់បាន៖ ការប្រាថ្នាចង់បានអ្វីមួយ។ ការចង់បានសំដៅលើរបស់ដែលអ្នកចង់មាន ប៉ុន្តែមិនចាំបាច់នោះទេ។ ការចង់បានអាចប្រែប្រួលតាមពេលវេលា។

តម្រូវការ៖ តម្រូវការសំដៅលើអ្វីមួយដែលអ្នកត្រូវតែមានដើម្បីរស់។ តម្រូវការគឺ ថេរនិងមិនប្រែប្រួល។ ឧទាហរណ៍៖ អាហារ សម្លៀកបំពាក់ ការអប់រំ និងទីជម្រក ត្រូវការវាជាប្រចាំ។

ការឆ្លុះបញ្ចាំង (៥នាទី)

គ្រូអានសំណួរ បន្ទាប់មកសុំឱ្យសិស្សលើកដៃ ប្រសិនបើពួកគេគិតថា វាត្រឹមត្រូវ ឬមិនត្រឹមត្រូវ។

១- តើរបស់មួយណាជាការចង់បាន?

ក- ម្ហូបអាហារ ខ- ទឹក គ- កង់ ឃ- សម្លៀកបំពាក់។

២- តើរបស់មួយណាជាតម្រូវការ?

ក- ទីជម្រក ខ- នាឡិកាថ្លៃ គ- ទូរទស្សន៍ ឃ- សម្លៀកបំពាក់ហ៊ីហា។

៣- អ្នកឃើញនាឡិកាដៃស្អាតមួយដែលចង់បាន។ អ្នកមិនមានលុយទេ ហើយតើអ្នកនឹងធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបានរបស់នោះ?

៤- ប្រសិនបើឪពុកម្ដាយរបស់អ្នកអាចចិញ្ចឹមអ្នកដោយមានលុយតិចតួចដើម្បីរស់ តើអ្នកចង់ឱ្យពួកគាត់ធ្វើអ្វីសម្រាប់អ្នក?

ក- ទិញម្ហូបអាហារញ៉ាំក្នុងគ្រួសារ   ខ- ទិញស្បែកជើងជិះស្គីលេង។

ចម្លើយ៖ ១: គ ២: ក ៣: រកលុយ ឬសន្សំលុយ ៤: ក។

គ្រូធ្វើការសន្និដ្ឋានដល់សិស្សក្នុងថ្នាក់ថា អ្វីៗត្រូវចំណាយលុយ។ អ្នកអាចធ្វើបានតាមអ្វីដែលអ្នកអាចដើម្បីរកប្រាក់។ អ្នកគួរកំណត់អាទិភាពតម្រូវការជាមុនសិន ហើយការចង់បាននឹងមកតាមក្រោយ។ នៅពេលអ្នកចង់បានអ្វីមួយ អ្នកគួរតែគិតថា តើវានឹងផ្ដល់ផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះដល់អ្នក។

គ្រូប្រាប់សិស្សថា៖ នៅមេរៀនបន្ទាប់ស្ដីពី **ការសន្សំ** ហើយប្អូននឹងត្រូវបង្កើតប្រអប់សន្សំលុយ ។ សូមយកប្រអប់មួយ (ប្រអប់ស្បែកជើង) ឬស្ស៊ី ឬ កំប៉ុងដែលមានរាងជាការ៉េ ឬចតុកោណកែង និងសម្ភារៈផ្សេងទៀត។

សន្លឹកកិច្ចការ ៤.១៖ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ

ការណែនាំ៖ សូមមើលរូបភាពប្រភេទទំនិញខាងក្រោម និងព្យាយាមប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញ ដោយផ្អែកលើបទពិសោធផ្ទាល់របស់ប្អូន បន្ទាប់មកប្រៀបធៀបតម្លៃ ជាមួយសមាជិកផ្សេងទៀតនៅក្នុងក្រុម។

ចូរទាយតម្លៃ

សន្លឹកកិច្ចការ ៤.២៖ ការចង់បាន ឬតម្រូវការ

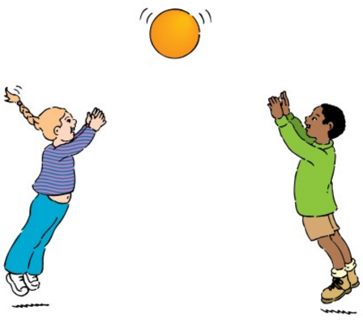

មេរៀនទី ៥ ការកំណត់គោលដៅហិរញ្ញវត្ថុ

	រយៈពេល៖ ៨០នាទី (២ វគ្គ)
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ៥.១ ៥.២ និង ៥.៣ - ត្រៀមសម្ភារៈសម្រាប់ធ្វើប្រអប់សន្សំ - ក្រដាសផ្ទាំងធំ។
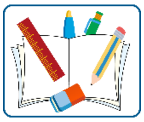	**សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់** - រូបភាពប្រភេទផ្សេងគ្នានៃការសន្សំ - សន្លឹកកិច្ចការ៥.១៖ ប្រភេទផ្សេងគ្នានៃការសន្សំ (កាត Flash Card) - សន្លឹកកិច្ចការ៥.២៖ កំណត់ត្រាទម្លាប់សន្សំ - សម្ភារៈសម្រាប់បង្កើតប្រអប់សន្សំ៖ ប្រអប់ស្បែកជើងចាស់ ឬស៊ី កំប៉ុង កាសែតចាស់ៗ ក្រដាសខ្ចប់ចាស់ៗ កាវ កន្ត្រៃ សម្ភារៈផាត់ពណ៌ ថ្នាំលាប - សន្លឹកកិច្ចការ៥.៣៖ ផែនការសន្សំរបស់ខ្ញុំ។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - ស្គាល់ប្រភេទផ្សេងៗក្នុងការសន្សំ - បង្កើតប្រអប់សន្សំផ្ទាល់ខ្លួន - បង្កើតផែនការសន្សំសម្រាប់រយៈពេលខ្លី ឬវែង។

ផ្នែកទី១៖ តម្លៃនៃការសន្សំ- ៤០នាទី

សេចក្តីផ្តើម៖

គ្រូអាចចាប់ផ្តើមមេរៀនជាក់ស្តែងដូចខាងក្រោម៖ ថ្ងៃនេះ យើងនឹងរៀនមេរៀនថ្មីមួយ៖ ការកំណត់គោលដៅហិរញ្ញវត្ថុ។ គ្រូសួរសិស្សថា៖តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចខ្លះ ដើម្បីឱ្យថ្នាក់រៀនដំណើរការបានល្អ? គ្រូសង្ឃឹមថា យើងនឹងអនុវត្តច្បាប់ម្រាមដៃទាំងប្រាំរួមគ្នា។

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ ប្រភេទនៃការសន្សំ (២០នាទី)

គ្រូសរសេរពាក្យ ការសន្សំនៅលើក្តារខៀន ហើយគូសរង្វង់ជុំវិញពាក្យនោះ បន្ទាប់មកសួរសំណួរក្រុមធំ៖ តើប្អូនដឹងអ្វីខ្លះអំពីការសន្សំ? សូមផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយចំនួនទាក់ទងនឹងការសន្សំ។

គ្រូសរសេរចម្លើយរបស់សិស្សលើក្ដារខៀន ក្នុងផែនទីគំនិតដូចក្នុងឧទាហរណ៍នៅខាងស្ដាំ។

គ្រូបង្ហាញរូបភាពបីសន្លឹកទាក់ទងនឹងទម្លាប់នៃការសន្សំ។ បន្ទាប់មកសួរសិស្សថា៖ តើរូបនេះបង្ហាញពីអ្វី? គ្រូបិទរូបភាពទាំងនោះឱ្យត្រូវតាមប្រភេទនៃការសន្សំក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

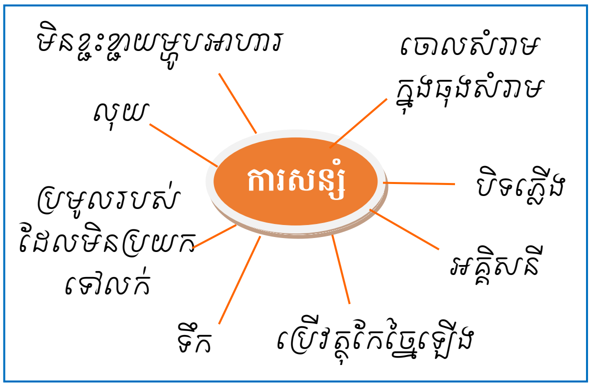

តារាងទី ១៖ ប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំ		
អំពើល្អ	**ធនធាន**	**លុយ**
ឧ. ផ្ដល់អាហារដល់មនុស្សចាស់	ឧ. កាត់បន្ថយប្រើប្លាស្ទិច	ឧ. ចិញ្ចឹមមាន់

គ្រូបន្តសួរសិស្សថា៖តើការសន្សំមានប៉ុន្មានប្រភេទ? អ្វីខ្លះ? ចម្លើយ៖ ការសន្សំមានបីប្រភេទគឺការសន្សំអំពើល្អ ការសន្សំធនធាន និងសន្សំលុយ។ គ្រូអាចសុំឱ្យសិស្សលើកឧទាហរណ៍១ឬ២ ដែលបង្ហាញពីការសន្សំខុសៗគ្នា។

បន្ទាប់ពីសកម្មភាពនេះ គ្រូហៅសិស្សស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីឱ្យនិយមន័យនៃពាក្យ «សន្សំ»។ បន្ទាប់មកគ្រូបង្ហាញនិយមន័យនៅលើក្ដារខៀន ហើយពន្យល់៖

និយមន័យ៖ ការសន្សំ មានន័យថាការមិនចំណាយប្រាក់របស់អ្នកភ្លាមៗនោះទេ ប៉ុន្តែរក្សាទុកវាឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីចំណាយនៅពេលក្រោយ។ អ្នកអាចសន្សំក្នុងប្រអប់សន្សំ ឬទុកដាក់ជាមួយឪពុកម្ដាយ ។ ការដាក់ប្រាក់សន្សំនៅក្នុងធនាគារគឺជាជម្រើសដ៏ល្អបំផុត និងមានសុវត្ថិភាព។ (ត្រូវបន្ថែមអត្ថន័យសន្សំអំពើល្អ និងសន្សំធនធាន)។

គ្រូបែងចែកសិស្សជាក្រុមដែលមានគ្នាពី៤-៦នាក់។ ចែកកាតចំនួន៣ឬ៤ (យកចេញពីសន្លឹកកិច្ចការ៥.១) ដែលបង្ហាញពីប្រភេទផ្សេងគ្នានៃការសន្សំ។ សិស្សគួរពិភាក្សាគ្នាអំពីវិធីចាត់ថ្នាក់កាតទៅក្នុងប្រភេទត្រឹមត្រូវក្នុងតារាងខាងលើ។ ចំណាំ៖ សិស្សអាចដាក់កាតមួយ ក្នុងប្រភេទច្រើនជាងមួយបាន។

គ្រូក៏អាចស្វែងរករូបភាព ឬរូបថតផ្សេងទៀតដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីទម្លាប់នៃការសន្សំដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់កាត បន្ថែមពីលើរូបភាពដែលបានផ្តល់ជូនក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ។

និមិត្តសញ្ញាព្រួញបីតំណាងឱ្យដំណើរការកែច្នៃវត្ថុមួយឡើងវិញ។ ឧទាហរណ៍៖ ដបប្លាស្ទិកដែលឈប់ប្រើអាចកែច្នៃទៅជាផលិតផលថ្មីដូចជា ប្រដាប់ប្រដាក្មេងលេងធ្វើពីប្លាស្ទិក ឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក និងវត្ថុប្លាស្ទិកផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងផ្ទះរបស់អ្នក ។

ពាក្យថា «**ធនធាន**» សម្រាប់ថ្នាក់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅលើវត្ថុនានា (ឧ. រុក្ខជាតិ ទឹក ដី អគ្គិសនី ក្រដាស ឬប្លាស្ទីកដូចបានរៀបរាប់ក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ៥.១)។ ប្រាក់នឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រភេទមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ប្រភេទផ្សេងគ្នានៃការសន្សំ។

សន្លឹក/រូបភាព ផ្ទាំងក្រដាសធំ (Flash Card) ចំនួន ១៨ សន្លឹក នៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ ៥.១ ពណ៌នាអំពីការសន្សំចំនួនបីប្រភេទផ្សេងៗគ្នា (១- ការសន្សំអំពើល្អ ២- ការសន្សំធនធាន ៣- ការសន្សំប្រាក់)។ គ្រូអាចប្រាប់សិស្សអំពីឈ្មោះរូបភាពប្រសិនបើចាំបាច់។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឈ្មោះនៃរូបភាពពីសន្លឹកកិច្ចការ ៥.១។

រូបភាពទី១៖ ការបោះចោលសំរាម	រូបភាពទី២៖ ការដើរជាមួយមនុស្សវ័យចាស់
រូបភាពទី៣៖ អំពូលភ្លើង	រូបភាពទី៤៖ ការបើក / បិទអគ្គិសនី
រូបភាពទី៥៖ ការញ៉ាំអាហារ	រូបភាពទី៦៖ ប្រាក់
រូបភាពទី៧៖ ការជួយនរណាម្នាក់ដែលកំពុងមានគ្រោះថ្នាក់	រូបភាពទី៨៖ ការប្រើប្រាស់ទឹក
រូបភាពទី៩៖ សំរាមនៅលើថ្នល់	រូបភាពទី១០៖ និមិត្តសញ្ញាកែច្នៃឡើងវិញ
រូបភាពទី១១៖ ការប្រើប្រាស់កង្ហារ	រូបភាពទី១២៖ ការទិញទំនិញតាមអនឡាញ
រូបភាពទី១៣៖ ការចែករំលែកអាហារ	រូបភាពទី១៤៖ ការជួយធ្វើការងារផ្ទះ
រូបភាពទី១៥៖ ការទុកលុយក្នុងប្រអប់សន្សំ	រូបភាពទី១៦៖ ដបទឹកដែលឈប់ប្រើ
រូបភាពទី១៧៖ ការដាំបន្លែ	រូបភាពទី១៨៖ ការបើកទឹកតិចៗ

១- ការសន្សំ និងធ្វើអំពើល្អ មិនត្រឹមតែផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃប៉ុណ្ណោះទេ វាថែមទាំងធ្វើឱ្យខ្លួនអ្នកពេញចិត្ត ពង្រឹងទំនាក់ទំនង និងបង្កើនសុខុមាលភាព។ វាក៏ធ្វើឱ្យពិភពលោកល្អប្រសើរផងដែរ។ ទង្វើតិចតួចនៃសេចក្តីសប្បុរសនិងក្តីមេត្តាកាន់តែជួយបង្កើតបានជាសង្គមវិជ្ជមាន និងមានមេត្តាធម៌។ តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីល្អ និងធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នកដទៃ យើងអាចធ្វើការរួមគ្នាឆ្ពោះទៅកាន់ពិភពលោកមួយដែលមានភាពសុខដុមរមនា និងយកចិត្តទុកដាក់គ្នាច្រើនជាងមុន។

២- ការសន្សំធនធានមានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើន រាប់ចាប់ពីអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះបរិស្ថាន រហូតដល់ការសន្សំថ្លៃចំណាយ និងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព។ វាគឺជាវិធីសាស្ត្រប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ និងការគិតឆ្ពោះទៅមុខ ដែលលើកកម្ពស់ឱ្យមានអនាគតប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងវិបុលភាព។ ការសន្សំធនធានផ្តល់នូវអត្ថប្រយោជន៍៖

- **និរន្តរភាពបរិស្ថាន៖** ការសន្សំធនធានជួយថែរក្សា និងការពារបរិស្ថាន។ តាមរយៈការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ និងចោលកាកសំណល់ យើងអាចអភិរក្សធនធានធម្មជាតិដូចជាទឹក ថាមពល និងវត្ថុធាតុដើម។ នេះរួមចំណែកដល់និរន្តរភាពនៃភពផែនដីរបស់យើង និងជួយកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបញ្ហាបរិស្ថានផ្សេងទៀត។
- **ការសន្សំការចំណាយផ្សេងៗ៖** ការសន្សំធនធានអាចនាំឱ្យមានការសន្សំថ្លៃចំណាយយ៉ាងសំខាន់។ ឧទាហរណ៍ តាមរយៈការសន្សំថាមពល អ្នកអាចកាត់បន្ថយថ្លៃចំណាយលើវិក្កយបត្រថ្លៃភ្លើងរបស់អ្នក។ ដូចគ្នានេះដែរ ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ទឹកអាចជួយឱ្យវិក្កយបត្រថ្លៃទឹកធ្លាក់ចុះ។ បន្ថែមលើនេះ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញ និងការកែច្នៃសម្ភារៈឡើងវិញអាចសន្សំប្រាក់ មិនចាំបាច់ទិញរបស់របរថ្មីៗ។
- **ការថែរក្សាសម្រស់ធម្មជាតិ៖** ការសន្សំធនធានជួយថែរក្សាសម្រស់ធម្មជាតិជុំវិញខ្លួនយើង។ តាមរយៈការកាត់បន្ថយការបំពុល កាត់បន្ថយកាកសំណល់ និងការការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដែលអាចរក្សាបានសោភណភាពនៃបរិស្ថានរបស់យើង និងធានាថា មនុស្សជំនាន់ក្រោយអាចរីករាយនឹងធម្មជាតិនេះផងដែរ។
- **ទំនួលខុសត្រូវសង្គម៖** ការសន្សំធនធានគឺជាសកម្មភាពទំនួលខុសត្រូវសង្គម។ វាបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះនិរន្តរភាព និងសុខុមាលភាពរបស់មនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។ តាមរយៈការអភិរក្សធនធាន វាពិតជាការរួមចំណែកធ្វើឱ្យមានគុណភាពជីវិតកាន់តែប្រសើរឡើងសម្រាប់ខ្លួនយើង និងអ្នកដទៃ។

៣- ការសន្សំប្រាក់ផ្តល់នូវសុវត្ថិភាពហិរញ្ញវត្ថុ សមត្ថភាពក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលដៅ ភាពបត់បែន សន្តិភាពផ្លូវចិត្ត ឯករាជ្យភាព ឱកាសវិនិយោគ និងការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់អនាគត។ វាគឺជាទម្លាប់ហិរញ្ញវត្ថុដ៏ឈ្លាសវៃ ដែលអាចធ្វើឱ្យសុខុមាលភាពហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូលរបស់អ្នកប្រសើរឡើង និងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់អនាគតដ៏រុងរឿង។

បន្ទាប់ពីធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំក្នុងតារាងទី១រួចរាល់។ គ្រូបង្ហាញតារាងទី២៖ អំពីទម្លាប់សន្សំនៅលើក្តារខៀន។ គ្រូបង្ហាញឧទាហរណ៍គំរូក្នុងតារាងទី២ និងសួរគំនិតសិស្ស៖ តើរូបភាពនេះបង្ហាញពីទម្លាប់សន្សំល្អ ឬអាក្រក់? ហេតុអ្វី?

គ្រូឱ្យក្រុមនីមួយៗមកយកកាតរបស់ខ្លួនដែលបានបិទក្នុងតារាងទី១ និងបន្ទាប់មកណែនាំសិស្សឱ្យមើលកាតរបស់ពួកគេ ហើយសម្រេចចិត្តថា តើវាជាទម្លាប់សន្សំល្អ ឬមិនល្អ ព្រមទាំងផ្តល់ការពន្យល់សមហេតុផល។

តារាងទី២៖ ទម្លាប់សន្សំ

សកម្មភាព	ទម្លាប់ល្អ	ទម្លាប់អាក្រក់	ពន្យល់ពីមូលហេតុ
	✓		ការជួយជនដែលមានពិការភាពគឺជាសញ្ញានៃអំពើល្អ និងការចូលរួម។
		✓	ការបោះចោលសំរាមនៅទីសាធារណៈ ចូលរួមបំពុលបរិស្ថាន និងទីក្រុមមិនស្អាត។

សកម្មភាពសំខាន់ទី២៖ កំណត់ត្រាទម្លាប់សន្សំ (១០នាទី)

គ្រូចាប់ផ្ដើមសកម្មភាពនេះ ដោយសួរសិស្ស៖ តើប្អូនអាចកែលម្អទម្លាប់សន្សំផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្អូនពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃដោយរបៀបណា?

គ្រូចែកសន្លឹកកិច្ចការ៥.២៖ កំណត់ត្រាទម្លាប់សន្សំឱ្យសិស្សម្នាក់អាន និងសួរសំណួរប្រសិនបើមានចម្ងល់។ បន្ទាប់មកសិស្សបំពេញតារាងនេះ។

គ្រូរំឭកឡើងវិញនូវឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃទម្លាប់សន្សំដែលមាននៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ៥.២ ដើម្បីឱ្យសិស្សយល់ថាវាជាអ្វី។ សិស្សក៏អាចបន្ថែមទម្លាប់មួយចំនួនទៀតនៅក្នុងចន្លោះទទេដែលមាននៅខាងក្រោមតារាង។ ត្រូវប្រាកដថា គ្រូបានលើកទឹកចិត្តសិស្សឱ្យកត់ត្រាទម្លាប់សន្សំរបស់ពួកគេ ក្នុងរយៈពេលពេញមួយសប្ដាហ៍ ហើយស្វែងរកពេលវេលាដើម្បីពិនិត្យមើលពីរបៀបដែលពួកគេបានធ្វើនៅចុងសប្ដាហ៍បន្ទាប់។

សកម្មភាពផ្ទះបញ្ចាំង៖ តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះពីសកម្មភាពនេះ? តើប្អូននឹងយកចំណេះដឹងដែលបានរៀនទៅអនុវត្តនៅផ្ទះដូចម្ដេចខ្លះ?

រូបភាពប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំ

សន្លឹកកិច្ចការ ៥.១៖ ប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំ

កំណត់ចំណាំសម្រាប់គ្រូ៖ ឯកសារនេះមិនមែនសម្រាប់ចែកឱ្យសិស្សទេ ប៉ុន្តែជាប្រភពនៃរូបភាពទាក់ទងនឹងការសន្សំប្រាក់ ដែលត្រូវកាត់ចេញពីគ្នា ហើយចែកឱ្យសិស្ស។ គ្រូថតចម្លងរូបភាពជាច្រើនសន្លឹកក្នុងសន្លឹកកិច្ចការនេះ ដើម្បីចែកឱ្យក្រុមនីមួយៗ។

សន្លឹកកិច្ចការ ៥.២៖

បញ្ជីទម្លាប់សន្សំរបស់ខ្ញុំ

នៅចុងបញ្ចប់នៃថ្ងៃនីមួយៗ សូមពិនិត្យមើលបញ្ជី ថាតើប្អូនបានធ្វើអ្វីខ្លះ។

ផ្តល់ឱ្យខ្លួនឯង (សិស្សអាចគូរផ្កាយដោយប្រើប៊ិចរបស់ពួកគេ)

★ ផ្កាយពណ៌បៃតងមួយ ប្រសិនបើប្អូនចាំថាបានធ្វើវាគ្រប់ពេល

★ ផ្កាយពណ៌ខៀវ ប្រសិនបើប្អូនធ្វើវាពេលខ្លះ

★ ផ្កាយពណ៌ក្រហម ប្រសិនបើប្អូនភ្លេចធ្វើវា។

ប្រសិនបើប្អូនមិនមានប៊ិចពណ៌គ្រប់ចំនួន។ ប្អូនអាចគូសនិមិត្តសញ្ញាផ្សេងៗតំណាងឱ្យពណ៌ ។ ធ្វើបែបនេះសម្រាប់ពេញមួយសប្តាហ៍។ ចាំថាត្រូវស្មោះត្រង់!

ចាប់ពី______________ រហូតដល់ ___________________

ខែ __________________________________

ខ្ញុំចាំថា ខ្ញុំបាន...	ថ្ងៃទី១	ថ្ងៃទី២	ថ្ងៃទី៣	ថ្ងៃទី៤	ថ្ងៃទី៥	ថ្ងៃទី៦	ថ្ងៃទី៧
ញ៉ាំអាហារក្នុងចានរបស់ខ្ញុំឱ្យអស់							
បោះចោលសំរាមក្នុងធុង							
ប្រើពាក្យគួរសម							
គោរពច្បាប់ចរាចរណ៍							
ប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈដោយប្រុងប្រយ័ត្ន							
ចែករំលែកជាមួយអ្នកដទៃ							
រៀបចំកាតាបខ្លួនឯង និងទៅសាលាដោយមានរបៀបស្អាត							
បិទភ្លើង និងកង្ហារបន្ទាប់ពីប្រើរួច							
ប្រមូល និងកែច្នៃរបស់របរប្រើប្រាស់ឡើងវិញ							
បិទទឹកបន្ទាប់ពីប្រើរួច							
ប្រមូលរបស់ដែលលែងប្រើដើម្បីយកលក់យកប្រាក់ដាក់ក្នុងប្រអប់សន្សំ							
ដាក់ប្រាក់ក្នុងប្រអប់សន្សំរបស់ខ្ញុំ							
រក្សាកំណត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅសន្សំរបស់ខ្ញុំ។							

វគ្គទី២៖ សកម្មភាពសន្សំរបស់ខ្ញុំ (៤០នាទី)

សកម្មភាពសំខាន់ទី៣៖ បង្កើតប្រអប់សន្សំ (២០នាទី)

គ្រូអាចចាប់ផ្តើមសកម្មភាពនេះដោយសួរសំណួរខាងក្រោម៖

តើប្អូនដឹងស្គាល់កន្លែងណាដែលប្អូនអាចសន្សំប្រាក់បានដែរឬទេ?
តើប្អូនមានកន្លែងសម្រាប់រក្សាទុកដាក់របស់ពិសេសរបស់ប្អូនដែរឬទេ?

បន្ទាប់ពីសួរសំណួរទាំងនេះ គ្រូផ្តើមគំនិតថា «ខ្ញុំមានគំនិតល្អមួយ! តស់ យើងធ្វើប្រអប់ដាក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍មួយ! យើងហៅវាថា ប្រអប់សន្សំ។ ប្អូនអាចដាក់អ្វីដែលចូលចិត្ត។ ប្អូនអាចដាក់របស់តូចៗដែលអាចរកបាន ឬរបស់ដែលគេឱ្យជាអំណោយ។ ប្អូនថែមទាំងអាចដាក់ប្រាក់បានទៀតផង។»

តស់ ចាប់ផ្តើម។ ទាំងនេះជាសម្ភារៈដែលយើងត្រូវការដើម្បីធ្វើប្រអប់សន្សំ។ ត្រូវប្រាកដថា ប្អូនមានអ្វីៗគ្រប់យ៉ាងរួចរាល់មុនពេលចាប់ផ្តើម។ សម្ភារៈមួយចំនួនដែលអាចប្រើសម្រាប់លំហាត់នេះត្រូវបានណែនាំដូចខាងក្រោម៖

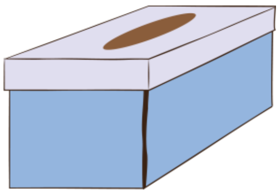

ប្រអប់ស្បែកជើង/កំប៉ុង/ឬស្សី

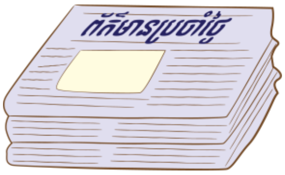

កាសែតចាស់ៗ / ក្រដាសខ្ចប់ចាស់ៗ

សម្ភារៈលាបពណ៌ / ថ្នាំលាប

កាវ

កន្ត្រៃ

ប្អូនត្រូវធ្វើតាមបីជំហាន ដើម្បីបង្កើតជាប្រអប់សន្សំ។ ពន្យល់ជំហានទាំងនេះដល់សិស្ស យោងទៅតាមការពន្យល់ដែលបានផ្តល់ជូនខាងក្រោម។

ជំហានទី១៖ វាស់ និងកាត់ក្រដាសកាសែត ឬក្រដាសរុំខ្ចប់ដើម្បីឱ្យត្រូវនឹងប្រអប់ស្បែកជើង។

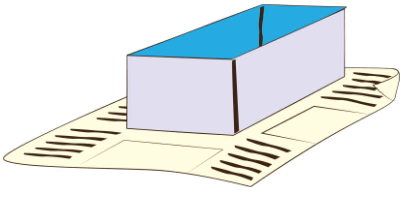

ជំហានទី២៖ រុំប្រអប់ជាមួយក្រដាសកាសែត ឬក្រដាសរុំខ្ចប់។ ប្រើកាវដើម្បីបិទក្រដាសជុំវិញប្រអប់។

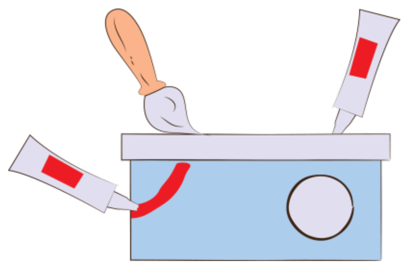

ជំហានទី៣៖ ធ្វើឱ្យប្រអប់មានពណ៌ចម្រុះដោយគូរឬលាបពណ៌ម៉ូតផ្សេងៗ។ ត្រូវច្នៃប្រឌិត!

គ្រូពន្យល់ថា ប្អូនគួរតែទុកប្រអប់សន្សំរបស់ប្អូននៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពនៅផ្ទះ។ នៅខាងក្នុងប្រអប់ប្អូនអាចដាក់របស់របរណាមួយដែលប្អូនគិតថា មានតម្លៃសម្រាប់រក្សាទុកឱ្យមានសុវត្ថិភាព។

សកម្មភាពសំខាន់ទី៤៖ ផែនការសន្សំរបស់អ្នក (២០នាទី)

គ្រូចែកសន្លឹកកិច្ចការ៥.៣៖ ផែនការសន្សំរបស់ខ្ញុំ ដល់សិស្សគ្រប់គ្នា។ គ្រូបង្ហាញសំណួរខាងក្រោមនេះនៅលើក្ដារខៀន បន្ទាប់មកឱ្យសិស្សគិតជាបុគ្គល រយៈពេល៣នាទី រួចឱ្យសិស្សធ្វើការជាដៃគូ ដើម្បីចែករំលែកគំនិតទៅកាន់ដៃគូរយៈពេល៥នាទី ហើយចុងក្រោយ គ្រូហៅសិស្សដែលស្ម័គ្រចិត្តចែករំលែកគំនិតទៅកាន់សិស្សទាំងអស់រយៈពេល៥នាទី។

- នៅលើតារាងផែនការសន្សំនេះតើគេប្រាប់ពីអ្វីខ្លះ?
- តើអ្វីជាគោលដៅរយៈពេលខ្លីឬរយៈពេលវែង?
- តើអ្នកយល់ពីវិធីគណនានៃឧទាហរណ៍គំរូក្នុងតារាងផែនការសន្សំនេះដែរឬទេ? ចូរពន្យល់។
- ប្រសិនបើអ្នកសន្សំ៥០០រៀលក្នុងមួយថ្ងៃ តើអ្នកអាចទិញរបស់អ្វីមួយដែលអ្នកត្រូវការ ឬចង់បានដែរឬទេ? តើវាជាអ្វី? ហើយតើអ្នកត្រូវសន្សំរយៈពេលប៉ុន្មាន?

គ្រូបង្ហាញនិយមន័យគោលដៅរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែងនៅលើក្ដារខៀន។

និយមន័យ៖

គោលដៅរយៈពេលខ្លី៖ គឺជាការចង់ទិញទំនិញអ្វីមួយដែលត្រូវចំណាយពេលប្រហែល៦ខែ ដើម្បីសន្សំប្រាក់បានគ្រប់គ្រាន់។

គោលដៅរយៈពេលវែង៖ គឺជាការចង់ទិញទំនិញអ្វីមួយដែលត្រូវការក្នុងរយៈពេលច្រើនជាង៦ខែ ឬច្រើនឆ្នាំ ដើម្បីសន្សំប្រាក់បានគ្រប់។

គ្រូឱ្យសិស្សម្នាក់ៗអនុវត្តការបំពេញផែនការសន្សំ ជាមួយនឹងឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀតគឺ កាតាបថ្មី ដើម្បីឱ្យសិស្សយល់កាន់តែច្បាស់ពីការបំពេញផែនការសន្សំរយៈពេល៥នាទី ។

ឆ្លុះបញ្ចាំង - ៥នាទី

ដើម្បីបញ្ចប់មេរៀន គ្រូសួរថា តើប្អូនបានរៀនអ្វីខ្លះនៅថ្ងៃនេះ? តើប្អូនចូលចិត្តអ្វីខ្លះសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ? តើប្អូនទទួលបានចំណេះដឹងអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

____________________ផែនការសន្សំ

តើខ្ញុំរកប្រាក់បានប៉ុន្មានក្នុងមួយខែ?

____

តម្រូវការ និងការចង់បានរបស់ខ្ញុំ

1.ស្បែកជើងកីឡា

2. កាតាបថ្មី

____

____

គោលដៅរបស់ខ្ញុំ

រយៈពេលខ្លី (តិចជាង ៦ ខែ)

រយៈពេលវែង (ច្រើនជាង ៦ ខែ)

ខ្ញុំចង់ទិញ	ក្នុងពេលចំនួន ... ខែ	វាមានតម្លៃ	តើខ្ញុំសន្សំប៉ុន្មានក្នុងមួយថ្ងៃ/សប្តាហ៍?	តើខ្ញុំសន្សំបានប៉ុន្មានក្នុងមួយខែ?
ស្បែកជើងកីឡា	៣	៤២០០០ រៀល	៥០០ រៀលក្នុងមួយថ្ងៃ ៣៥០០ រៀលក្នុងមួយសប្តាហ៍	១៤០០០ រៀលក្នុងមួយខែ ៤២០០០ រៀល ក្នុង ៣ ខែ

មេរៀនទី ៦ ការត្រៀមខ្លួនសន្សំ

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ត្រៀមសម្រាប់លេងល្បែងសិក្សា Game of the Goose (ក្ដារល្បែងសិក្សា ១ គ្រាប់ឡុកឡាក់១គ្រាប់ក្នុងមួយក្រុម និងកូនដើរ១ដើម សម្រាប់អ្នកលេងម្នាក់ - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ ៦.១។
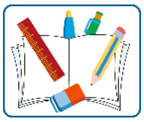	**សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់** - សន្លឹកកិច្ចការ ៦.១ ៖ ល្បែងសិក្សាសន្សំលុយ - ល្បែងសិក្សា Game of the Goose និងគ្រាប់ឡុកឡាក់ (១គ្រាប់ ក្នុងមួយក្រុម) - ក្រដាស A4 កាវ ខ្មៅដៃ ឬប៊ិក សម្ភារៈលាបពណ៌ បន្ទាត់ - ផ្ទាំងរូបភាពទី២។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - បង្កើតសៀវភៅកត់ត្រាការសន្សំប្រចាំសប្ដាហ៍/ខែ - សាកល្បងប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំតាមរយៈការលេងល្បែងសិក្សា។

សេចក្ដីផ្ដើម៖ (៥នាទី)

គ្រូចាប់ផ្ដើមវគ្គ៖ សូមស្វាគមន៍ត្រឡប់មកកាន់ថ្នាក់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ! តើប្អូនមានអារម្មណ៍យ៉ាងណានៅថ្ងៃនេះ? ប្រសិនបើប្អូនមានអារម្មណ៍ល្អ ឬមានថាមពលខ្លាំង សូមលើកមេដៃទាំងពីរឡើង។ ប្រសិនបើមានអារម្មណ៍ធម្មតា សូមបង្ហាញមេដៃទាំងពីរត្រង់ធម្មតា។ ហើយប្រសិនបើមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្ត ឬអស់កម្លាំង សូមទម្លាក់មេដៃទាំងពីរចុះ។ មុនពេលយើងចាប់ផ្ដើមមេរៀន តើអ្នកណាចង់ចែករំលែកអ្វីដែលយើងបានរៀនកាលពីម្សិលមិញ?

យើងបានមកដល់ពាក់កណ្ដាលផ្លូវនៃដំណើររបស់យើងលើមេរៀនអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ ថ្ងៃនេះយើងចាប់ផ្ដើមមេរៀនថ្មី៖ ការត្រៀមខ្លួនសន្សំ។

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ បង្កើតសៀវភៅសន្សំ (២០នាទី)

គ្រូគួរចាប់ផ្ដើមមេរៀនដោយសួរសំណួរខាងក្រោម៖

ចាប់តាំងពីប្អូនបង្កើតប្រអប់សន្សំមក តើប្អូនបានដាក់លុយខ្លះចូល ឬដកចេញដែរឬទេ? តើប្អូនដឹងទេថាប្អូនមានលុយប៉ុន្មានក្នុងប្រអប់សន្សំរបស់ខ្លួន?

តើប្អូនធ្លាប់ស្គាល់ពីកំណត់ត្រាសន្សំដែរឬទេ? តើប្អូនដឹងទេថាវាជាអ្វី? ហើយយើងអាចប្រើវាដើម្បីអ្វី?

គ្រូពន្យល់ពីសារៈសំខាន់ ពីការដក និងដាក់លុយទៅសិស្ស៖ តើប្អូនដឹងទេថា នៅពេលដក/ដាក់លុយចូលប្រអប់សន្សំមានអត្ថប្រយោជន៍ដូចម្ដេច? ប្អូនត្រូវមានកំណត់ត្រាអំពីសៀវភៅនេះ។ កំណត់ត្រានេះត្រូវបានហៅថា សៀវភៅសន្សំ។ ក្នុងនោះ ប្អូននឹងសរសេរថាតើប្អូនដាក់លុយប៉ុន្មាន ដកចេញប៉ុន្មាន ហើយនៅសល់ប៉ុន្មាន។

ត្រូវប្រាកដថា សិស្សគ្រប់គ្នាត្រូវតែមានសៀវភៅសន្សំមួយក្បាល ដែលបង្កើតឡើងដោយស្នាដៃរបស់ខ្លួនផ្ទាល់។ វាជារឿងល្អដែលប្អូនអាចបង្កើតវាចេញពីការស្រលាញ់ និងការខិតខំប្រឹងប្រែង។

បន្ទាប់មក គ្រូគួរសួរសិស្សថា៖ តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះពីសកម្មភាពនេះ? តើប្អូនសុខចិត្តកត់ត្រាប្រាក់របស់ប្អូននៅក្នុងសៀវភៅសន្សំ បន្ទាប់ពីបានដាក់ប្រាក់ក្នុងប្រអប់សន្សំដែរឬទេ? ហេតុអ្វី?

បន្ទាប់ពីការពិភាក្សាខ្លីៗលើសំណួរនេះ សូមពិនិត្យជំហានខាងក្រោមជាមួយសិស្សអំពីរបៀបបង្កើតសៀវភៅសន្សំ។

ជំហានទី១៖ យកក្រដាស A4 បីសន្លឹក ហើយបត់វាជាពីរ។

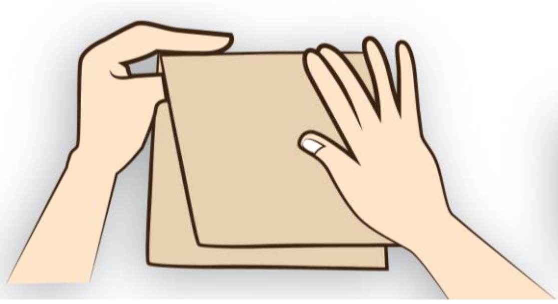

ជំហានទី២៖ បិទកាវ ឬបិទភ្ជាប់តាមផ្នត់។

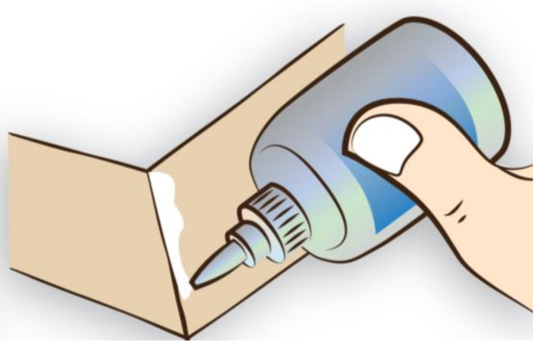

ហើយបិទសន្លឹកជាមួយគ្នា។ ឥឡូវនេះ ប្អូនមានសៀវភៅមួយក្បាលចំនួនប្រាំមួយទំព័រ។

ជំហានទី៣៖ គូរគម្របដ៏ស្រស់ស្អាត ដោយសរសេរឈ្មោះរបស់ប្អូន កំណត់ត្រាសន្សំ និងឆ្នាំសិក្សានៅខាងក្រោម។

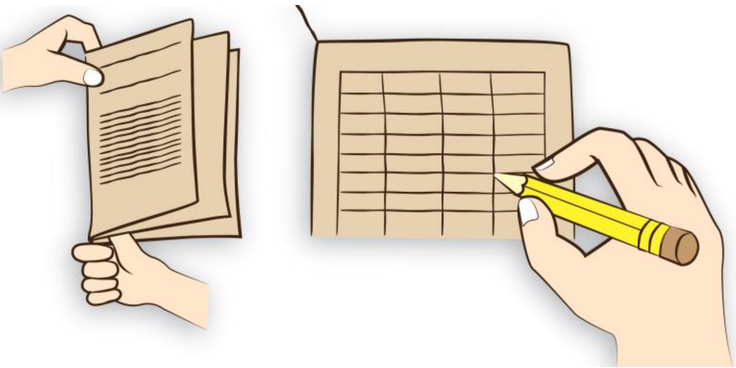

នៅខាងក្នុងផ្នែកទំព័រនីមួយៗ គូរតារាងមួយ មានបួនជួរ រួចសរសេរ៖ "កាលបរិច្ឆេទ" "ប្រាក់ដាក់ចូល" (វាមានន័យថាតើប្អូនដាក់ប្រាក់ប៉ុន្មាន) "ប្រាក់ដកចេញ" (វាមានន័យថាតើប្អូនយកប្រាក់ប៉ុន្មានចេញ) និង "សមតុល្យ" (វាមានន័យថាចំនួនប្រាក់ដែលនៅសល់) តាមជួរនីមួយៗរៀងគ្នា។

កាលបរិច្ឆេទ	ប្រាក់ដាក់ចូល	ប្រាក់ដកចេញ	សមតុល្យ

សកម្មភាពសំខាន់ទី២៖ ល្បែងក្ងានប្រដេញគ្នា (Game of the goose) (១៥នាទី)

បន្ទាប់មក គ្រូគួរប្រកាសប្រាប់សិស្សថា តស់ យើងលេងល្បែងសិក្សាសប្បាយទាំងអស់គ្នា! យើងនឹងលេងល្បែងសិក្សាដែលរំឭកអំពីប្រភេទផ្សេងៗនៃការសន្សំ។ សម្រាប់សកម្មភាពនេះ គ្រូគួរតែចែកសន្លឹកកិច្ចការ ៦.១៖ ល្បែងក្ងានប្រដេញគ្នា ។

គ្រូបែងចែកសិស្ស មួយក្រុមមានសមាជិកប្រាំនាក់។ បន្ទាប់មក គ្រូពន្យល់ពីការណែនាំដូចខាងក្រោម៖

- ដាក់ក្ដារល្បែងសិក្សានៅកណ្ដាលតុសិស្ស។
- ដាក់កូនដើររបស់អ្នកនៅលើប្រអប់ចាប់ផ្ដើម។
- មានលេខចាប់ពីលេខ១ ដល់លេខ៣០ នៅលើក្ដារល្បែងសិក្សា។
- អ្នកលេងម្នាក់ៗប្ដូរវេនគ្នាក្រឡុកគ្រាប់ឡុកឡាក់។
- អ្នកលេងត្រូវផ្លាស់ទីកូនទៅតាមលេខគ្រាប់ឡុកឡាក់។ ប្រសិនបើកូនស្ថិតនៅលើប្រអប់ដែលមានការណែនាំ អ្នកត្រូវតែអាន ហើយធ្វើតាមការណែនាំ។
- អ្នកលេងណាដែលឈានដល់ប្រអប់បញ្ចប់ មុនគេ គឺជាអ្នកឈ្នះ។

ចំណាំ៖ ប្រសិនបើអ្នកផ្លាស់ទីកូនទៅតាមជណ្ដើរ (ជណ្ដើរមានន័យថាអ្នកបានជោគជ័យក្នុងផែនការសន្សំរបស់អ្នក ឬអ្នកបើកគណនីធនាគារ) នោះអ្នកអាចឡើងទៅផ្នែកដែលអ្នកជិតទទួលបានជោគជ័យបំផុត។

អ្នកបានឃើញថា មានមួកពណ៌ខ្មៅនៅលើក្ដារល្បែងសិក្សា។ មួកពណ៌ខ្មៅមានន័យថាអ្នកមិនបានបង់វិក្កយបត្រ ឬប្រាក់កម្ចីទាន់ពេលវេលា។ ប្រសិនបើអ្នកផ្លាស់ទីកូនជាមួយមួកខ្មៅ នោះអ្នកនឹងចុះថយក្រោយទៅកាន់ចំណុចប្រអប់ដែលបានបង្ហាញ។

បន្ទាប់មក គ្រូសួរសិស្ស៖ តើប្អូនយល់ពីរបៀបលេងដែរឬទេ? តើអ្នកណាមិនទាន់យល់ច្បាស់អំពីការណែនាំ? សូមលើកដៃ ហើយគ្រូនឹងពន្យល់ការណែនាំម្ដងទៀត។

គ្រូឱ្យសិស្សចាប់ផ្ដើមលេង ដោយនិយាយថា តស់ ចាប់ផ្ដើមលេងសប្បាយជាមួយក្រុមរបស់ប្អូន!

ការឆ្លុះបញ្ចាំង (៥នាទី)

ដើម្បីបញ្ចប់មេរៀននេះ គ្រូគួរសួរសំណួរខាងក្រោម ដើម្បីដឹកនាំសកម្មភាពឆ្លុះបញ្ចាំង៖

- តើមានល្បះនិយាយអំពីការសន្សំអំពើល្អដែរឬទេ? បើមាន តើជាល្បះអ្វី?
- តើមានល្បះនិយាយអំពីការសន្សំធនធានដែរឬទេ? បើមាន តើជាល្បះអ្វី?
- តើមានល្បះនិយាយអំពីការសន្សំលុយដែរឬទេ? បើមាន តើជាល្បះអ្វី?
- តើការសន្សំមានប៉ុន្មានប្រភេទ?
- តើប្អូនអាចអនុវត្តគំនិតសន្សំទាំងនេះឱ្យបានទៀងទាត់ដែរឬទេ? បើបានហេតុអ្វី? បើមិនបានហេតុអ្វី?

សន្លឹកកិច្ចការ ៦.១៖ ល្បែងសិក្សាក្ងានប្រដេញគ្នា (Game of the Goose)

មេរៀនទី ៧ ការរកប្រាក់

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ត្រៀមសម្ភារៈសម្រាប់ល្បែងសិក្សា - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ៖ ៧.១ ការងារដែលអ្នកអាចធ្វើបាន និង៧.២ ល្បែងសិក្សារបស់អ្នក។
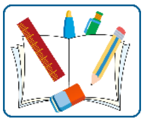	សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់ - សម្ភារៈល្បែងសិក្សា - សន្លឹកកិច្ចការ ៧.១៖ ការងារដែលអ្នកអាចធ្វើបាន - សន្លឹកកិច្ចការ ៧.២៖ ល្បែងសិក្សារបស់អ្នក - ក្រដាស A4 ខ្មៅដៃ។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - បង្ហាញពីវិធីផ្សេងៗក្នុងការរកលុយ - រាប់ឈ្មោះការងារដែលពួកគេចូលចិត្ត និងមិនចូលចិត្ត។

សេចក្តីផ្តើម៖ (៥នាទី)

គ្រូចាប់ផ្តើមមេរៀនដោយនិយាយថា សូមស្វាគមន៍ត្រឡប់មកកាន់ថ្នាក់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ! ថ្ងៃនេះយើងនឹងលេងល្បែងសិក្សារកប្រាក់តាមប្រភេទការងារផ្សេងៗ។ វាគ្រាន់តែជាល្បែងសម្រាប់សកម្មភាពក្នុងថ្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ ប្អូនមិនគួរលេងល្បែងនេះក្នុងជីវិតពិតរបស់ប្អូន និងនៅសាលារៀននោះទេ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើការងារមិនប៉ះពាល់ដល់ការសិក្សា ឬសុខភាព ឬសុខុមាលភាពរបស់ប្អូន ប្អូនអាចធ្វើការដើម្បីរកប្រាក់តាមគោលដៅរបស់ប្អូន។

មុនយើងចាប់ផ្តើមមេរៀន តើអ្នកណាចង់ចែករំលែកពីអ្វីដែលយើងបានរៀនកន្លងមក?

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ ល្បែងរកលុយ (២៥នាទី)

គ្រូនិយាយទៅកាន់សិស្សទាំងអស់៖ ប្អូនៗសាកស្រមៃថាប្អូនចង់ទិញហ្គីតាមួយ តម្លៃ១២០ ០០០រៀល។ បន្ទាប់មក ប្អូនៗត្រូវធ្វើការងារដើម្បីរកប្រាក់ទិញវា។ នៅក្នុងហ្គេមនេះ មានការងារជាច្រើន ហើយប្អូនអាចសម្រេចចិត្តរកប្រាក់ដោយផ្អែកលើការចូលចិត្តរបស់ប្អូន។ វិន័យក្នុងការលេងហ្គេមគឺ អនុញ្ញាតឱ្យប្អូនៗធ្វើការតែ៤ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ហើយការងារមួយធ្វើបានតែមួយថ្ងៃ។ **ចំណាំ៖** វាគ្រាន់តែជាហ្គេមលេងក្នុងថ្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ វាមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការកេងកម្លាំងពលកម្មកុមារនោះទេ។

គ្រូណែនាំពីរបៀបលេងល្បែងរកប្រាក់។

១- បែងចែកសិស្សជាក្រុមដែលមានសមាជិក៤នាក់។ ជ្រើសរើសអ្នកដឹកនាំម្នាក់ក្នុងក្រុមនីមួយៗ។

២- ចែកសន្លឹកកិច្ចការ៖ ៧.១ ការងារដែលអ្នកអាចធ្វើបាន និង ៧.២ ល្បែងសិក្សាដល់ក្រុមនីមួយៗ

៣- ហៅសិស្សស្ម័គ្រចិត្តអានសន្លឹកកិច្ចការ ៧.២ ឱ្យឮៗ និងបញ្ជាក់ថា ក្រុមនីមួយៗយល់ពីរបៀបលេង។ ក្រុមនីមួយៗត្រូវបំពេញសន្លឹកកិច្ចការនោះទៅតាមការណែនាំក្នុងក្រដាសនោះ។ **បញ្ជាក់៖** លើកលែងកូឡោនពិន្ទុសុខុមាលភាពមិនតម្រូវឱ្យក្រុមនីមួយៗបំពេញទេ។

៤- គ្រូ ឬអ្នកដឹកនាំក្រុមអានស្វែងយល់ពី ៧.៣ សន្លឹកព័ត៌មានបន្ថែមអំពីការងារដែលបញ្ជាក់ពី៖ ឈ្មោះការងារ ចំនួនប្រាក់ចំណូល ការចូលចិត្ត និងមិនចូលចិត្ត និងពិន្ទុសុខុមាលភាព។ បញ្ជាក់៖ គ្រូ ឬអ្នកដឹកនាំក្រុមត្រូវមានសន្លឹកកិច្ចការ៧.២ ដើម្បីបំពេញរាល់ព័ត៌មានដែលសមាជិកក្រុមនីមួយៗបានបំពេញ។

៥- គ្រូ ឬអ្នកដឹកនាំក្រុម សង្កេតមើលសមាជិកក្រុមជ្រើសរើសការងារ និងមិនត្រូវផ្តល់យោបល់ដល់ក្រុមទេ។ បន្ទាប់មក ដាក់ពិន្ទុសុខុមាលភាពទៅតាមការចូលចិត្ត និងមិនចូលចិត្តចំពោះការងារដែលសមាជិកបានជ្រើសរើស។ គ្រូ ឬអ្នកដឹកនាំក្រុម ធ្វើបែបនេះក្នុងការដាក់ពិន្ទុសុខុមាលភាពចំនួន៤ដង (១ដងក្នុង១ថ្ងៃសម្រាប់ការងារ១)។

នៅពេលល្បែងសិក្សារួចរាល់ គ្រូសរសើរសិស្ស ហើយគ្រូឬអ្នកដឹកនាំក្រុមបង្ហាញចំនួនប្រាក់សរុបដែលក្រុមនីមួយៗរកបាន និងពិន្ទុសុខុមាលភាព។

បន្ទាប់មកទៀត គ្រូសួរសិស្សថា តើប្អូនដឹងទេថាពាក្យ «សុខុមាលភាព» មានន័យដូចម្តេច?

គ្រូពន្យល់ពីនិយមន័យនៃសុខុមាលភាព៖ សុខុមាលភាពត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងសុភមង្គល និងការពេញចិត្តក្នុងជីវិតរស់នៅ រួមទាំង ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងអារម្មណ៍។ មានការងារជាច្រើនដែលមនុស្សអាចធ្វើវាបាន ប៉ុន្តែប្រសិនបើការងារនោះប៉ះពាល់ដល់សុខភាពផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងអារម្មណ៍ និងសង្គម គឺចាត់ទុកថាវាជាការងារដែលគ្មានសុខុមាលភាព។ នៅក្នុងមាត្រដ្ឋានពិន្ទុសុខុមាលភាពចាប់ពី -១ ដល់ -៦ គឺបង្ហាញការងារដែលអ្នកធ្វើគ្មានសុខុមាលភាព ចំណែកឯពិន្ទុចាប់ពី១ដល់៦ គឺបង្ហាញការងារដែលអ្នកធ្វើមានសុខុមាលភាព។

គ្រូសួរថា តើប្អូនយល់យ៉ាងណាចំពោះល្បែងសិក្សានេះ? តើប្អូនចូលចិត្តវាឬទេ? ហេតុអ្វី?

សកម្មភាពសំខាន់ទី២៖ ហ៊ានសុបិនអំពីការងាររបស់អ្នក (១០នាទី)

គ្រូសរសេរបញ្ជីការងារខាងក្រោម (អ្នកមានការងារបន្ថែមទៀតនៅទីនេះ) នៅលើក្តារខៀន៖ វេជ្ជបណ្ឌិត គ្រូបង្រៀន មេធាវី ជាងជួសជុលម៉ូតូ អ្នកលក់ កម្មករសំណង់ កសិករ នគរបាល បុគ្គលិកធនាគារ អ្នកចម្រៀង អ្នកបង្កើតវីដេអូ...។

ក្នុងបញ្ជី សិស្សម្នាក់ៗជ្រើសរើសការងារមួយដែលចូលចិត្ត និងមិនចូលចិត្តធ្វើនៅពេលអនាគត ហើយពន្យល់ពីមូលហេតុនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម។

ឈ្មោះការងារ	**ចូលចិត្ត ឬមិនចូលចិត្ត**	**មូលហេតុ**
ឧទាហរណ៍៖ គ្រូបង្រៀន	ចូលចិត្ត	ខ្ញុំចូលចិត្តជួយអ្នកដទៃឱ្យរៀនអ្វីថ្មីៗ និងពង្រីកការយល់ដឹងរបស់ពួកគេ។

បន្ទាប់មកគ្រូសួរថា តើការងារដែលប្អូនជ្រើសរើសធ្វើឱ្យសុខុមាលភាពរបស់ប្អូនប្រសើរឡើងដែរឬទេ? (សុខុមាលភាពត្រូវបានផ្សាភ្ជាប់យ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងសុភមង្គល និងការពេញចិត្តក្នុងជីវិត) តើប្អូនអាចផ្តល់មូលហេតុមួយបានទេ?

ការឆ្លុះបញ្ចាំង (៥នាទី)

គ្រូឱ្យសិស្សគិត៖ តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះនៅថ្ងៃនេះ? តើប្អូនចូលចិត្តអ្វីខ្លះសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ? តើប្អូនទទួលបានចំណេះដឹងអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះសម្រាប់យកត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ?

សន្លឹកកិច្ចការ ៧.១

ការងារដែលអ្នកអាចធ្វើបាន

ការងារនៅសាលា

ការងារ	លក្ខណៈរបស់ការងារ	លុយរកបាន
	• ធ្វើការនៅខាងក្រៅ • ធ្វើការតែម្នាក់ឯង • កិច្ចការដដែលៗ	៤០ ០០០ រៀល
ដាំដំណាំក្នុងសួនច្បារ	• ចង់បានអ្នកចេះថែសួន • ធ្វើការនៅខាងក្រៅ • ធ្វើការជាមួយអ្នកដទៃ	៣០ ០០០ រៀល
លក់នំនៅក្នុងសាលា	• ធ្វើការនៅខាងក្នុង • ធ្វើការតែម្នាក់ឯង • ប្រុងប្រយ័ត្នជាមួយអំពូលភ្លើង	២០ ០០០ រៀល

នៅកសិដ្ឋាន

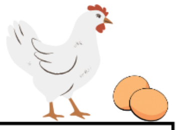

ការងារ	លក្ខណៈរបស់ការងារ	លុយរកបាន
ប្រមូលពងមាន់	• កាន់ពងមាន់ដោយប្រយ័ត្ន • ទ្រុងមាន់អាចមានក្លិនមិនល្អ • ធ្វើការដដែលៗ	៤៥ ០០០ រៀល
បេះផ្លែចេក	• ធ្វើការនៅខាងក្រៅ • ជាការលំហាត់ប្រាណល្អ • ធ្វើការដដែលៗ	៣០ ០០០ រៀល
ដាំស្រូវក្នុងវាលស្រែ	• ធ្វើការនៅខាងក្រៅ • ធ្វើការថែសួន • ធ្វើការជាមួយអ្នកដទៃ	១៥ ០០០ រៀល

សន្លឹកកិច្ចការ ៧.២

សន្លឹកហ្គេមរបស់អ្នក។

សាកស្រមៃថាអ្នកចូលចិត្តតន្ត្រី ហើយអ្នកចង់លេងហ្គីតានៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នក។ សាលារបស់អ្នកនឹងរៀបចំកម្មវិធីបវេសនកាលឆាប់ៗនេះ ហើយអ្នកចង់សម្តែងនៅលើឆាក ប៉ុន្តែឥឡូវនេះអ្នកមិនមានហ្គីតាទេ។ អ្នកត្រូវរកលុយដើម្បីទិញវា។ ហ្គីតាថ្មីមួយតម្លៃ ១២ ម៉ឺនរៀល។

ការងារដែលអ្នកនឹងត្រូវធ្វើគឺទាក់ទងនឹងចំណូលចិត្ត និងសុខុមាលភាពរបស់អ្នក។

សូមចងចាំ៖ អ្នកមានពេល ៤ ថ្ងៃដើម្បីរកលុយ ហើយអ្នកអាចធ្វើការងារបាន ១ ក្នុងមួយថ្ងៃ។ ពិន្ទុសុខុមាលភាពរបស់អ្នកចាប់ផ្តើមពី ០។

ឧទាហរណ៍	**ថ្ងៃទី ១**	**ថ្ងៃទី ២**	**ថ្ងៃទី ៣**	**ថ្ងៃទី ៤**
ការងារ៖ ប្រមូលពងមាន់ លុយរកបាន៖ ៤៥ ០០០ រៀល	ការងារ ___________ លុយរកបាន ___________ ពិន្ទុសុខុមាលភាព ___________	ការងារ ___________ លុយរកបាន ___________ ពិន្ទុសុខុមាលភាព ___________	ការងារ ___________ លុយរកបាន ___________ ពិន្ទុសុខុមាលភាព ___________	ការងារ ___________ លុយរកបាន ___________ ពិន្ទុសុខុមាលភាព ___________

ចូលចិត្ត / ពូកែធ្វើ	**មិនចូលចិត្ត / មិនពូកែធ្វើ**
ថ្ងៃទី១៖ ___________________________ ថ្ងៃទី២៖ ___________________________ ថ្ងៃទី៣៖ ___________________________ ថ្ងៃទី៤៖ ___________________________	ថ្ងៃទី១៖ ___________________________ ថ្ងៃទី២៖ ___________________________ ថ្ងៃទី៣៖ ___________________________ ថ្ងៃទី៤៖ ___________________________

មាត្រដ្ឋានសុខុមាលភាព

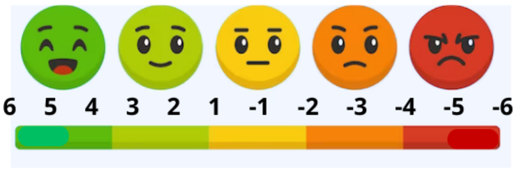

តារាងពិន្ទុចុងក្រោយ	
លុយរកបាន	
ពិន្ទុសុខុមាលភាព	

សន្លឹកកិច្ចការ៧.៣

ព័ត៌មានបន្ថែម

(សម្រាប់អ្នកដឹកនាំក្រុម និងគ្រូបង្រៀន)

	ការងារ	**លុយរកបាន**	**ចូលចិត្ត និង មិនចូលចិត្ត**	**ពិន្ទុសុខុមាលភាព**
ការងារនៅសាលា	លាបថ្នាំពណ៌របង	៤០ ០០០ រៀល	ចូលចិត្ត៖ ធ្វើឱ្យបរិស្ថានសាលារៀនល្អប្រសើរ មិនចូលចិត្ត៖ ធ្វើកិច្ចការដដែលៗ	+ ២ ពិន្ទុ (ចូលចិត្ត) - ១ ពិន្ទុ (មិនចូលចិត្ត)
	ដាំដំណាំក្នុងសួនច្បារ	៣០០០០ រៀល	ចូលចិត្ត៖ ធ្វើកិច្ចការជាមួយអ្នកដទៃ ធ្វើកិច្ចការនៅក្រៅ	+ ២ ពិន្ទុ (ចូលចិត្ត) - ១ ពិន្ទុ (មិនចូលចិត្ត)
	លក់នំនៅក្នុងសាលា	២០០០០ រៀល	ចូលចិត្ត៖ ធ្វើកិច្ចការជាមួយអ្នកដទៃ មិនចូលចិត្ត៖ គួរឱ្យធុញ	+ ១ ពិន្ទុ (ចូលចិត្ត) - ១ ពិន្ទុ (មិនចូលចិត្ត)
នៅកសិដ្ឋាន	ប្រមូលពងមាន់	៤៥០០០ រៀល	ចូលចិត្ត៖ ធ្វើការនៅជិតផ្ទះ មិនចូលចិត្ត៖ ក្លិនមិនល្អ ធ្វើកិច្ចការដដែលៗ	+ ១ ពិន្ទុ (ចូលចិត្ត) - ២ ពិន្ទុ (មិនចូលចិត្ត)
	បេះផ្លែចេក	៣០០០០ រៀល	ចូលចិត្ត៖ ហាត់ប្រាណ មិនចូលចិត្ត៖ ធ្វើការនៅខាងក្រៅ ពេលអាកាសធាតុក្តៅ	+ ១ ពិន្ទុ (ចូលចិត្ត) - ១ ពិន្ទុ (មិនចូលចិត្ត)
	ដាំស្រូវក្នុងវាលស្រែ	១៥០០០ រៀល	ចូលចិត្ត៖ ការដាំដំណាំ ធ្វើកិច្ចការជាមួយអ្នកដទៃ មិនចូលចិត្ត៖ ធ្វើការនៅខាងក្រៅ ពេលអាកាសធាតុក្តៅ ធ្វើកិច្ចការដដែលៗ	+ ២ ពិន្ទុ (ចូលចិត្ត) - ១ ពិន្ទុ (មិនចូលចិត្ត)

មេរៀនទី ៨ ជម្រើសរបស់ខ្ញុំក្នុងការចំណាយ

	រយៈពេល៖ ៨០នាទី (២វគ្គ)
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ ៨.១ និង ៨.២។
	សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់ - សន្លឹកកិច្ចការណែនាំ ៨.១៖ ការសម្តែងតួ (role play) - សន្លឹកកិច្ចការ ៨.២៖ ទម្រង់សង្កេតការសម្តែងតួ - ផ្ទាំងក្រដាសធំ។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - ពន្យល់ពីគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃការចំណាយ។ - ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើការចំណាយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងឆ្លាតវៃដោយប្រើករណីសិក្សាដែលមានបង្ហាញក្នុងថ្នាក់។

វគ្គទី១ (៤០នាទី)

សេចក្តីផ្តើម (៥នាទី)

គ្រូចាប់ផ្តើមមេរៀននិងសួរ៖ សូមស្វាគមន៍ត្រឡប់មកកាន់ថ្នាក់អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ! តើប្អូនមានអារម្មណ៍យ៉ាងណានៅថ្ងៃនេះ? ប្រសិនបើប្អូនមានអារម្មណ៍ល្អ ឬមានថាមពលខ្លាំង សូមលើកមេដៃទាំងពីរឡើង។ ប្រសិនបើមានអារម្មណ៍ធម្មតា សូមបង្ហាញមេដៃទាំងពីរត្រង់ធម្មតា។ ហើយប្រសិនបើមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្ត ឬអស់កម្លាំង សូមទម្លាក់មេដៃទាំងពីរចុះ។

គ្រូរំលឹកមេរៀនចាស់ដោយសួរសំណួរក្រុមធំនិងប្រាប់ចម្លើយផងដែរ។ បន្ទាប់មកសិស្សនឹងលើកដៃចំពោះចំលើយណាមួយដែលគាត់គិតថាត្រឹមត្រូវ ។ គ្រូសម្របសម្រួលចម្លើយសិស្ស។ ខាងក្រោមនេះជាចម្លើយត្រឹមត្រូវ៖ ១-ខ; ២-ខ; ៣-គ ;៤-ង។

១- ប្រសិនបើប្អូនចង់ទិញផ្ទះមួយ តើប្អូនត្រូវការការសន្សំប្រភេទណា?
ក- រយៈពេលខ្លី
ខ- រយៈពេលវែង។

២- ប្រសិនបើប្អូនទិញទូរសព្ទ Iphone ចេញថ្មីបំផុតមួយគ្រឿង តើវាជាតម្រូវការ ឬការចង់បាន?
ក- តម្រូវការ
ខ- ការចង់បាន។

៣- តើពាក្យ «សុខុមាលភាព» មានន័យដូចម្ដេច?

ក- គឺការញ៉ាំអ្វីៗដែលខ្ញុំចូលចិត្តជានិច្ច

ខ- គឺជាការមិនដែលហាត់ប្រាណ ដោយសារតែខ្ញុំមិនចូលចិត្តវា

គ- គឺការសប្បាយចិត្ត និងការពេញចិត្តក្នុងជីវិតរបស់ខ្ញុំ។

៤- តើអ្វីខ្លះជាផ្នែកនៃអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ?

ក- ការសន្សំ

ខ- ការរកប្រាក់ចំណូល

គ- ការចំណាយ

ឃ- ការបរិច្ចាគ

ង- ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ។

ចម្លើយត្រឹមត្រូវ៖ ១- ខ; ២- ខ; ៣- គ; ៤- ង។

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ និយមន័យការចំណាយ (៥នាទី)

បន្ទាប់ពីលំហាត់ខាងលើ គ្រូនិយាយថា យើងចាប់ផ្ដើមមេរៀនថ្មី «ជម្រើសរបស់ខ្ញុំក្នុងការចំណាយ»។ តើប្អូនដឹងអ្វីខ្លះអំពីការចំណាយ? តើមានរបស់អ្វីខ្លះដែលប្អូនអាចចំណាយលុយទិញ?

គ្រូសរសេរចម្លើយរបស់សិស្សនៅលើក្ដារខៀនក្នុងផែនទីគំនិតដូចក្នុងឧទាហរណ៍។ តាមរយៈការពិភាក្សាណែនាំ គ្រូគួរតែព្យាយាមធ្វើឱ្យសិស្សយល់ពីនិយមន័យនៃ «**ការចំណាយ**» ដូចខាងក្រោម។ គ្រូសរសេរនិយមន័យនេះនៅលើក្ដារខៀនសម្រាប់សិស្សចម្លងទៅក្នុងសៀវភៅសរសេររបស់ពួកគេ។

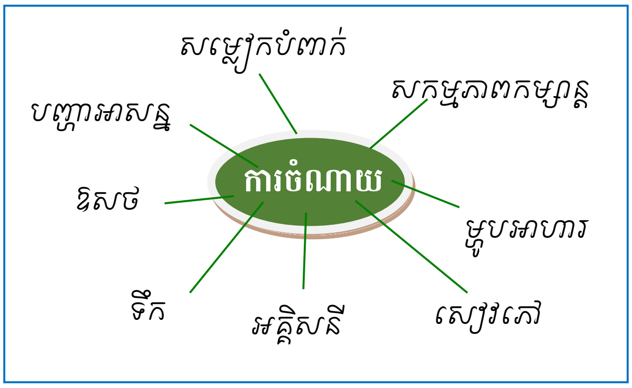

និយមន័យ៖ ការចំណាយ មានន័យថាការប្រើប្រាស់លុយដើម្បីទិញទំនិញ ឬសេវាកម្ម។

សកម្មភាពទី២៖ ការត្រៀមរៀបចំការសម្ដែងតួ ទាក់ទងនឹងការសម្រេចចិត្តចំណាយ (២០នាទី)

គ្រូចាប់ផ្ដើមសកម្មភាពនេះដោយការចែកសន្លឹកកិច្ចការណែនាំ៨.១៖ ការដើរសម្ដែងតួអំពីការចំណាយ។ ឯកសារនេះពណ៌នាអំពីសាច់រឿងនៃការសម្រេចចិត្តចំណាយចំនួន៤។ គ្រូបែងចែកសិស្សជាបួនក្រុម ហើយកំណត់សាច់រឿងមួយដល់ក្រុមនីមួយៗ។ គ្រូណែនាំសិស្សក្នុងក្រុមនីមួយៗឱ្យអានសាច់រឿងរបស់ពួកគេដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមរៀងៗខ្លួន។ សំណួរនៅក្នុងសាច់រឿងនីមួយៗនឹងជួយសិស្សឱ្យឆ្លុះបញ្ចាំងពីបញ្ហាដែលបានរំលេច ហើយគិតអំពីផលប៉ះពាល់នៃការសម្រេចចិត្តចំណាយរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ។ នៅពេលដែលក្រុមនីមួយៗបានសម្រេចចិត្តពីរបៀបឆ្លើយសំណួរដែលបានចង្អុលបង្ហាញនោះ ក្រុមគួរតែបង្កើតការសម្ដែងតួរយៈពេល ៣ ទៅ ៥ នាទី ដែលតំណាងឱ្យស្ថានភាពនោះ។ ការសម្ដែងតួនឹងត្រូវធ្វើនៅម៉ោងបន្ទាប់។

ដើម្បីរៀបចំការសម្តែងតួ ប្អូនត្រូវកំណត់តួនាទីក្នុងក្រុមដើម្បីដើរតួជាតួអង្គណាខ្លះ។ ជ្រើសរើសអ្នកដឹកនាំម្នាក់ក្នុងក្រុម ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការសម្តែង។ អានសាច់រឿង តើមានតួអង្គប៉ុន្មាននាក់ត្រូវសម្តែង? ពិនិត្យមើលសាច់រឿង (script) ដែលជារបស់តួអង្គនីមួយៗឱ្យបានច្បាស់លាស់។ ដើម្បីបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ប្អូនប្អូនអាចសាកល្បងអនុវត្តសម្តែងតួ ប្រសិនបើបានរៀបចំរួចរាល់ហើយ។

ខណៈពេលដែលសិស្សកំពុងត្រៀមរៀបចំសម្តែងតួ គ្រូដើរជុំវិញតាមក្រុមនីមួយៗ ដើម្បីគាំទ្រពួកគេ និងឆ្លើយរាល់សំណួរដែលសិស្សមាន។

សន្លឹកកិច្ចការណែនាំ ៨.១ - ការសម្តែងតួអំពីការចំណាយ

សាច់រឿងទី១

រាល់ពេលដែលប្អូនធ្វើកិច្ចការផ្ទះដោយមិនបាច់ម្តាយប្រើ ម្តាយប្អូនឱ្យលុយខ្លះគិតជារៀល។ ប្អូនសន្សំប្រាក់រៀលទាំងអស់នៅក្នុងប្រអប់សន្សំរបស់ប្អូន។ ថ្ងៃមួយ ប្អូនដើរកាត់ហាងលក់របស់ក្មេងលេង បានឃើញរបស់លេងមួយដែលប្អូនចង់បានជាខ្លាំង។ ប្អូនប្រញាប់ទៅផ្ទះ ហើយយកប្រាក់ចេញពីប្រអប់សន្សំ និងរាប់វា។ នៅខ្វះប្រាក់ខ្លះ។ ប្អូនគណនាថា បើធ្វើកិច្ចការពីរបីដងទៀត ប្អូននឹងមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទិញរបស់លេងនោះ។ ប្អូនប្រឹងប្រែងធ្វើការក្នុងរយៈពេលពីរបីសប្តាហ៍បន្ទាប់ ដោយធ្វើដំណើរទៅហាងជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីមើលថា តើរបស់ក្មេងលេងនោះនៅសល់ដែរឬទេ។

បន្ទាប់មកថ្ងៃមួយ ប្អូនដឹងថាមិត្តល្អរបស់ប្អូនបានជួបគ្រោះថ្នាក់ ហើយកំពុងសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ។ ពេលទៅលេងមិត្តភក្តិ ប្អូនដឹងថានាងបាក់ជើង។ គ្រួសារនាងមិនអាចមានលទ្ធភាពទិញឈើច្រត់ជើងឱ្យនាងបានទេ។ ពួកគាត់បានស្វែងរកនរណាម្នាក់ ដើម្បីជួយពួកគាត់ ប៉ុន្តែគ្មាននរណាម្នាក់ក្នុងគ្រួសារបានសន្សំប្រាក់នោះទេ។ ប្អូនសួរថា តើឈើច្រត់ជើងមានតម្លៃប៉ុន្មាន? វាមានតម្លៃស្មើនឹងប្រាក់ដែលប្អូនមាននៅក្នុងប្រអប់សន្សំរបស់ប្អូន។

តើប្អូនធ្វើបែបណា? តើប្អូនទិញរបស់លេង ឬជួយមិត្តរបស់ប្អូន? ប្អូនពិតជាចង់បានរបស់លេង ប៉ុន្តែប្រសិនបើមិត្តរបស់ប្អូនមានឈើច្រត់ជើង នាងអាចទៅសាលារៀន ហើយនឹងមិនខកខានធ្វើកិច្ចការ និងការប្រឡងឡើយ។

សម្រេចចិត្តថាប្អូននឹងធ្វើអ្វី ហើយរៀបចំការដើរតួសម្តែងទាក់ទងនឹងការសម្រេចចិត្តរបស់ប្អូន។ ហេតុអ្វីបានជាប្អូនធ្វើការសម្រេចចិត្តបែបនេះ? តើជម្រើសរបស់ប្អូននឹងមានលទ្ធផលបែបណា? តើប្អូនសប្បាយចិត្តនឹងជម្រើសរបស់ប្អូនដែរឬទេ?

សាច់រឿងទី២

នៅទីបំផុត ប្អូនអាចស្តាប់ឮសំឡេងកាក់ជាច្រើនក្នុងប្រអប់សន្សំរបស់ប្អូន! ប្អូនសម្រេចចិត្តរាប់លុយ។ អូហូ! សន្សំបានច្រើនណាស់! ភាពអត់ធ្មត់របស់ប្អូនពិតជាបានផលហើយ។ តើប្អូននឹងចំណាយប្រាក់នេះដោយរបៀបណា? សូមគិតពីការចង់បាន និងតម្រូវការរបស់ប្អូន ហើយចាត់ចែងការចំណាយរបស់ប្អូន។

តើមានអ្វីកើតឡើង ប្រសិនបើប្អូនចំណាយលុយទៅតាមការចង់បានរបស់ប្អូន? តើប្អូននឹងទិញអ្វី? តើប្អូននឹងចំណាយប៉ុន្មាន? តើប្អូននឹងនៅសល់ប៉ុន្មាន? ចុះតម្រូវការរបស់ប្អូនវិញ?

តើនឹងមានអ្វីកើតឡើង ប្រសិនបើប្អូនចំណាយលើការចង់បានរបស់ប្អូន តើនឹងមានអ្វីកើតឡើង ប្រសិនបើប្អូនចំណាយលើតម្រូវការរបស់ប្អូន?

រៀបចំការដើរតួសម្តែងលើអ្វីដែលប្អូននឹងចំណាយប្រាក់របស់ប្អូន។ តើប្អូនបានជ្រើសរើសអ្វី ការចង់បាន ឬតម្រូវការ? តើអ្វីជាលទ្ធផលនៃការសម្រេចចិត្តរបស់ប្អូន?

សាច់រឿងទី៣

សិស្សថ្នាក់ទី៥ ទាំងអស់បានសន្សំប្រាក់រយៈពេលជាច្រើនខែ។ សរុបមក ពួកគេសន្សំបានប្រមាណ៧០ ម៉ឺនរៀលក្នុងមួយថ្នាក់។ ឥឡូវនេះ ប្អូនត្រូវសម្រេចចិត្តថាត្រូវចំណាយប្រាក់លើអ្វី ដូច្នេះត្រូវប្រជុំក្នុងថ្នាក់រៀន។ អ្នកខ្លះចង់ចំណាយលុយទៅទស្សនកិច្ចសួនសត្វ ព្រោះគ្មានអ្នកណាធ្លាប់បានឃើញសួនសត្វថ្មី ចាប់តាំងពីបើកមក។ អ្នកខ្លះចង់ជប់លៀងញ៉ាំអាហារ និងលេងល្បែងសិក្សា។ អ្នកខ្លះចង់បរិច្ចាគប្រាក់ទៅសាលាអប់រំពិសេសក្នុងមូលដ្ឋាន សម្រាប់ទិញសៀវភៅ និងឧបករណ៍ឱ្យសិស្សនៅទីនោះ។

ក្នុងថ្នាក់ប្អូនមានសិស្ស៣០នាក់ ហើយបើទៅសួនសត្វ ត្រូវចំណាយ១ម៉ឺនរៀល ក្នុងម្នាក់។ បើធ្វើពិធីជប់លៀងនឹងត្រូវចំណាយអស់ ២៣ ០០០ រៀលក្នុងម្នាក់ ហើយការបរិច្ចាគសម្រាប់សាលាអប់រំពិសេស បើកទទួលស្វាគមន៍ចំនួនប្រាក់ប៉ុន្មានក៏បាន។

តើប្អូនគិតថាថ្នាក់ប្អូនគួរចំណាយប្រាក់លើអ្វី? សូមបង្កើតការរៀបចំថវិកា និងពិភាក្សាអំពីលទ្ធផលនៃការសម្រេចចិត្តរបស់ប្អូន។

សាច់រឿងទី៤

សរុបមក សាលារបស់ប្អូនដែលមានប្អូនថ្នាក់ផ្សេងគ្នាបានសន្សំប្រាក់ចំនួន ២ ០០០ ០០០ រៀល។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងសិស្សានុសិស្សទាំងអស់សប្បាយរីករាយណាស់។ អ្នកទាំងអស់គ្នាបានប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំង ដោយចំណាយពេលប្រាំមួយខែ ដើម្បីសន្សំប្រាក់នេះ។ ឥឡូវដល់ពេលសម្រេចចិត្តហើយតើប្អូនៗនឹងយកលុយនេះទៅធ្វើអ្វី?

សាលាត្រូវការសៀវភៅថ្មីៗជាច្រើន ថ្នាំលាបថ្មី បង្គន់អនាម័យ និងរុក្ខជាតិសម្រាប់សួនកុមារ។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូក៏បានលើកឡើងដែរថា កុមារមួយចំនួនក្នុងសាលាមានជីវភាពក្រីក្រ ឪពុកម្តាយមិនអាចបង់ថ្លៃសាលាបាន ហើយពួកគេប្រហែលជាត្រូវឈប់មករៀន។ ដូច្នេះ យើងអាចប្រើប្រាស់លុយនេះជាអាហារូបករណ៍។

តើប្អូននឹងចំណាយលុយលើអ្វី? សូមសម្រេចចិត្តពីជម្រើសរបស់ប្អូន ហើយរៀបចំដើរតួសម្តែងដែលបង្ហាញពីការសម្រេចចិត្តរបស់ប្អូន លទ្ធផលនៃការសម្រេចចិត្ត និងមូលហេតុ។

វគ្គទី២ (៤០នាទី)

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ ការសម្តែងតួទាក់ទងនឹងការសម្រេចចិត្ត (២០នាទី)

ក្រុមនីមួយៗសម្តែងតួនៅមុខមិត្តរួមថ្នាក់ទាំងអស់។ ក្រុមផ្សេងទៀតនឹងសង្កេត និងផ្តល់មតិត្រឡប់លើចំណុចខាងក្រោម៖

- **ការត្រៀមខ្លួន៖** សម្ភារៈប្រើប្រាស់ តួអង្គសម្តែងទាំងអស់ ទីតាំងលម្អិត អត្ថបទរឿង។ល។
- **ការសម្តែង៖** ក្រសែភ្នែក កម្រិតសំឡេង កាយវិការ សារ។ល។
- ចំណុចសំខាន់ៗលើការសម្រេចចិត្តចំណាយ៖ ពន្យល់ពីជម្រើសនៃការចំណាយថាតើវាឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការ ឬការចង់បាន និងសុខុមាលភាព។

បន្ទាប់មក គ្រូចែកសន្លឹកកិច្ចការ៨.២៖ ទម្រង់សង្កេតការដើរតួសម្តែង ដល់ក្រុមទាំងអស់ ហើយអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេបំពេញ ខណៈពេលដែលក្រុមមួយកំពុងធ្វើសកម្មភាពសម្តែង។

បន្ទាប់ពីការសម្តែងនីមួយៗ សូមសួរសិស្សផ្សេងទៀតក្នុងថ្នាក់៖ តើប្អូនយល់យ៉ាងណាអំពីស្ថានភាពដែលមិត្តភក្តិបានសម្តែង? បន្ទាប់មក សុំឱ្យសមាជិកណាម្នាក់ក្នុងក្រុមអានសាច់រឿងរបស់ក្រុមឱ្យសិស្សផ្សេងទៀតស្តាប់។ បន្ទាប់មក កំណត់ថាតើក្រុមផ្សេងទៀតយល់ពីចំណុចសំខាន់ៗនៃការសម្តែងបានកម្រិតណា។

គ្រូគួរតែសួរថា តើក្រុមផ្សេងទៀតអាចបង្កើតជម្រើសផ្សេងទៀតសម្រាប់ការចំណាយនេះបានទេ? តើការសម្តែងរបស់ក្រុមនេះមានចំណុចល្អអ្វីខ្លះ? តើមានមតិយោបល់អ្វីខ្លះដើម្បីកែលម្អដល់ក្រុមសម្តែង?

ដូចដែលយើងបានឃើញ មានផលវិបាកផ្សេងៗគ្នាចំពោះសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដូច្នេះយើងត្រូវគិតអំពីរឿងរ៉ាវផ្សេងៗ និងរៀបចំផែនការ។ (គ្រូត្រូវសំយោគគំនិតអំពីជម្រើសនៃការចំណាយ)

សកម្មភាពសំខាន់ទី២៖ ផែនការចំណាយរបស់ខ្ញុំ (១៥ នាទី)

សម្រាប់សកម្មភាពបន្ទាប់ គ្រូឱ្យសិស្សស្រមៃថាប្អូនរកលុយបានពីការសន្សំផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្អូន។ ប្អូនមានលុយមួយចំនួន ដើម្បីចំណាយតាមដែលប្អូនចង់បាន ឬត្រូវការ។ សូមចងចាំនូវអ្វីដែលប្អូនបានសរសេរនៅក្នុងផែនការសន្សំរបស់ប្អូនដើម្បីចំណាយ។ ប្អូនអាចអនុវត្តបំពេញលុយក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ ៨.៣ផែនការចំណាយរបស់ខ្ញុំ។

គ្រូបង្ហាញឧទាហរណ៍គំរូនៅខាងក្រោមនេះជាមុនសិន បន្ទាប់មកសិស្សអាចអនុវត្តបំពេញផែនការំណាយរបស់ពួកគេដោយប្រើសន្លឹកកិច្ចការ ៨.៣ ផែនការចំណាយប្រចាំខែរបស់ខ្ញុំ។

ផែនការចំណាយប្រចាំខែ មករា ២០២៣

ឈ្មោះ៖ ហ៊ឹម ម៉ារី ________________

ពណ៌នាប្រាក់ចំណូល (រៀល)	ពណ៌នាការចំណាយ (រៀល)
ទទួលបានលុយពីឪពុកម្តាយប្រចាំថ្ងៃ ១២០ ០០០ រៀល ធ្វើការងារ ឬ ការងារផ្ទះ ១០ ០០០ រៀល កាដូ ០ ផ្សេងៗ ៥ ០០០ រៀល	អាហារសម្រន់ ឬចំណី ៦០ ០០០ រៀល សម្លៀកបំពាក់ ១០ ០០០ រៀល ស្បែកជើង ០ របស់លេង ២០ ០០០ រៀល កាដូ ០ អ៊ិនធឺណិត ៨ ០០០ រៀល មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ១៦ ០០០ រៀល
ប្រាក់ចំណូលសរុប ១៣៥ ០០០ រៀល	**ការចំណាយសរុប ១១៤ ០០០ រៀល**
សមតុល្យ (ប្រាក់ចំណូលសរុប - ការចំណាយសរុប) ២១ ០០០ រៀល	

គ្រូសួរសំណួរក្រុមធំ៖

- ប្រសិនបើប្អូនចាយលុយច្រើនជាងរកលុយបាន តើប្អូននឹងបានអ្វី?
- ប្រសិនបើប្អូនចាយលុយតិចជាងរកលុយបាន តើប្អូននឹងបានអ្វី?
- តើកន្លងមកប្អូនធ្លាប់ធ្វើផែនការចំណាយប្រចាំខែដែរឬទេ? ចាស/បាទ ទេ។
- តើការធ្វើផែនការចំណាយទុកជាមុន ផ្តល់ប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ?

ការចំណាយមានផែនការច្បាស់លាស់ ជួយឱ្យយើងអាចកំណត់ជម្រើសនៃការចំណាយបានដោយប្រសើរ និងអាចចាត់អាទិភាពការចំណាយមួយណាដែលចាំបាច់ និងត្រូវចំណាយជាមុនប្រកបដោយសុខុមាលភាពក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ។ ការបណ្តុះទម្លាប់នៃការចំណាយដែលមានផែនការត្រឹមត្រូវ គឺជួយឱ្យមនុស្សគ្រប់រូបរស់នៅប្រកបដោយសេចក្តីសុខ និងគ្មានការព្រួយបារម្ភពីការចាយលុយលើស និងមិនជាប់ក្នុងអន្ទាក់បំណុល។ ប្រជាជនកម្ពុជា ជំពាក់បំណុលគេច្រើនដោយសារតែការចាយលុយច្រើនលើសលុប ចាយទៅតាមការចង់បាន ប៉ុន្តែលុយដែលរកបានគឺតិចជាង។ គំនិតអប់រំក្នុងមេរៀននេះ ចង់បង្ហាញថា ប្រសិនបើរកចំណូលបានតិចជាងចំណាយ គឺប្រឈមនឹងការគ្មានលុយ និងជាប់បំណុល។

ការឆ្លុះបញ្ចាំង (៥នាទី)

គ្រូអាចបញ្ចប់មេរៀននេះជាមួយនឹងសំណួរឆ្លុះបញ្ចាំងខាងក្រោម៖ តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះនៅថ្ងៃនេះ? តើប្អូនចង់ដឹងអ្វីខ្លះអំពីការចំណាយ?

សន្លឹកកិច្ចការ ៨.២៖ ទម្រង់សង្កេតការសម្តែងតួ

ឈ្មោះក្រុម៖ ______________________________

តើក្រុម/តួអង្គសម្តែងបានល្អយ៉ាងណា... ?		បាទ/ចាស	ទេ	មតិយោបល់
ការត្រៀមខ្លួន	សម្ភារៈប្រើប្រាស់			
	តួអង្គសម្តែងទាំងអស់			
	ទីតាំងលម្អិត			
	ខ្លឹមសារ			
	ផ្សេងៗ			
ការសម្តែង	ក្រសែភ្នែក			
	កម្រិតសំឡេង			
	កាយវិការ			
	ខ្លឹមសារ			
	ផ្សេងៗ			
ចំណុចសំខាន់ៗលើការសម្រេចចិត្តចំណាយ	ជម្រើសនៃការចំណាយលើការចង់បាន			
	ជម្រើសនៃការចំណាយលើតម្រូវការ			
	ជម្រើសនៃការចំណាយលើសុខុមាលភាព (រីករាយ និងពេញចិត្តក្នុងជីវិតរបស់ខ្ញុំ)			
	ការពន្យល់ច្បាស់លាស់អំពីជម្រើសនៃការចំណាយ			
ផ្សេងៗ				

សន្លឹកកិច្ចការ ៨.៣ ៖ ផែនការចំណាយប្រចាំខែ..........

ផែនការចំណាយប្រចាំខែ.............

ឈ្មោះ៖ ______________________________

ប្រាក់ចំណូល	(រៀល)	ការចំណាយ	(រៀល)
ប្រាក់ឪពុកម្តាយឱ្យប្រចាំថ្ងៃ	______	អាហារសម្រន់/ ម្ហូបអាហារ	______
ការងារ / កិច្ចការ	______	សម្លៀកបំពាក់	______
កាដូ	______	ស្បែកជើង	______
ផ្សេងៗ	______	របស់លេង	______
		កាដូ	______
		អ៊ិនធឺណិត	______
		មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ	______
		ផ្សេងៗ	______
ប្រាក់ចំណូលសរុប	______	**ការចំណាយសរុប**	______
សមតុល្យ (ប្រាក់ចំណូលសរុប - ការចំណាយសរុប)		______________________	

មេរៀនទី ៩ អន្តរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ធ្វើកិច្ចការល្អៗ

	រយៈពេល៖ ១២០នាទី (៣វគ្គ)
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការទាំងអស់។
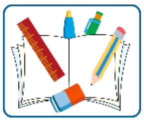	**សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់** - រូបភាព៩.១៖ សកម្មភាពជួយ - រូបភាព៩.២៖ តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា? - សន្លឹកកិច្ចការ៩.៣៖ ពាក្យសំខាន់ៗ - សន្លឹកកិច្ចការ៩.៤៖ ការជួយអ្នកដទៃ - សន្លឹកកិច្ចការណែនាំ ៩.៥៖ ខ្ញុំ និងសហគមន៍របស់ខ្ញុំ - សន្លឹកកិច្ចការ ៩.៦៖ មនុស្សដែលប្រហែលជាត្រូវការជំនួយពីអ្នក - ក្រដាសពណ៌ ខ្មៅដៃ - ក្តារឆ្នួន ដីស។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការជួយអ្នកដទៃ - ផ្តល់ឧទាហរណ៍អំពីសកម្មភាពដើម្បីគាំទ្រដល់អ្នកដទៃនៅក្នុងសាលា និងសហគមន៍ - ពណ៌នាអំពីមនុស្សដែលប្រហែលជាត្រូវការជំនួយ។

វគ្គទី១៖ ៤០ នាទី

សេចក្តីផ្តើម

គ្រូអាចចាប់ផ្តើមមេរៀនដោយធ្វើការណែនាំខាងក្រោម៖ នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងនិយាយអំពីអ្វីដែលប្អូនអាចធ្វើបានជាមួយនឹងប្រាក់សន្សំរបស់ប្អូនដើម្បីជួយអ្នកដទៃ។ វាគឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់របស់យើង ក្នុងនាមជាបុគ្គលម្នាក់ដែលជាផ្នែកមួយនៃសហគមន៍។ យើងទាំងអស់គ្នារស់នៅក្នុងភូមិដែលមានមនុស្សជាច្រើនរស់នៅ។ មនុស្សមួយចំនួនត្រូវការជំនួយច្រើនជាងអ្នកដទៃ ហើយថ្ងៃនេះយើងនឹងនិយាយអំពីរបៀបដែលយើងអាចជួយអ្នកដទៃ ហើយហេតុអ្វីចាំបាច់ត្រូវជួយ។

សកម្មភាពសំខាន់ទី១៖ ការជួយអ្នកដទៃ (៤០នាទី)

គ្រូគួរបន្តពន្យល់ដូចតទៅ៖ ចូរស្រមៃមើលជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្អូននៅផ្ទះ ឬក្នុងសហគមន៍ មានវិធីជាច្រើនដើម្បីជួយគ្នាទៅវិញទៅមក។

គ្រូបង្ហាញរូបភាពម្តងមួយៗក្នុងរូបភាព៩.១៖ សកម្មភាពជួយដល់ថ្នាក់ទាំងមូល។ បន្ទាប់មក ឱ្យសិស្សពណ៌នាអំពីសកម្មភាពដែលពួកគេឃើញ។ រូបភាពខាងក្រោមនេះគឺជាចម្លើយដែលរំពឹងទុក។

សូមចងចាំច្បាប់នៃប្រាមដៃទាំងប្រាំសម្រាប់ការបំផុសគំនិត៖
- គំនិតកាន់តែច្រើន កាន់តែល្អ!
- គ្មានការរិះគន់
- គ្មានគំនិតណាជាគំនិតមិនល្អនោះទេ
- បង្កើតគំនិតច្នៃប្រឌិតថ្មី
- បញ្ចេញគំនិតទាំងអស់។

រូបភាពទី១- ផ្តល់ជំនួយដល់មិត្តភក្តិ និងក្រុមគ្រួសារ ដោយផ្តល់ការលួងលោម។	**រូបភាពទី២**- មានភាពរួសរាយរាក់ទាក់ ជាពិសេស ចំពោះជនដែលមានពិការភាព ដើម្បីឱ្យគ្រប់គ្នាមាន អារម្មណ៍ថាទទួលបានបរិយាបន្ន។
រូបភាពទី៣- ជួយមនុស្សខ្វះខាតក្នុងសហគមន៍របស់ប្អូនដោយផ្តល់អាហារដល់ពួកគាត់។	**រូបភាពទី៤**- ការជួយមនុស្សចាស់ដោយចំណាយពេលជាមួយពួកគាត់។

គ្រូបន្តពន្យល់ថា ទាំងនេះគ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍ខ្លះៗនៃមធ្យោបាយជាច្រើនដែលយើងអាចជួយអ្នកដទៃបាន។ ឥឡូវនេះ សូមក្រឡេកមើលជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្អូនបន្តិច ក្នុងការជួយអ្នកដទៃ។

គ្រូសរសេរសំណួរខាងក្រោមនៅលើក្ដារខៀន។ សូមឱ្យសិស្សគិតជាលក្ខណៈបុគ្គល ហើយសរសេរចម្លើយនៅក្នុងសៀវភៅសរសេររបស់ពួកគេ។ បន្ទាប់មកចែករំលែករឿង និងអារម្មណ៍របស់ពួកគេទៅកាន់ក្រុមដែលមានសមាជិកបួននាក់។ គ្រូសុំឱ្យអ្នកស្ម័គ្រចិត្តពីរ ឬបីនាក់ចែករំលែកសាច់រឿង និងអារម្មណ៍ដល់សិស្សក្នុងថ្នាក់អស់។

១- សរសេរប្រយោគអំពីពេលវេលាដែលអ្នកដទៃ (អាចជាមិត្តភក្ដិ គ្រូ ឪពុកម្ដាយ អ្នកជិតខាង) បានជួយប្អូន។ បន្ទាប់មក ពណ៌នាអំពីអ្វី ពេលណា និងរបៀបដែលអ្នកមានអារម្មណ៍។

២- សរសេរប្រយោគអំពីពេលវេលាដែលប្អូនបានជួយអ្នកដទៃ។ បន្ទាប់មក ពណ៌នាអំពីអ្វី ពេលណា និងរបៀបដែលអ្នកមានអារម្មណ៍។

នៅពេលនរណាម្នាក់ជួយប្អូន តើប្អូនមានអារម្មណ៍បែបណា? នៅពេលប្អូនជួយនរណាម្នាក់តើប្អូនមានអារម្មណ៍បែបណា? ចម្លើយអាចជា រីករាយ ខឹង រំភើប សោកសៅ...។

(ជាជម្រើស៖ ក្នុងករណីសិស្សពិបាកក្នុងការកំណត់អារម្មណ៍របស់ពួកគេ សូមថតចម្លងរូបភាព៩.២៖ តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា?) ។ វាជាលំហាត់ដ៏ល្អសម្រាប់សិស្ស ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអារម្មណ៍របស់ខ្លួន។

គ្រូសួរសំណួរសិស្សខាងក្រោម។ នៅពេលដែលពួកគេយល់ស្រប ពួកគេនឹងលើកដៃឡើង។ គ្រូរាប់ និងសរសេរចំនួនសិស្សដែលយល់ស្របនៅលើក្ដារខៀន។

១- តើនរណាខ្លះមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្ត ឬខឹង នៅពេលជួយអ្នកដទៃ? ហេតុអ្វី?

២- តើនរណាខ្លះមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្ត ឬខឹង នៅពេលអ្នកដទៃជួយអ្នក? ហេតុអ្វី?

៣- តើនរណាខ្លះមានអារម្មណ៍រីករាយ ឬដឹងគុណ នៅពេលជួយអ្នកដទៃ? ហេតុអ្វី?

៤- តើនរណាខ្លះមានអារម្មណ៍រីករាយ ឬដឹងគុណ នៅពេលអ្នកដទៃជួយ? ហេតុអ្វី?

ការឆ្លុះបញ្ចាំងនៅចុងបញ្ចប់នៃសកម្មភាព៖

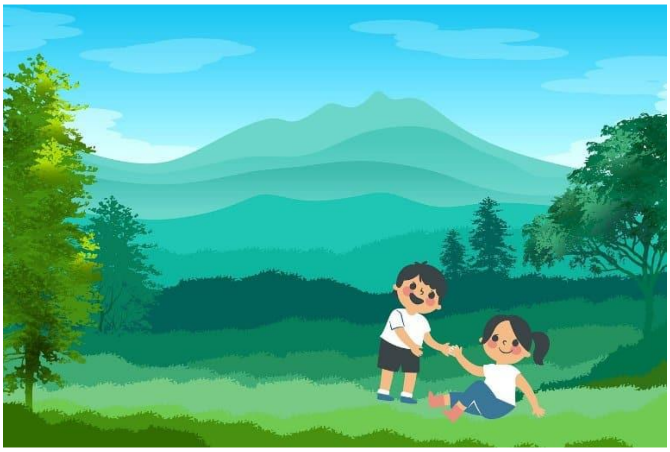

សេចក្ដីសន្និដ្ឋានដែលអាចធ្វើបាន៖ មានវិធីផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនដែលយើងអាចជួយអ្នកដទៃបាន។ យើងមិនមែនត្រូវការលុយតែមួយមុខដើម្បីជួយគេនោះទេ។ ជំនួយអាចជាការយកចិត្តទុកដាក់ដល់អ្នកដទៃ ទោះបីជាយើងមិនស្គាល់ពួកគេក៏ដោយ។ នេះហើយដែលគេហៅថា សាមគ្គីភាព ការយកចិត្តទុកដាក់លើអ្នកដទៃ។

ជាធម្មតា ការជួយអ្នកដទៃធ្វើឱ្យប្អូនមានអារម្មណ៍ល្អចំពោះខ្លួនឯង និងទទួលបានការគោរពពីអ្នកដទៃ រាប់ចាប់តាំងពីក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្ដិរបស់ប្អូន ដែលនឹងធ្វើឱ្យប្អូនមានមោទនភាព។

តើប្អូនដឹងទេថា ភាពសប្បុរសធ្វើឱ្យខួរក្បាលរបស់ប្អូនមានសុខភាពកាន់តែល្អ និងជួយប្អូនឱ្យគ្រប់គ្រងស្ថានការណ៍តានតឹងបាន? នេះគឺជាឧបករណ៍ដ៏មានឥទ្ធិពល!

រូបភាព៩.១៖ សកម្មភាពជួយអ្នកដទៃ

រូបភាពទី១

រូបភាពទី២

រូបភាពទី៣

រូបភាពទី៤

រូបភាព៩.២៖ តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា?

វគ្គទី២

សកម្មភាពទី២៖ តើអ្នកអាចជួយអ្នកដទៃបានដោយរបៀបណា? (៤៥នាទី)

គ្រូពន្យល់ថា យើងអាចជួយអ្នកដទៃតាមវិធីជាច្រើន និងដោយប្រើវត្ថុផ្សេងៗគ្នា។ យើងអាចជួយដោយផ្ដល់ពេលវេលា ផ្ដល់ប្រាក់ ឬផ្ដល់របស់របរដែលយើងមានដល់មនុស្សដែលត្រូវការជំនួយ។ យើងក៏អាចជួយដល់មនុស្ស ឬកន្លែងដែលយើងស្គាល់ផងដែរ។ យើងអាចជួយតាមរយៈអង្គការដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង ឬអាចធ្វើវាដោយខ្លួនឯង និងជាមួយមិត្តភក្ដិរបស់យើង។

ចូរចាប់ផ្ដើមគិតអំពីវិធីដែលអាចធ្វើទៅបានក្នុងការជួយអ្នកដទៃជាមួយអ្វីដែលប្អូនបានរៀនកន្លងមក!

គ្រូបែងចែកសិស្សជាក្រុម ដែលមានសមាជិកប្រាំនាក់។ បន្ទាប់មក ចែកជូនក្រុមនីមួយៗនូវសន្លឹកកិច្ចការ ៩.៣៖ ពាក្យសំខាន់ៗ (ការបរិច្ចាគ ការស្ម័គ្រចិត្ត និងការរៃអង្គាសប្រាក់)។ ក្រុមនីមួយៗនឹងសរសេរពាក្យគន្លឹះ ឬឃ្លាដែលពន្យល់ពាក្យទាំងនោះ។

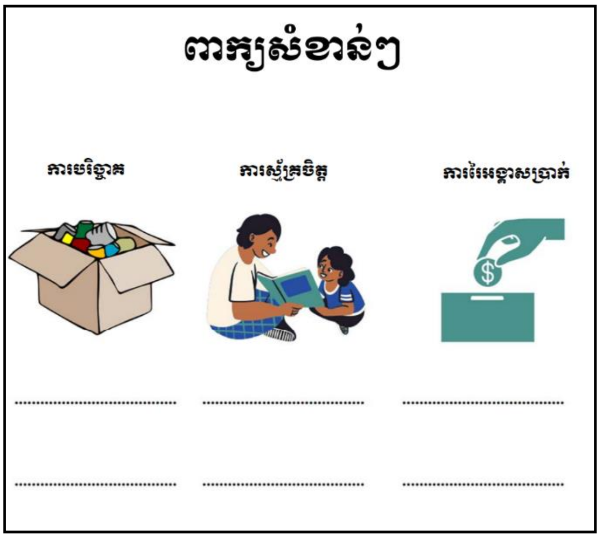

គ្រូសុំឱ្យក្រុមនីមួយៗបង្ហាញគំនិតរបស់ពួកគេអំពីពាក្យសំខាន់ៗទាំងបីខាងលើ។ គ្រូអាចសំយោគចម្លើយរបស់សិស្ស ហើយបង្ហាញ និងពន្យល់ដោយប្រើសន្លឹកកិច្ចការ ៩.៤៖ ការជួយអ្នកដទៃ។

យើងអាចជួយអ្នកដទៃតាមរយៈ ...

គ្រូគូសតារាងខាងក្រោមនៅលើក្ដារខៀន ហើយអានល្បះនីមួយៗឱ្យសិស្សទាំងអស់គ្នាស្ដាប់។ បន្ទាប់មកគ្រូសុំឱ្យសិស្សពិភាក្សាអំពីល្បះទាំងនោះជាគូជាមុនសិន រយៈពេល១នាទី។ គូនីមួយៗសរសេរចម្លើយរបស់ពួកគេនៅលើក្ដារខៀន។ បន្ទាប់មក គ្រូជ្រើសរើសមួយគូដោយចៃដន្យ ហើយសុំឱ្យពួកគេចែករំលែកចម្លើយរបស់ពួកគេ។ គ្រូត្រូវប្រាកដថាអ្នកឱ្យសិស្សទាំងអស់បានចូលរួម មិនមែនឱ្យតែសិស្សដែលសកម្មនោះទេ។ រួចសួរសិស្សដទៃក្នុងថ្នាក់ ថាតើពួកគេយល់ស្រប ឬអត់?

ខាងក្រោមនេះគឺជាល្បះដែលមានចម្លើយ។

ល្បះ	ការបរិច្ចាគ	ការស្ម័គ្រចិត្ត	ការរៃអង្គាសប្រាក់
ប្រមូល និងបរិច្ចាគសម្លៀកបំពាក់ ស្បែកជើង សៀវភៅ និងកាតាបរបស់ខ្ញុំ	✓		
សម្អាតបរិស្ថាន		✓	
ជួយមិត្តភក្ដិរបស់ខ្ញុំធ្វើកិច្ចការផ្ទះរបស់ពួកគេ		✓	
ប្រមូល និងនាំយកម្ហូបអាហារជូនជនក្រីក្រ	✓	✓	
ជួយសិស្សក្រីក្រដោយទិញសៀវភៅ និងសម្ភារៈសិក្សាឱ្យ	✓		
ប្រមូលប្រាក់ជួយសិស្សក្រីក្រដើម្បីឱ្យពួកគេទិញសម្ភារៈសិក្សា			✓
ស្ដាប់មិត្តរបស់ខ្ញុំពេលគេមានបញ្ហាខ្លះ		✓	
ប្រមូលប្រាក់ទិញថ្នាំព្យាបាលជូនអ្នកជំងឺក្នុងសហគមន៍			✓

គ្រូអាចបញ្ចប់សកម្មភាពនេះដោយសួរសំណួរខាងក្រោម៖ តើប្អូនបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះនៅថ្ងៃនេះ? តើប្អូនចូលចិត្តអ្វីខ្លះសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ? តើប្អូនទទួលបានចំណេះដឹងអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ ពេលប្អូនត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ?

សន្លឹកកិច្ចការ ៩.៣៖ ពាក្យសំខាន់ៗ

ការណែនាំ៖ ពាក្យខាងក្រោម គឺជាវិធីសំខាន់ៗក្នុងការជួយអ្នកដទៃ។ ក្នុងចន្លោះដែលមាន សូមសរសេរឃ្លាសំខាន់ៗ ឬឧទាហរណ៍ដែលជួយពន្យល់ពាក្យនីមួយៗ។

ពាក្យសំខាន់ៗ

ការបរិច្ចាគ	ការស្ម័គ្រចិត្ត	ការរៃអង្គាសប្រាក់
____________________	____________________	____________________
____________________	____________________	____________________
____________________	____________________	____________________

សន្លឹកកិច្ចការណែនាំ ៩.៤៖ ការជួយអ្នកដទៃ

ព័ត៌មានសម្រាប់គ្រូ៖ មានវិធីជាច្រើនក្នុងការជួយអ្នកដទៃដូចជា ផ្តល់ពេលវេលា ផ្តល់ប្រាក់ ឬផ្តល់របស់ដែលខ្លួនមានដល់មនុស្សដែលត្រូវការ។ មនុស្សគ្រប់គ្នាមានសារៈសំខាន់ណាស់នៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង។ យើងទាំងអស់គ្នាធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីធ្វើឱ្យសហគមន៍របស់យើងក្លាយជាកន្លែងដ៏អស្ចារ្យមួយ។

ការបរិច្ចាគគឺនៅពេលដែលប្អូនឱ្យរបស់របររបស់ប្អូនដើម្បីជួយអ្នកដទៃ។ វិធីខ្លះនៃការបរិច្ចាគគឺ ៖

- ឱ្យរបស់លេង ឬសម្លៀកបំពាក់ចាស់ៗរបស់ប្អូនទៅអង្គការសប្បុរសធម៌ដែលជួយកុមារមានជំងឺ ឬអ្នកក្រីក្រ
- ឱ្យសៀវភៅចាស់ៗរបស់ប្អូនទៅសាលា ឬបណ្ណាល័យសហគមន៍។

ការបរិច្ចាគ

ការស្ម័គ្រចិត្ត (នៅក្នុងសាលា ឬសហគមន៍របស់ប្អូន)

ការស្ម័គ្រចិត្ត

ការស្ម័គ្រចិត្ត គឺនៅពេលដែលប្អូនផ្ដល់ពេលវេលារបស់ប្អូនដើម្បីជួយអ្នកដទៃ។ វិធីខ្លះនៃការស្ម័គ្រចិត្តគឺ៖

- សម្អាតបង់នៅមាត់ទន្លេកុំឱ្យមានសំរាមប្លាស្ទិក។
- ទៅសួរសុខទុក្ខមនុស្សចាស់ដើម្បីនិយាយជាមួយពួកគាត់ ឬជួយពួកគាត់។
- ផ្ដល់ពេលវេលាដល់មិត្តភក្ដិរបស់ប្អូនដើម្បីជួយពួកគេសិក្សាឱ្យទាន់គេ។
- ប្រមូលអាហារ ឬសម្លៀកបំពាក់សម្រាប់កុមារ និងគ្រួសារដែលត្រូវការបំផុត។

ការរៃអង្គាសលុយ គឺជាពេលដែលប្អូនប្រមូលលុយដើម្បីជួយអ្នកដទៃ។ ក្នុងករណីរបស់យើង ប្អូនបានប្រមូលលុយ ឬរបស់របរផ្សេងទៀតរួចហើយ ក្លាយជាអ្នកសន្សំដ៏ល្អ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលប្អូនត្រូវការលុយ ឬរបស់របរបន្ថែម សូមចងចាំជានិច្ចថា ប្អូនអាចធ្វើការរៃអង្គាសលុយបានតាមរយៈ៖

ការរៃអង្គាសលុយ

- ធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងសាលា ឬសហគមន៍ដើម្បីប្រមូលលុយ ឬរបស់របរដើម្បីចែកជូនមនុស្សដែលត្រូវការជំនួយបំផុតដែលប្អូនចង់ជួយ។
- ឧទាហរណ៍៖ ការអញ្ជើញសហគមន៍ទៅក្នុងសាលារៀន ពន្យល់ពីគម្រោងរបស់ប្អូន និងសុំការរួមចំណែក។
- រៀបចំអាហារសម្រន់ និងភេសជ្ជៈ និងលក់នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍សាលា ឬសហគមន៍។
- សុំឱ្យក្រុមគ្រួសារ អ្នកជិតខាង និងមិត្តភក្តិនាំយកអាហារដែលពួកគេអាចទៅសាលារៀន ហើយលក់វាដើម្បីរៃអង្គាសលុយ។

វគ្គទី៣

សកម្មភាពសំខាន់ទី៣៖ តើអ្នកណាត្រូវការជំនួយពីអ្នក? (៤០នាទី)

គ្រូចាប់ផ្ដើមសកម្មភាពដោយចែក ឯកសារ៩.៥៖ ខ្ញុំនិងសហគមន៍របស់ខ្ញុំ ហើយពន្យល់ដល់សិស្សថាមានមនុស្ស និងស្ថានភាពផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនដែលត្រូវការជំនួយនៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង។ សូមក្រឡេកមើលសហគមន៍របស់យើង និងមនុស្សដែលរស់នៅទីនោះ។

បន្ទាប់មក គ្រូសួរថា៖ តើអ្នកណារស់នៅក្នុងផ្ទះរបស់ប្អូន? តើអ្នកណាស្នាក់នៅសាលារបស់ប្អូន? តើអ្នកណារស់នៅក្នុងសហគមន៍របស់ប្អូន?

ព័ត៌មានជំនួយ៖ ដើម្បីកុំឱ្យសិស្សដដែលៗឆ្លើយសំណួរ សូមរៀបចំបាល់ក្រដាសមួយ ហើយពន្យល់ដល់សិស្សថា អ្នកដែលចាប់បានបាល់ ត្រូវឆ្លើយសំណួរ។

ដើម្បីធ្វើឱ្យសកម្មភាពនេះកាន់តែងាយស្រួល គ្រូអាចគូរដ្យាក្រាមខាងក្រោមនៅលើក្ដារខៀន និងសរសេរឈ្មោះរបស់មនុស្សទាំងនោះនៅក្នុងរង្វង់ ដោយផ្អែកលើអ្វីដែលសិស្សរបស់អ្នកនិយាយ។

កន្លែងដែលខ្ញុំធំឡើង និងខ្ញុំអាចជួយបាន

សង្ខេប៖

- **នៅផ្ទះ** ៖ គ្រួសារ អ្នកជិតខាង មិត្តភក្តិ
- **នៅក្នុងសាលា៖** មិត្តរួមថ្នាក់ សិស្សផ្សេងទៀត បុគ្គលិកនៅក្នុងសាលា (គ្រូបង្រៀន នាយកសាលា បណ្ណារក្ស។ល។)។
- **ក្នុងសហគមន៍៖** មនុស្សជាច្រើននាក់ផ្សេងគ្នា រាប់ចាប់តាំងពីកសិកររហូតដល់គ្រូពេទ្យ មេភូមិ និងគ្រូបង្រៀន ប៉ុន្តែក៏មានមនុស្សដែលត្រូវការជំនួយ និងផ្តល់ជំនួយផងដែរ។

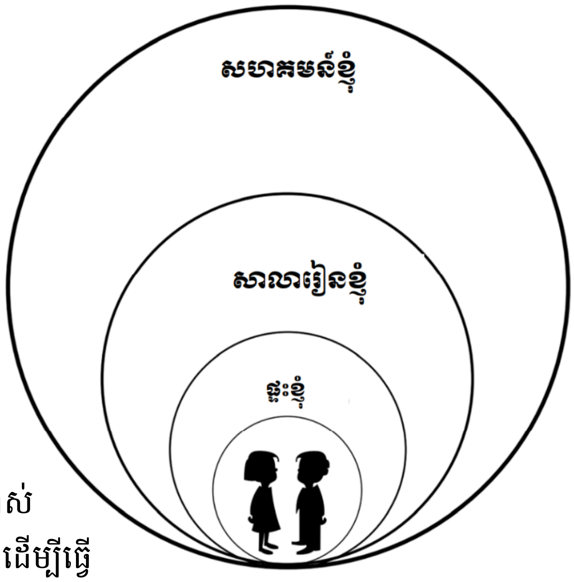

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖ មនុស្សគ្រប់គ្នាមានសារៈសំខាន់ណាស់នៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង។ យើងទាំងអស់គ្នាធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីធ្វើឱ្យសហគមន៍របស់យើងក្លាយជាកន្លែងដ៏អស្ចារ្យមួយ។

គ្រូពន្យល់សិស្សថា ការសន្មៃ យើងអាចគិតអំពីនរណាម្នាក់ដែលអាចនឹងត្រូវការជំនួយរបស់យើង មិនថានៅក្នុងសាលារៀន ឬនៅក្នុងសហគមន៍។ យើងយកចិត្តទុកដាក់ និងធ្វើការរួមចំណែកដល់សហគមន៍។ យើងនឹងអាចធ្វើឱ្យគ្រួសាររបស់យើងមានមោទនភាព និងរីករាយចំពោះអ្វីដែលយើងធ្វើ។

ចងចាំ៖ តាមវិធីធំក្តី ឬតូចក្តី យើងទាំងអស់គ្នាអាចធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ។

មនុស្សដែលប្រហែលជាត្រូវការជំនួយ...

គ្រូផ្តល់សន្លឹកកិច្ចការ៩.៦៖ មនុស្សដែលប្រហែលជាត្រូវការជំនួយពីអ្នក។ គ្រូប្រាប់ឱ្យសិស្សពិភាក្សាជាក្រុមតូចៗអំពីរបៀបឆ្លើយតបចំពោះឈ្មោះនីមួយៗដែលបានផ្តល់ជូន និងគូស សញ្ញា (✓) នៅក្នុងប្រអប់ណាមួយ។ ឧទាហរណ៍មួយត្រូវបានធ្វើសម្រាប់ប្អូន។

ឈ្មោះ	បាទ/ចាស	ទេ	បើត្រូវការ តើប្អូននឹងជួយពួកគាត់ដោយរបៀបណា?		
			បរិច្ចាគ	ស្ម័គ្រចិត្ត	រៃអង្គាស
ឧ- សិស្សដែលទើបតែបាត់បង់ម្តាយ	✓		✓		
មនុស្សចាស់ដែលគ្មានសាច់ញាតិ					
កុមារ និងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍					
អ្នកដែលរស់នៅក្នុងផ្ទះខ្ទម ឬផ្ទះតូច					
ជនដែលមានពិការភាព					
កុមារកំព្រា					
ស្ត្រីដែលមានពិការភាព					
ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ឬជនជាតិភាគតិច					

កុមារដែលប្រឈមនឹងការបោះបង់ការសិក្សា					
កុមារដែលរស់នៅមានអ្វីៗគ្រប់យ៉ាង					
អ្នកដែលធ្វើការមានប្រាក់ចំណូលទៀងទាត់					
...					

គ្រូឱ្យសិស្សសរសេរបន្ថែមទៀតទាក់ទងនឹងមនុស្សដែលពួកគេគិតថាពួកគេប្រហែលជាត្រូវការជំនួយ។

គ្រូពន្យល់ថា ដើម្បីដឹងថានរណាជាអ្នកដែលត្រូវការជំនួយនោះ យើងគួរតែស្វែងរកពួកគេនៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង ឬនៅក្នុងសាលារៀនដើម្បីគាំទ្រពួកគេ។

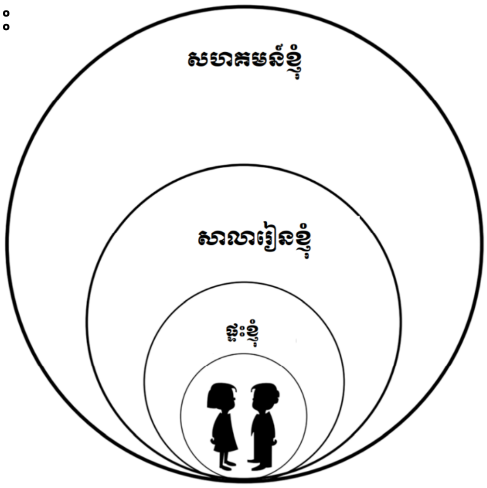

គ្រូសួរសិស្សទាំងអស់នូវសំណួរខាងក្រោម៖

- តើអ្នកណាខ្លះដែលត្រូវការជំនួយនៅក្នុងសហគមន៍និងក្នុងសាលារៀន?

បន្ទាប់មក គ្រូសរសេរចម្លើយរបស់សិស្សនៅក្នុងរង្វង់ដែលបានផ្តល់ជូន។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានសម្រាប់មេរៀនថ្ងៃនេះ៖

- យើងបានរៀនថា មានវិធីជាច្រើនក្នុងការជួយអ្នកដទៃ។
- យើងបានរៀនពាក្យសំខាន់ៗចំនួន៣ ៖ ការបរិច្ចាគ ការស្ម័គ្រចិត្ត និងការរែអង្គាសលុយ។
- យើងបានរៀនថា សេចក្តីសប្បុរសធ្វើឱ្យយើងមានអារម្មណ៍ល្អ ហើយខួរក្បាលរបស់យើងក៏មានអារម្មណ៍ល្អផងដែរ។
- យើងក៏បានរៀនផងដែរថា នៅពេលអនាគត ជាមួយនឹងការសន្សំ ឬវត្ថុដែលយើងប្រមូលបាន យើងអាចជួយមនុស្សដទៃនៅក្នុងសហគមន៍ និងសាលារៀន។

ព័ត៌មានជំនួយ៖ គ្រូគួររៀបចំសកម្មភាពសប្បុរសធម៌សម្រាប់សិស្ស ដូច្នេះពួកគេអាចធ្វើការរែអង្គាសថវិកា ស្ម័គ្រចិត្ត ឬបរិច្ចាគនៅពេលដែលពួកគេអាចកំណត់ឃើញមនុស្សដែលត្រូវការជំនួយនៅក្នុងសហគមន៍ ឬសាលារៀន។

សន្លឹកកិច្ចការ ៩.៥៖ ខ្ញុំ និងសហគមន៍របស់ខ្ញុំ

គ្រូគួរតែថតចម្លងឯកសារនេះ ឬគូរនៅលើផ្ទាំងក្រដាសធំ ដើម្បីប្រមូល និងសរសេរគំនិតរបស់សិស្សនៅក្នុងរង្វង់។

សន្លឹកកិច្ចការ ៩.៦៖ មនុស្សដែលប្រហែលជាត្រូវការជំនួយពីអ្នក

ការណែនាំ៖ សូមអានល្បះខាងក្រោម ហើយគូសសញ្ញាធីក (✓) នៅក្នុងជួរឈរសមស្រប ដើម្បីឆ្លើយសំណួរ។ ឧទាហរណ៍មួយត្រូវបានផ្ដល់ជូនសម្រាប់ប្អូនដើម្បីឱ្យដឹងរបៀបឆ្លើយ។ ប្រសិនបើប្អូនមានពេល ប្អូនអាចបន្ថែមល្បះផ្ទាល់ខ្លួននៅខាងក្រោមតារាង ហើយឆ្លើយសំណួរទៅតាមនោះផងដែរ។

ល្បះ	បាទ/ចាស	ទេ	បើត្រូវការ តើប្អូននឹងជួយពួកគាត់ដោយរបៀបណា?		
			បរិច្ចាគ	ស្ម័គ្រចិត្ត	អែអង្គាស
ឧ- សិស្សដែលទើបតែបាត់បង់ម្ដាយ	✓		✓		
មនុស្សចាស់ដែលគ្មានសាច់ញាតិ					
កុមារ និងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍					
អ្នកដែលរស់នៅក្នុងផ្ទះខ្ទមឬផ្ទះតូច					
ជនដែលមានពិការភាព					
កុមារកំព្រា					
ស្ត្រីដែលមានពិការភាព					
ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ឬជនជាតិភាគតិច					
កុមារដែលប្រឈមនឹងការបោះបង់ការសិក្សា					
កុមារដែលរស់នៅមានអ្វីៗគ្រប់យ៉ាង					
អ្នកដែលធ្វើការមានប្រាក់ចំណូលទៀងទាត់					
បន្ថែមល្បះរបស់អ្នកខាងក្រោម					
...					
...					

មេរៀនទី ១០ បញ្ចប់មេរៀនអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

	រយៈពេល៖ ៤០នាទី (៣វគ្គ)
	ការត្រៀមមុនបង្រៀន - អានមេរៀនទាំងមូល - ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការ២.១។
	សម្ភារៈ ធនធានដែលចាំបាច់ - សន្លឹកកិច្ចការ ២.១៖ តេស្តក្រោយវគ្គ - ទម្រង់វាយតម្លៃតរិយាបថសិស្ស។
	លទ្ធផលសិក្សា៖ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននេះ សិស្សនឹងអាច៖ - បញ្ចេញគំនិត និងអារម្មណ៍ស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានលក្ខណៈដើម និងពិតប្រាកដ - បង្ហាញសមត្ថភាពតាមរយៈការនិយាយខ្លីៗអំពីរបៀបដែលចំណេះដឹង និងអាកប្បកិរិយារបស់ពួកគេស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុមានភាពប្រសើរឡើង។

តេស្តក្រោយវគ្គទាក់ទងនឹងអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ (១៥នាទី)

គ្រូអាចចាប់ផ្តើមមេរៀននេះដោយជូនដំណឹងដល់សិស្សថាប្អូននឹងបំពេញ សន្លឹកកិច្ចការ២.១៖ តេស្តមុន ឬក្រោយវគ្គ ដើម្បីវាយតម្លៃថាតើសិស្សទទួលបានចំណេះដឹងកម្រិតណាក្នុងអំឡុងពេលវគ្គសិក្សាអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ មុនពេលចាប់ផ្តើម សូមយករបស់របរផ្ទាល់ខ្លួនទាំងអស់ចេញពីតុ ហើយដាក់វានៅក្រោមតុរបស់ប្អូន ឬនៅផ្នែកខាងក្រោយនៃថ្នាក់រៀន។

នៅពេលតេស្តចាប់ផ្តើម សិស្សនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជជែកជាមួយសិស្សផ្សេងទៀតឡើយ។ ប្រសិនបើពួកគេមានសំណួរទាក់ទងនឹងតេស្ត ពួកគេត្រូវលើកដៃដើម្បីសួរគ្រូ។ ពួកគេមិនអាចសួរមិត្តភក្តិបានទេ។ សិស្សមានពេល១៥នាទីដើម្បីបញ្ចប់តេស្ត។ គ្រូសរសេរនៅលើក្តារខៀន នៅពេលសល់ពេលវេលា ៥នាទី។ ប្រសិនបើសិស្សធ្វើចប់មុនម៉ោង ពួកគេអាចប្រគល់តេស្ត ហើយទៅរង់ចាំនៅខាងក្រៅថ្នាក់។ ឥឡូវនេះសិស្សអាចចាប់ផ្តើមធ្វើតេស្ត។

ដំណើរវិចិត្រសាល (បន្ទប់ ឬអគារតាំងស្នាដៃ) (Gallery Walk) បង្ហាញសម្ភារៈទាក់ទងនឹងការសិក្សាហិរញ្ញវត្ថុ (២៥ នាទី)។

បន្ទាប់ពីការធ្វើតេស្ត គ្រូអាចពន្យល់សិស្សដូចតទៅ៖ ពិតជាមិនគួរឱ្យជឿទេ ដំណើរការសិក្សាអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់យើងបានឈានមកដល់ទីបញ្ចប់ហើយ។ យើងបានរៀនសូត្រចំណេះដឹងជាច្រើនដូចជា របៀបរៀបចំផែនការ ចាត់ចែងថវិកា សន្សំ និងចំណាយប្រាក់ដោយឆ្លាតវៃ។ យើងក៏បានរៀនពីរបៀបជួយមនុស្សដែលត្រូវការជំនួយ ជាផ្នែកនៃសហគមន៍របស់យើង។ មេរៀនសំខាន់បំផុតគឺ យើងអាចចែករំលែកអ្វីដែលយើងបានរៀនជាមួយឪពុកម្តាយ និងកុមារផ្សេងទៀត។

បន្ទាប់មក គ្រូឱ្យសិស្សបង្កើតក្រុមចំនួន៥ ហើយចាត់ចែងប្រធានបទមួយក្នុងចំណោមប្រធានបទខាងក្រោមឱ្យក្រុមនីមួយៗ៖ (ក)ការសន្សំ (ខ)ការរកប្រាក់ (គ)ការចំណាយ (ឃ)ការបរិច្ចាគ និង (ង)ប្រវត្តិរបស់ប្រាក់នៅប្រទេសកម្ពុជា។ ក្រុមនីមួយៗនឹងប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវឯកសារដែលយើងបានបង្កើតដើម្បីបង្ហាញដល់ថ្នាក់រៀនលើប្រធានបទរបស់ខ្លួន។ ប្រើគំនិតច្នៃប្រឌិតរបស់អ្នកដើម្បីរចនាផ្ទាំងក្រដាសធំដ៏ស្រស់ស្អាតនិងទាក់ទាញ។ ផ្ទាំងក្រដាសធំទាំងនេះនឹងត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងថ្នាក់រៀន ឬនៅក្នុងសាលប្រជុំ។

ព័ត៌មានជំនួយ៖ បច្ចេកទេសដំណើរវិចិត្រសាល (បន្ទប់ឬអគារតាំងស្នាដៃ)

១- **ក្រុម៖** បែងចែកសិស្សជា៥ក្រុម ដើម្បីបង្ហាញផលិតកម្មរបស់ពួកគេ (ឧទាហរណ៍៖ ការសន្សំ ការចំណាយ ប្រវត្តិរបស់ប្រាក់ ការរកប្រាក់។) នឹងមានមនុស្សម្នាក់ ឬពីរនាក់ឈរនៅតាមទីតាំង ជាអ្នកដឹកនាំដើម្បីធ្វើបទបង្ហាញ និងចែករំលែកធនធាននៅលើជញ្ជាំងដែលបានបង្ហាញ។ ចំណែកសមាជិកក្រុមដែលនៅសល់នឹងដើរទៅទីតាំងផ្សេងទៀតដើម្បីរៀនសូត្រពីប្រធានបទផ្សេងទៀត។

២- **ដើរ៖** ចាប់ផ្ដើមសកម្មភាព និងវិលជុំទៅកាន់ទីតាំងនីមួយៗ។ ទុកពេល៣នាទីសម្រាប់មួយទីតាំងដើម្បីឱ្យសិស្សសួរសំណួរទៅកាន់អ្នកដឹកនាំ។ អ្នកទស្សនាអាចសួរសំណួរទៅកាន់អ្នកដឹកនាំដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានបន្ថែម។ សមាជិកក្រុមទាំងអស់ត្រូវដើរគ្រប់ទីតាំង ដែលរៀបចំដោយគ្រូ។

៣- **សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន៖** នៅពេលអស់ម៉ោង គ្រូធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋាន ឬសង្ខេបសកម្មភាពនៃមេរៀនថ្ងៃនេះ។ សិស្សទាំងអស់ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យចែករំលែកអ្វីដែលពួកគេបានរៀនសូត្រ និងអ្វីដែលពួកគេអាចចេះពេលត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ។ សូមសរសើរសិស្សចំពោះការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម។

ព័ត៌មានជំនួយ៖ សាលាអាចអញ្ជើញមាតាបិតា ឬគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងសាលាមកទស្សនាសកម្មភាពដំណើរវិចិត្រសាល (បន្ទប់ ឬអគារតាំងស្នាដៃ)។

សេចក្តីបញ្ចប់៖ ការចែកវិញ្ញាបនបត្រ

គ្រូអាចបញ្ចប់មេរៀនដោយនិយាយថា សូមអរគុណច្រើនចំពោះការចូលរួមរបស់ប្អូនក្នុងដំណើររបស់យើងយើងពាក់ព័ន្ធនឹងអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ! ខ្ញុំសង្ឃឹមថាប្អូននឹងប្រើប្រាស់អ្វីៗដែលយើងបានរៀនសូត្រជាមួយគ្នា ហើយចែករំលែកគន្លឹះ និងទម្លាប់ល្អៗក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់។ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយក្នុងការផ្តល់ឱ្យប្អូនគ្រប់គ្នានូវវិញ្ញាបនបត្រដែលជាភស្តុតាងបង្ហាញថា ប្អូនបានចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសិក្សាហិរញ្ញវត្ថុដោយជោគជ័យ។

ទោះបីជាថ្នាក់រៀននេះបានបញ្ចប់ទៅហើយក្តី យើងជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា ប្អូនអាចបន្តបង្កើនចំណេះដឹងនិងជំនាញរបស់ខ្លួនលើអក្ខរកម្មផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ខ្ញុំលើកទឹកចិត្តប្អូនឱ្យបន្តបំពេញផែនការសន្សំ ផែនការរយៈពេលវែង ឬខ្លី ជាដើម រហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានការកែប្រែ និងផ្លាស់ប្តូរជីវិតរបស់ប្អូន។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡាស្រុក
ឈ្មោះសាលារៀន ……………………………..
លេខ ………………..

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការសិក្សា

ការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡា ស្រុក ……………………………………..

សូមបញ្ជាក់ថា

ឈ្មោះ………………………………………………… **ថ្នាក់ទី**……………

បានចូលរួម និងបញ្ចប់ដោយជោគជ័យនូវកម្មវិធីសិក្សាអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់កម្រិតបឋមសិក្សា។

………………………. ថ្ងៃទី…… ខែ…… ឆ្នាំ២០២…

នាយកសាលា

ទម្រង់វាយតម្លៃឥរិយាបថសិស្ស

ឈ្មោះ៖ ______________________ ថ្នាក់ទី៖______________

សាលារៀន៖______________________ ស្រុក៖______________

ធាតុដែលត្រូវដាក់ពិន្ទុ		ពិន្ទុ (១-៥)	មតិយោបល់
១	**ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងសហការ៖** ការពិភាក្សា និងសហការយ៉ាងសកម្មជាមួយសមាជិកទាំងអស់ក្នុងក្រុម។ សិស្សអាចស្ដាប់ និងប្រតិកម្មលើពាក្យរបស់ពួកគេ។		
២	**ការវិភាគ និងដោះស្រាយបញ្ហា៖** ផ្ដល់ចម្លើយដោយមានហេតុផល និងអំណះអំណាងច្បាស់លាស់ ហើយអាចកំណត់ដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាសាមញ្ញៗដែលបានជួបប្រទះ។		
៣	**ការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯង៖** មានភាពរហ័សរហួនក្នុងការសម្រេចចិត្តលក្ខណៈបុគ្គល ហើយដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីអ្វីដែលនាង ឬគាត់កំពុងនិយាយ។		
៤	**ទំនុកចិត្ត៖** អំឡុងពេលធ្វើបទបង្ហាញ ឬការពិភាក្សា សិស្សមានទំនុកចិត្តក្នុងការនិយាយ និងចូលរួម។		
៥	**ការលើកទឹកចិត្ត និងការយល់ដឹង៖** សិស្សបង្ហាញពីការលើកទឹកចិត្តក្នុងការចូលរួមក្នុងប្រធានបទ។ គាត់ឬនាងបង្ហាញការយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីប្រធានបទនៅក្នុងមេរៀន និងអំឡុងពេលអនុវត្ត។		
៦	**ចរិតលក្ខណៈ៖** សិស្សមានភាពអត់ធ្មត់ និងមានអាកប្បកិរិយាវិជ្ជមានក្នុងថ្នាក់។		
៧	**ភាពច្នៃប្រឌិត៖** សិស្សបង្ហាញពីភាពច្នៃប្រឌិតក្នុងការធ្វើបទបង្ហាញ ផលិតផល និងអំឡុងពេលមេរៀន។ គាត់ឬនាងបង្កើតជាគំនិតជាច្រើន។		
ពិន្ទុសរុបការសង្កេតអាកប្បកិរិយារបស់សិស្ស។ មាន ៣៥ ពិន្ទុដែលត្រូវផ្ដល់ឱ្យ។(០-១៧: មិនល្អ / ១៨-២៣: មធ្យម / ២៤-៣៥: ល្អ)			

តារាងពិន្ទុវាយតម្លៃឥរិយាបថសិស្ស

សាលារៀន៖_______________________ ថ្នាក់៖__________

ល.រ	ឈ្មោះសិស្ស	ភេទ	តេស្តសរសេរ		ពិន្ទុវាយតម្លៃឥរិយាបថសិស្ស	ពិន្ទុសរុប
			ពិន្ទុតេស្តមុនវគ្គ	ពិន្ទុតេស្តក្រោយវគ្គ		
១						
២						
៣						
៤						
៥						
៦						
៧						
៨						
៩						
១០						
១១						
១២						
១៣						
១៤						
១៥						
១៦						
១៧						
១៨						
១៩						
២០						
២១						
២២						
២៣						

រៀបចំដោយ៖ ____________________

កាលបរិច្ឆេទ៖ ____________________

ការសង្កេតថ្នាក់រៀន - ស្វ័យវាយតម្លៃគ្រូបង្រៀន

សាលារៀន		គ្រូបង្រៀន		អ្នកសង្កេត
កាលបរិច្ឆេទ	**មេរៀនចាប់ផ្តើម**	**មេរៀនបញ្ចប់**	**ថ្នាក់ទី**	**ចំនួនសិស្សចុះឈ្មោះ/វត្តមាន**
តើមេរៀននិយាយអំពីអ្វី ?				
លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ - ការត្រៀមខ្លួន - *តើថ្នាក់រៀន*			**ពិន្ទុ**	**កំណត់ចំណាំពីភស្តុតាង**
មានសម្ភារៈត្រៀមរួចសម្រាប់ប្រើក្នុងមេរៀននេះដែរឬទេ?			១-២-៣-៤-៥	
បង្ហាញដល់សិស្សនូវសម្ភារៈដែលបានបង្កើតពីមេរៀនមុនៗ?			១-២-៣-៤-៥	
លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ - ការសិក្សា - *តើសិស្ស...*			**ពិន្ទុ**	**កំណត់ចំណាំពីភស្តុតាង**
មើលទៅចាប់អារម្មណ៍ និងចូលរួមសកម្មក្នុងការងាររបស់ពួកគេដែរឬទេ?			១-២-៣-៤-៥	
ធ្វើការជាមួយក្រុមចម្រុះដែលមានក្មេងប្រុស និងក្មេងស្រីក្នុងអំឡុងពេលផ្នែកមួយនៃមេរៀនដែលមានតួនាទីក្នុងក្រុមច្បាស់លាស់?			១-២-៣-៤-៥	
បង្ហាញចំណេះដឹង ឬជំនាញពីមេរៀនមុនៗ?			១-២-៣-៤-៥	
លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ - ការបង្រៀន - តើគ្រូ			**ពិន្ទុ**	**កំណត់ចំណាំពីភស្តុតាង**
អនុវត្តតាមផែនការជាគោលការណ៍ណែនាំដែរឬទេ?			១-២-៣-៤-៥	
ប្រើប្រាស់ធនធានសហគមន៍ក្នុងមេរៀនឬវដ្តមេរៀន?			១-២-៣-៤-៥	
ប្រើយុទ្ធសាស្ត្របង្រៀនបែបអន្តរកម្ម? ឧ. ផែនទីគំនិត ករណីសិក្សា ដើរតួសម្តែង ល្បែងសិក្សា។			១-២-៣-៤-៥	
ប្រើសំណួរប្រភេទផ្សេងៗ?			១-២-៣-៤-៥	
ប្រើធនធានដែលបង្កើតដោយខ្លួនឯង ឬធនធានបន្ថែមដើម្បីពន្យល់មេរៀន?			១-២-៣-៤-៥	
ចាប់ផ្តើមទាន់ពេល និងប្រើប្រាស់ពេលវេលាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព?			១-២-៣-៤-៥	

បញ្ចេញយោបល់វិជ្ជមាន ដើម្បីជំរុញការសិក្សា និងទំនុកចិត្តរបស់សិស្ស?	១-២-៣-៤-៥		
ជួយសិស្សម្នាក់ៗដែលមានការលំបាក?	១-២-៣-៤-៥		
ដាក់បញ្ចូលវឌ្ឍនភាពនៃអាកប្បកិរិយាទៅក្នុងសន្លឹកវាយតម្លៃការសិក្សា?	១-២-៣-៤-៥		
តាមដានត្រួតពិនិត្យឥរិយាបថក្នុងថ្នាក់រៀនរបស់ខ្លួន ភាសា កម្រិតសំឡេង និងការយល់ឃើញទូទៅដែលរើសអើងភេទ	១-២-៣-៤-៥		
គ្រូធានាឱ្យមានការចូលរួមស្មើៗគ្នារបស់សិស្សប្រុស និងសិស្សស្រីនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃសកម្មភាព។	១-២-៣-៤-៥		

សុំឱ្យគ្រូកំណត់ចំណុចល្អនៃមេរៀន និងផ្តល់យោបល់សម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ ឬកែលម្អ។ សូមផ្តល់យោបល់អំពីគំនិតសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍។

ចំណុចខ្លាំង	ចំណុចកែលម្អ

១0000
10000
ក៨ 5309620
ជធ 4501736
ចថ 2490024
១000
40017546 A
UNITED STATES OF AMERICA